ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្ដីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
ទុតិយភាគ
៧៣

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ទុតិយភាគ

៧៣

ព.ស. ២៥០៦

សុត្តន្តបិដកេ
ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ
ទុតិយោ ភាគោ

ឯកាទសមោ ភិក្ខាទាយិវគ្គោ
បឋមំ ភិក្ខាទាយកត្ថេរាបទានំ

(១) សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ អាហុតីនម្បដិគ្គហំ
បវរា(១) អភិនិក្ខន្តំ វនា និព្វានមាគតំ(២) ។
កដច្ឆុភិក្ខាទាសឹ សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិនោ
បញ្ញស្ស ឧបសន្តស្ស មហាវីរស្ស តាទិនោ ។
បទេនានុបទាយន្តំ(៣) និព្វាបេន្តំ(៤) មហាជនំ
វិត្តិ មេ បាហុតា តាវ ពុទ្ធស្សាទិច្ចពន្ធុនោ(៥) ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ភិក្ខាទានស្សិទំ ផលំ ។

---

១ ម. បវរា ។ ២ ឱ. វនា និព្វនមាគតំ ។ ៣ ម. បទេនានុបទាយន្តំ និព្វាបេន្តេ មហាជនំ ។ ៥ ម. វិត្តិ មេ តាតា ពុទ្ធេ អាទិច្ចពន្ធុនោ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
ទុតិយភាគ

ភិក្ខាទាយិវគ្គ ទី ១១
ភិក្ខាទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធមានវណ្ណៈដូចមាស ទ្រង់គួរទទួលគ្រឿងបូជា ទ្រង់ចេញចាកព្រៃដ៏ពីភណ្ហាមកកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ខ្ញុំទៅតាមស្នាមព្រះបាទនៃព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ញ៉ាំងជនច្រើនឲ្យរលត់ទុក្ខ ហើយបានថ្វាយភិក្ខាមួយវែក ដល់ព្រះមហេសីព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ទ្រង់មានប្រាជ្ញា មានព្រះហឫទ័យស្ងប់រម្ងាប់ មានព្យាយាមច្រើន ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ សេចក្ដីត្រេកអររបស់ខ្ញុំ មានប្រមាណច្រើន ចំពោះព្រះពុទ្ធ ជាអាទិច្ចពន្ធុ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃការថ្វាយភិក្ខា ។

សត្តាសីតិម្ហិតោ កប្បេ មហារេណុសនាមកា
សត្តរតនសម្បន្នា សត្តេតេ ចក្កវត្តិនោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ភិក្ខាទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ភិក្ខាទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ ញាណសញ្ញិកត្ថេរាបទានំ

(៦) សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ និសភាជានិយំ យថា
តិធាបភិន្នំ មាតង្គំ កុញ្ជរំ មហេសិនំ ។
ឱភាសេន្តំ ទិសា សព្វា សាលរាជំវ បុប្ផិតំ(១)
រថិយា បដិបជ្ជន្តំ លោកជេដ្ឋំ នរុត្តមំ ។
ញាណេ ចិត្តំ បសាទេត្វា បគ្គហេត្វាន អញ្ជលឹ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ សិទ្ធត្ថំ អភិវាទយឹ ។

១ ឱ. ចម្បកំវ ផុល្លិតំ ។

ក្នុងកប្បទី ៨៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ព្រះនាមមហារេណុដូចគ្នា ប្រកបរួចហើយដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះភិក្ខាទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ភិក្ខាទាយកត្ថេរាបទាន ។

ញាណសញ្ញិកត្ថេរាបទាន ទី ២

(៦) (ខ្ញុំបានឃើញ) នូវព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចមាស ទ្រង់ដូចជាគោឧសភដ៏ប្រសើរ ឬទ្រង់ដូចដំរីឈ្មោះមាតង្គៈ ដែលចុះប្រេងបីយ៉ាង ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ទ្រង់ញុំាងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺច្បាស់ ទ្រង់ដូចដើមសាលរាជមានផ្ការីកហើយ ទ្រង់ជាច្បងក្នុងត្រៃលោក ទ្រង់ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងនរៈ ទ្រង់ស្តេចនិមន្តទៅតាមច្រក បានញុំាងចិត្តខ្ញុំឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងញាណ (របស់ព្រះអង្គ) ខ្ញុំបានផ្គងអញ្ជលី មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះសិទ្ធត្ថៈ ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ញាណសញ្ញាយិទំ ផលំ ។
តេសត្តតិម្ហិតោ កប្បេ សោឡសាសុំ នរុត្តមា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ញាណសញ្ញិកោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ញាណសញ្ញិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ ឧប្បលហត្ថិយត្ថេរាបទានំ

(៣) តិវរាយំ និវាសីហំ(១) អហោសឹ មាលិកោ តទា
អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ សិទ្ធត្ថំ លោកបូជិតំ ។

១ ម. និវាសហំ ។

ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងញាណ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ជាស្ដេចឧត្ដមជាងជន ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះញាណសញ្ញិកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ញាណសញ្ញិកត្ថេរាបទាន ។

ឧប្បលហត្ថិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៣) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាអ្នកក្រងផ្កា នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងឈ្មោះតិវរ បានឃើញព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ មានធូលីគឺរាគៈទៅប្រាសហើយ ដែលសត្វលោកបូជាហើយ ។

បសន្នចិត្តោ សុមនោ បុប្ផហត្ថំ អទាសហំ
យត្ថ យត្ថុបបជ្ជាមិ តស្ស កម្មស្ស វាហសា ។
អនុភោមិ ផលំ ឥដ្ឋំ បុព្វេ(១) សុកតមត្តនោ
បរិក្ខិត្តោ សុមល្លេហិ សសញ្ញាយ ឥទំ ផលំ(២) ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កាយ បមេត្វា វត្ថានកំ
បញ្ច រថសតា តត្ថ ឧទ្ធបមសេវាមកា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧប្បលហត្ថិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧប្បលហត្ថិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. បុព្វ ។ ២ ម. បុប្ផទានស្សិទំ ផលំ ។

ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយផ្កា ១ ក្តាប់ ខ្ញុំទៅកើតក្នុងភពណា ៗ តែងសោយផលជាទីប្រាថ្នាដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយក្នុងកាលមុន (ក្នុងភពនោះ ៗ) ដោយអំណាចផលសម្បៀននៃកម្មនោះ ខ្ញុំមានផ្កាម្លិះព័ទ្ធជុំហើយ នេះជាផលនៃសេចក្តីសំគាល់ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្រោយកប្បទាំង ៩៤ ទៀតលើកប្បបច្ចុប្បន្ននេះទៅ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេច ៥០០ ជាតិ ព្រះនាមឧទ្ធបៈ ដូចគ្នា ក្នុងកប្បនោះ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧប្បលហត្ថិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧប្បលហត្ថិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ បទបូជកត្ថេរាបទានំ

(៥) សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ ជាតិបុប្ផមទាសហំ
បាទេសុ សត្ត បុប្ផានិ ហាសេនោកិរិតានិ(១) មេ ។
តេន កម្មេនហំ អជ្ជ អភិភោមិ នរាមរេ
ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ បុប្ផបូជាយិទំ ផលំ ។
សមន្តគន្ធនាមាសុំ តេរស ចក្កវត្តិនោ
ឥតោ បញ្ចមកេ កប្បេ ចាតុរន្តា មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បទបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បទបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ហាសេនោក្កិរិតានិ ។

បទបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៥) ខ្ញុំបានថ្វាយផ្កាម្លិះ ដល់ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ខ្ញុំបានរោយរាយផ្កា ៧ ត្រង់ព្រះបាទ ដោយសេចក្តីរីករាយ ។ ខ្ញុំគ្របសង្កត់ពួកជននិងទេវតាក្នុងថ្ងៃនេះ ដោយកុសលកម្មនោះ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវរាងកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាផ្កា ។ ក្នុងកប្បទី ៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៣ អង្គ ព្រះនាមសមន្តគន្ធៈដូចគ្នា ទ្រង់ផ្សាយការគ្របគ្រងលើផែនដីមានទិស ៤ ជាទីបំផុត ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបទបូជកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បទបូជកត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

[៥] សុទស្សនោតិ នាមេន មាលាការោ អហំ តទា

អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ លោកជេដ្ឋំ នរាសភំ ។

ជាតិបុប្ផំ គហេត្វាន បូជយឹ បទុមុត្តរំ

វិសុទ្ធចក្ខុ សុមនោ ទិព្វចក្ខុំ សមជ្ឈគំ ។

ឯតិស្សា បុប្ផបូជាយ ចិត្តស្ស បណិធីហិ ច

កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។

សោឡសាសឹសុ រាជានោ ទេវុត្តរសនាមកា

ឆត្តឹសម្ហិ ឥតោ កប្បេ ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មុដ្ឋិបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៥) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាអ្នកក្រងផ្កា ឈ្មោះសុទស្សនៈ បានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រាសចាកធូលីគឺកិលេស ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់ប្រសើរជាងនរជន ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាម្លិះ បូជាចំពោះព្រះបទុមុត្តរៈ ខ្ញុំមានចក្ខុស្អាត មានចិត្តរីករាយ បានសម្រេចទិព្វចក្ខុ ។ ខ្ញុំមិនដែលទៅកាន់ទុគ្គតិអស់ ១ សែនកប្ប ដោយបុប្ផបូជានេះផង ដោយការតាំងទុកចិត្តផង ។ ក្នុងកប្បទី ៣៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមទេវុត្តរៈដូចគ្នា មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ ឧទកបូជកត្ថេរាបទានំ

(៦) សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ គច្ឆន្តំ អនិលញ្ជសេ
ឃតាសនំវ ជលិតំ អាទិត្តំវ ហុតាសនំ ។
បាណិនា ឧទកំ គយ្ហ អាកាសេ ឧក្ខិបឹ អហំ
សម្បដិច្ឆិ មហាវីរោ ពុទ្ធោ ការុណិកោ ឥសិ(១) ។
អន្តលិក្ខេ ឋិតោ សត្ថា បទុមុត្តរនាមកោ
មម សង្កប្បមញ្ញាយ ឥមំ គាថំ អភាសថ ។
ឥមិនា ទកទានេន បីតិឧប្បាទនេន ច
កប្បសតសហស្សម្បិ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជតិ ។
តេន កម្មេន ទ្វិបទិន្ទ លោកជេដ្ឋ នរាសភ
បត្តោម្ហិ អចលំ ឋានំ ហិត្វា ជយបរាជយំ ។
សហស្សរាជនាមេន តយោ តេ ចក្កវត្តិនោ
បញ្ចសដ្ឋិកប្បសតេ ចាតុរន្តា ជនាធិបា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. ឥសី ។

ឧទកបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៦) ព្រះសម្ពុទ្ធមានវណ្ណៈដូចមាស ស្ដេចនិមន្តទៅក្នុងអាកាស រុងរឿងដូចភ្លើងដែលឆេះខ្លាញ់ ឬដូចភ្លើងដែលកំពុងឆេះភ្លឺភ្លាល ។ ខ្ញុំកាន់យកទឹកដោយដៃ សាចទៅក្នុងអាកាស ព្រះពុទ្ធមានព្យាយាមធំ ប្រកបដោយសេចក្ដីករុណាចំពោះខ្ញុំ ទ្រង់ទទួល (នូវទឹកនោះ) ព្រះសាស្ដាព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ឋិតនៅក្នុងអាកាស ទ្រង់ជ្រាបនូវតម្រិះរបស់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់សំដែងនូវគាថានេះថា ក្នុង ១ សែនកប្ប អ្នកនឹងមិនទៅកាន់ទុគ្គតិ ដោយការឲ្យទឹកនេះផង ដោយការញុំាងបីតិឲ្យកើតឡើងផង ។ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកនរៈ ខ្ញុំព្រះអង្គលះបង់នូវការឈ្នះនិងការចាញ់ហើយ បានដល់នូវអចលដ្ឋានដោយកុសលកម្មនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ១៦៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៣ ជាន់ ទ្រង់ព្រះនាមសហស្សរាជដូចគ្នា ទ្រង់ផ្សាយអាណាចក្រទៅលើផែនដីមានសមុទ្រទាំង ៤ ទ្រង់ជាធំជាងពួកជន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧទកបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧទកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ នឡមាលិយត្ថេរាបទានំ

(៧) បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ
តិណត្ថរេ និសិន្នស្ស ឧបសន្តស្ស តាទិនោ ។
នឡមាលំ គហេត្វាន ពន្ធិត្វា វីជនី(១) អហំ
ពុទ្ធស្ស ឧបនាមេសឹ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
បដិគ្គហេត្វា សព្វញ្ញូ វីជនឹ លោកនាយកោ
មម សង្កប្បមញ្ញាយ ឥមំ គាថំ អភាសថ ។
យថា មេ កាយោ និព្វាយិ បរិឡាហោ ន វិជ្ជតិ
តថេវ តិវិធគ្គីហិ ចិត្តំ តវ វិមុច្ចតុ ។

១ ម. ពិជិត្វា ពិជនិំ ។

បានឮថា ព្រះឧទកបូជកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ឧទកបូជកត្ថេរាបទាន ។

នឡមាលិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៧) ព្រះបទុមុត្តរសម្ពុទ្ធ ជាច្បងក្នុងលោក ជាតាទិបុគ្គល ទ្រង់គង់លើកម្រាលស្មៅ មានព្រះហឫទ័យស្ងប់ល្ងាប់ ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាបបុស បក់ធ្វើជាផ្លិត បង្អោនថ្វាយព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ព្រះសព្វញ្ញូជាលោកនាយក ទ្រង់ទទួលផ្លិតហើយ ទ្រង់ជ្រាបនូវតំរិះរបស់ខ្ញុំ ទើបទ្រង់សំដែងគាថានេះថា កាយរបស់តថាគត រលត់ទុក្ខហើយ សេចក្តីក្តៅក្រហាយមិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ចិត្តរបស់អ្នក ចូររួចស្រឡះចាកភ្លើងទាំងបីប្រការ យ៉ាងនោះដែរ ។

សង្ខេប ឧទាហរណ៍យកត្តោយកន

សព្វេ ឆេក សមាគម្ម   យេ កេចិ ទុមនិស្សិតា
សុសង្ឃរ ពុទ្ធវចនំ   ហាសយន្តា ជយគ្គំ ។
និសិន្នោ ភគវា តត្ថ   ទេវសង្ឃបុរក្ខតោ
ជយគ្គំ សម្បហំសេន្តោ   ឥមា គាថា អភាសថ ។
ឥមិនា វីជនិជានេន   ចិត្តស្ស បណិធីហិ ច
សុព្វតោ ជាម ជាមេន   ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ ។
តេន កម្មាវសេសេន   សុក្កម្មលេន ហោតិតោ
មាលុតោ ជាម ជាមេន   ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ ។
ឥមិនា វីជនិជានេន   សម្មាធិមុលេន ច
កប្បសត្តសហស្សម្ហិ   ទុគ្គតិំ ឧបបជ្ជតិ ។
តឹស កប្បសហស្សម្ហិ   សុព្វតា អដ្ឋតឹស តេ
ឯកូនតឹសសហស្ស   អដ្ឋ មាលុតជាមកា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឧទាហរណ៍យកត្តោយកន ទី ៨

ទៅកាលណាមួយ អាស្រ័យដើមឈើ ទៅតាំងទឹកសំនោះ មកប្រជុំគ្នា (ដោយបំណងថា) ពួកយើងនឹងស្តាប់ នូវពុទ្ធវចនៈ ដែលញុំាងឱ្យកើតអំណរ ។ ឯព្រះមានព្រះភាគ មានពួកទេវតាចោមរោម ទ្រង់គង់លើកម្រាលនោះ ទ្រង់ញុំាងឱ្យកើតអំណរ ហើយសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះថា កុលបុត្តនេះ នឹងកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មាននាមថាសុព្វតជ ដោយការថ្វាយនូវផ្លែនេះផង ដោយការតាំងចិត្តផង កុលបុត្តនោះ ជាបុគ្គលត្រៀមកុសលមូលជាសំខាន់ហើយ នឹងបាន ជាស្តេចចក្រពត្តិទៀត មាននាមថាមាលុតជ ដោយសេសផលនៃកម្មនោះ ។ ក្នុង ១ សែនកប្ប កុលបុត្តនេះមិនដែលទៅកាន់ទុគ្គតិ ដោយការថ្វាយផ្លែនេះផង ដោយការកប់ភាន ស៊ីនិទ្ធលាយផង ។ ក្នុង៣០.០០០កប្ប នឹងបានជាក្សត្រ ៣៨ ជាតិ ក្សត្រទាំងនោះ ព្រះនាមថាសុព្វតជ, ក្នុង ៦៩.០០០ កប្ប បានជាក្សត្រ៨ជាតិ ទ្រង់ព្រះនាមមាលុតជ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ៨ និងអភិញ្ញា៦នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧប្បមាលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧប្បមាលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ ភាណវារំ ។

អដ្ឋមំ អាសនុបដ្ឋាយកត្ថេរាបទានំ

(៨) កាននំ វនមោគ្គយ្ហ អប្បសទ្ទំ និរាកុលំ
សីហាសនំ មយា ទិន្នំ អត្ថទស្សិស្ស តាទិនោ ។
មាលាហត្ថំ គហេត្វាន កត្វា ច នំ បទក្ខិណំ
សត្ថារំ បយិរុបាសិត្វា បក្កាមឹ ឧត្តរាមុខោ ។
តេន កម្មេន ទិបទិន្ទ លោកជេដ្ឋ នរាសភ
សន្និព្វាបេមិ(១) អត្តានំ ភវា សព្វេ សមូហតា ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ យំ ទានមទទិំ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ សីហាសនស្សិទំ ផលំ ។

១ ម. សន្និព្វាបេមិ ។ ក្នុងបិ ហោន្តេវ យំ និព្វាបេសិ អត្តានន្តិ ទិស្សតិ ។

បានឮថា ព្រះឧប្បមាលិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧប្បមាលិយត្ថេរាបទាន ។

ចប់ភាណវារៈ ទី ៧ ។

អាសនុបដ្ឋាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៨) ខ្ញុំចូលទៅកាន់ព្រៃធំ ដ៏ស្ងាត់មិនមានសំឡេង មិនវឹកវរ ខ្ញុំថ្វាយសីហាសនៈ ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមអត្ថទស្សី ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាមួយក្តាប់ ធ្វើប្រទក្សិណព្រះអង្គ ហើយចូលទៅអង្គុយជិតព្រះសាស្តា រួចដើរចេញទៅ បែរមុខឆ្ពោះទៅកាន់ទិសខាងជើង ។ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ទ្រង់ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់ប្រសើរជាងនរៈ ខ្ញុំធ្វើខ្លួនឲ្យរលត់ ឥតមានសេសសល់ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងហើយ ដោយសារកម្មនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែល ខ្ញុំបានឲ្យទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃសីហាសនៈ ។

ឥតោ សត្តកប្បសតេ សន្និព្វាបកខត្តិយោ(១)
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អាសនុបដ្ឋាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អាសនុបដ្ឋាយកត្ថេរស្ស អបទានំ(២) សមត្តំ ។

នវមំ ពិឡាលិទាយកត្ថេរាបទានំ

(៩) ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ វសាមិ បណ្ណសន្ថរេ
ឃាសេសុ គេធមាបន្នោ សេយ្យសីលោ វហំ តទា ។
ខណមាលុកលម្ពានិ(៣) ពិឡាលិតក្កលានិ ច
កោលំ ភល្លាតកំ ពេល្លំ(៤) អាហត្វា បដិយាទិតំ ។
បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតីនំ បដិគ្គហោ
មម សង្កប្បមញ្ញាយ អាគច្ឆិ មម សន្តិកំ ។

---

១ ឱ. សន្និព្វា នាម ខត្តិយោ ។ ២ ឱ. អាសនុបដ្ឋាហកត្ថេរស្សាបទានំ ។ ៣ ឱ. ខណេត្តាលុកលម្ពានិ ។ ៤ ឱ. ពិល្លំ ។

ក្នុងកប្ប ទី ៧០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសន្និព្វាបកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាសនុបដ្ឋាយកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អាសនុបដ្ឋាយកត្ថេរាបទាន ។

ពិឡាលិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៩) ខ្ញុំនៅជិតព្រៃហិមពាន្ត អាស្រ័យលើកម្រាលស្លឹកឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីជាប់ចំពាក់ ក្នុងគ្រឿងទទួលទាន ដូចបុរសល្មោភដេក ។ ខ្ញុំកំពុងជីកមើមដំឡូងជ្វាផង ដំឡូងល្ហុងផង ដំឡូងដៃខ្លា និងដំឡូងជ្រូកផង ខ្ញុំនាំមកនូវផ្លែពុទ្រា ផ្លែក្រទុប និងផ្លែព្នៅដែលខ្ញុំតាក់តែងហើយ ។ ព្រះលោកវិទូ ទ្រង់ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាអ្នកទទួលគ្រឿងបូជា ទ្រង់ជ្រាបនូវតម្រិះរបស់ខ្ញុំ ទើបនិមន្តមកកាន់សំណាក់ខ្ញុំ ។

ឧបាគតំ មហានាគំ ជេវជេវំ ឆកសកំ
ពិឡាលិំ បគ្គហេត្វាន បត្តម្ហិ ឱកិរឹ អហំ ។
បរិភុញ្ជិ មហាវីរោ តោសយន្តោ មមំ តទា
បរិភុញ្ជិត្វាន សព្វញ្ញូ ឥទំ វាចំ អភាសថ ។
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា ពិឡាលិំ មេ អទា តុវំ
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជសិ ។
ចរិមំ វត្តតេ មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា
ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
ចតុប្បញ្ញាសិតោ កប្បេ សុមេខលិយសវ្ហយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពិឡាលិទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពិឡាលិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ខ្ញុំបានឃើញនូវព្រះមហានាគជាទេវតា ប្រសើរជាងទេវតា ជានរាសភៈ ទ្រង់ចូលមកជិត ខ្ញុំក៏យកដំឡូងវៃផ្កាដាក់ចុះក្នុងបាត្រ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាមហាវីរៈ ទ្រង់ញុំាងខ្ញុំឲ្យត្រេកអរហើយ ទ្រង់សោយ លុះព្រះសព្វញ្ញូសោយរួចហើយ ទើបសំដែងនូវគាថានេះថា អ្នកបានញុំាងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ហើយថ្វាយដំឡូងវៃផ្កាដល់តថាគត អ្នកនឹងមិនទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់ ១ សែនកប្ប ។ ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំក៏ពុំប្រព្រឹត្តទៅ ភពទាំងអស់ខ្ញុំបានគាស់រំលើងហើយ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៥៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះសុមេខលិយៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពិឡាលិទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពិឡាលិទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ រេណុបូជកត្ថេរាបទានំ

(១០) សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ សតរំសឹវ ភាណុមំ
ឱភាសេន្តំ ទិសា សព្វា ឧឡុរាជំវ បុណ្ណមំ ។
បុរក្ខតំ សាវកេហិ សាគរេវ មេទនឹ
នាគំ បគ្គយ្ហ រេណូហិ វិបស្សិស្សាភិរោបយឹ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ រេណុមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បណ្ណាសិតោ កប្បេ រេណុ នាមាសិ ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា រេណុបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

រេណុបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

រេណុបូជកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១០) ព្រះសម្ពុទ្ធ មានវណ្ណៈដូចមាស ទ្រង់ដូចព្រះអាទិត្យ មានរស្មីច្រើន ញុំាងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺស្វាង ឬដូចព្រះចន្ទពេញវង់ ទ្រង់មានពួកសាវ័កហែហមរោម ដូចផែនដីមានសមុទ្រ (ព័ទ្ធជុំវិញ) ខ្ញុំយកលំអងផ្កានាគទាំងឡាយបូជាចំពោះព្រះវិបស្សី ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាលំអងផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៥០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ១ អង្គ ទ្រង់ព្រះនាមរេណុរាជ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះរេណុបូជកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ រេណុបូជកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

ភិក្ខាទាយី ញាណសញ្ញី ហត្ថិយោ បទបូជកោ
មុដ្ឋិបុប្ផី ឧទកទោ នឡមាលី អាធារកោ(១)
ពិឡាលិទាយី រេណុ ច គាថាយោ ឆ ច សដ្ឋិ ច ។

ភិក្ខាទាយិវគ្គោ ឯកាទសមោ ។

---

១ ម. នឡមាលិ ឧបត្ថាកោ ។

ឧទ្ទាន

ភិក្ខាទាយកត្ថេរាបទាន ១ ញាណសញ្ញិកត្ថេរាបទាន ១ ហត្ថិយត្ថេរាបទាន ១ បទបូជកត្ថេរាបទាន ១ មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ឧទកបូជកត្ថេរាបទាន ១ នឡមាលិយត្ថេរាបទាន ១ អាសនុបដ្ឋាយកត្ថេរាបទាន ១ ពិឡាលិទាយកត្ថេរាបទាន ១ រេណុបូជកត្ថេរាបទាន ១ មានគាថា ៦៦ ។

ចប់ ភិក្ខាទាយិវគ្គ ទី ១១ ។

ទ្វាទសមោ មហាបរិវារវគ្គោ

បឋមំ មហាបរិវារត្ថេរាបទានំ

(១១) វិបស្សី នាម ភគវា លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
អដ្ឋសដ្ឋិសហស្សេហិ បាវិសិ ពន្ធុមំ តទា ។
នគរា អភិនិក្ខម្ម អគមំ ទីបចេតិយំ
អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ អាហុតីនំ បដិគ្គហំ ។
ចុល្លាសីតិសហស្សានិ យក្ខា មយ្ហំ ឧបន្តិកេ
ឧបដ្ឋហន្តិ សក្កច្ចំ(១) ឥន្ទំវ តិទសា គណា ។
ភវនា អភិនិក្ខម្ម ទុស្សំ បគ្គយ្ហហំ តទា
សិរសា អភិវាទេសិំ តញ្ចាទាសិំ មហេសិនោ ។
អហោ ពុទ្ធា អហោ ធម្មា អហោ នោ សត្ថុសម្បទា
ពុទ្ធស្ស អានុភាវេន វសុធាយំ បកម្បថ ។
តញ្ច អច្ឆរិយំ ទិស្វា អព្ភុតំ លោមហំសនំ
ពុទ្ធេ ចិត្តំ បសាទេមិ ទិបទិន្ទម្ហិ តាទិនេ ។

១ ម. ឧបដ្ឋហន្តិ មំ និច្ចំ ។

មហាបរិវារវគ្គ ទី ១២

មហាបរិវារត្ថេរាបទាន ទី ១

(១១) ក្នុងកាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ស្តេចចូលទៅកាន់ក្រុងពន្ធុមៈ ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ ៦៨.០០០ អង្គ ។ ខ្ញុំចេញទៅអំពីក្រុង ដើរសំដៅទៅកាន់ទីបចេតិយ បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ មានធូលីកិលេសទៅប្រាសហើយ ទ្រង់គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ។ ពួកយក្ខ ៨៤.០០០ រូប តែងបំរើខ្ញុំ ដោយគោរព ដូចពួកទេវតា បំរើព្រះឥន្ទ្រ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំចេញអំពីលំនៅ កាន់យកសំពត់ ក្រាបថ្វាយបង្គំដោយសិរសា ហើយថ្វាយសំពត់នោះដល់ព្រះមហេសីសម្ពុទ្ធ (ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាថា) ឱព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ឱព្រះធម៌ទាំងឡាយ ឱសម្បទារបស់ព្រះសាស្តានៃយើង ផែនដីនេះញាប់ញ័រ ដោយអានុភាពរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំឃើញនូវហេតុ ដ៏អស្ចារ្យ ចំឡែក គួរព្រឺរោមនោះ ក៏ញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។

សោហំ ចិត្តំ បសាទេត្វា ទុស្សំ ទត្វាន សត្ថុនោ
សរណញ្ច ឧបាគញ្ឆឹ សាមច្ចោ សបរិជ្ជនោ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ បណ្ណរសេ កប្បេ សោឡសាសឹសុ វាហនា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មហាបរិវារកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មហាបរិវារកត្ថេរស្ស អបទានំ(១) សមត្តំ ។

ទុតិយំ សុមង្គលត្ថេរាបទានំ

(១៦) អត្ថទស្សី ជិនវរោ លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
វិហារា អភិនិក្ខម្ម តឡាកំ ឧបសង្កមិ ។

១ ម. មហាបរិវារត្ថេរស្សាបទានំ ។

លុះខ្ញុំញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាហើយ ក៏ថ្វាយសំពត់ដល់ព្រះសាស្តា ខ្ញុំព្រមទាំងអាមាត្យ និងជនជាបរិវារ ក៏បានដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ទ្រង់ព្រះនាមវាហនៈ ជួបផ្តុំ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមហាបរិវារកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មហាបរិវារកត្ថេរាបទាន ។

សុមង្គលត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៦) ព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ ព្រះនាមអត្ថទស្សី ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ស្តេចចេញអំពីវិហារ ចូលសំដៅទៅកាន់ស្រះ ។

ទុតិយំ សុមង្គលត្ថេរាបទានំ

ញាត្វា ចិត្តំ ច សត្ថុនោ   ឧត្តរិត្វាន ចីវរំ
អដ្ឋាសិ ភគវា តត្ថ   វិលោកេន្តោ ទិសោទិសំ ។
ភវនំ ឧបគច្ឆាហំ   អទ្ទសំ លោកនាយកំ
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន   អប្ផោដេសឹ(១) អហំ តទា ។
សតាំសិរំ ជោតន្តិ   ឧបាសន្តិ កញ្ញាំ(២)
វាទេ គីតេ ច យុត្តាហំ   បញ្ចង្គតុរិយេន ច(៣)
យំ យំ យោនុបបជ្ជាមិ   ទេវត្តំ អថ មានុសំ
សព្វេ សត្តេ អភិភោមិ   វិបុលោ ហោតិ មេ យសោ ។
នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ   នមោ តេ បុរិសុត្តម
អត្តានំ តោសយិត្វាន   បរេ តោសេសិ ត្វំ មុនិ ។
បរិគ្គហិត្វា(៤) និសីទិត្វា   ហាសំ កត្វាន សុព្វតោ
ឧបដ្ឋហិត្វាន សម្ពុទ្ធំ   តុសិតំ ឧបបជ្ជហំ ។
សោឡសិតោ កប្បសតេ ទ្វិនវ ឯកចិន្តិតា
សត្តរតនសម្បន្នា   ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។

---

១ ម. អប្ផោដេសិ ។ ២ កត្ថចិ បោត្ថកេ ហេត្វាន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. បញ្ចង្គិយោនាហំ ។
៤ ម. បរិគ្គហេន ។

សុមង្គលត្ថេរាបទាន ទី ២

លុះព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ស្រង់ទឹកសោយរួចហើយ ទ្រង់មានតែចីវរមួយស្ដេចយាងទៀងមក ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឈរក្រឡេកមើលទិសតូចទិសធំ ក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំចូលទៅក្នុងលំនៅបានឃើញព្រះលោកនាយក កាលនោះខ្ញុំជាអ្នករីករាយ ក៏ពេញដោយចិត្តរីករាយ ។ ទើបខ្ញុំប្រកបក្នុងការកំប្លែង និងប្រគំភ្លេងគ្រឿងប្រគំដោយអង្គ ៥ (ប្រាំ) ចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ផ្ទុំរៀងដូចព្រះអាទិត្យ ភ្លឺប្រាលដូចមាស ខ្ញុំទៅកើតក្នុងកំណើតណា ៗ គឺទេវតា ឬជាមនុស្ស ខ្ញុំតែងត្រេកសន្តោសក្នុងគុណទាំងពួងបាន ខ្ញុំតែងមានយសធំ ៗ បពិត្រព្រះអង្គ ជាបុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមនមស្ការចំពោះព្រះអង្គបពិត្រព្រះអង្គជាបុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំសូមនមស្ការចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះមុនី ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើព្រះអង្គឲ្យត្រេកអរ ហើយធ្វើអ្នកដទៃឲ្យត្រេកអរផង ។ ខ្ញុំស្ដីយកំណត់ធ្វើនូវសេចក្ដីរីករាយ ជាអ្នកមានវត្តល្អ បម្រើនូវព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយបានទៅកើតក្នុងតុសិត ។ ក្នុងកប្បទី ១.៦០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ១៤ ជាតិ ព្រះនាមឯកចិន្តិតៈដូចគ្នាទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុមង្គលោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុមង្គលត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ សរណាគមនិយត្ថេរាបទានំ

(១៣) ឧភិន្នំ ទេវរាជូនំ សង្គាមោ សមុបដ្ឋិតោ(១)
អហោសិ សមុបព្យូឡ្ហោ មហាឃោសោ អវត្តថ ។
បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតីនំ បដិគ្គហោ
អន្តលិក្ខេ ឋិតោ សត្ថា សំវេជេសិ មហាជនំ ។
សព្វេ ទេវា អត្តមនា និក្ខិត្តកវចាវុធា
សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា ឯកគ្គាសិំសុ តាវទេ ។

១ ម. សមុបដ្ឋិតោ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុមង្គលត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុមង្គលត្ថេរាបទាន ។

សរណាគមនិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៣) សង្គ្រាមរបស់ពួកទេវរាជទាំងពីរព្រះអង្គ កាន់ផ្តើមឡើង មានការចិតតាំងឡើងក្រែម សំឡេងគឹកកងខ្ទាំង ប្រព្រឹត្តទៅ ។ ព្រះលោកវិទូ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះអង្គគួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ជាព្រះសាស្តា ទ្រង់ឋិតនៅនាអាកាស ហើយញ៉ាំងមហាជនឲ្យកើតសង្វេគ ។ ទេវតាទាំងអស់ មានចិត្តរីករាយ ក៏ទំលាក់អាវក្រោះនិងអាវុធចុះ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ ជាពួកទេពមានចិត្តមូលតែមួយក្នុងវេលានោះ ។

មយ្ហំ សត្ថុប្បមញ្ញាយ ភគវា សកិមុទីរយិ
អនុកម្បកោ លោកវិទូ ធិញ្ញាបេសិ មហាជនំ ។
រជុជ្ជិតេត្តា មនុជោ ឃរំ តាណំ វិហាយយំ
គេន ចិត្តប្បសាទេន អគាយំ ទុបបជ្ជតិ ។
សត្ថុមសីសេ ឆាតោវ តហុតាលោ វិហោវយំ
ធិញ្ញាបេជ បកាំ ចិត្តំ នា ហញ្ញិត្ថ បុនប្បុនំ ។
ទុទ្ធិបំ យក្ខកជ្ជនំ សេណាចំ សមិតា អហុ(១)
សរណាញ្ញ ទុតាគញ្ញំ លោកជេដ្ឋំ សុគានិធំ ។
សញ្ញាបេក្ខាន ផនំ ទុទ្ធរំ បន ទក្ខមា
បេក្ខាមាតោវ នេវហិ បញ្ញាម៉ ទុក្ខកមុខោ ។
បឋមំ សរណំ គញ្ញំ ធិមគិទ្ធុស្ស តាធិនោ
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតិំ ទុបបជ្ជហំ ។
មហាបុគ្គកិតាមា ច សោឡសាសុំ រជេសកា
កិសកប្បសហស្សម្ហិ ភគោនោ ធញ្ញកត្តិនោ ។

១ ឧ. សោតា សោវត្ថិកា អហុ ។

ព្រះលោកវិទូទ្រង់អនុគ្រោះ ទ្រង់ជ្រាបនូវតម្រិះរបស់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់បន្លឺឡើងនូវវាចាដ៏អង់អាច ទ្រង់ញ៉ាំងមហាជនឲ្យរលត់ទុក្ខ (ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា) មនុស្សមានចិត្តប្រះថ្លា ទៀតទៀនតែសក្កមួយ នឹងទៅកើតក្នុងអបាយដោយចិត្តប្រះថ្លានោះ ។ អ្នកទាំងឡាយខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យរលត់ អ្នកទាំងឡាយក៏ទៀតទៀនសក្ករៀងវាឡើយ ដូចជាដីដ៏ប្រសើរដែលទៀនទៀនសក្កច្រើន ក្នុងប្រមាណនៃស្រុកមានរឡើយ ។ ឯពួកសេនារបស់ស្ដេច នៃទៅកាត់ដីសង់គាន់បានស្ងប់ ហើយបានដល់នូវព្រះលោកជេដ្ឋ ជាតាទិបុគ្គលដ៏ប្រសើរជាទីពឹង ។ ព្រះពុទ្ធសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ធ្វើប្រជុំជនឲ្យយល់ច្បាស់ ទ្រង់ស្រោចស្រង់ប្រជុំជន ហើយទ្រង់ក្រឡេកមើល នៃព្រះកក្រៅទៅកាន់ទក្ខិណទិស ទៀសចេញទៅតាកពួកនេះ ។ ខ្ញុំបានដល់នូវសរណគមន៍ជាដំបូង ចំពោះព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ជាទីពឹងនៃសត្វដ៏ក៏ជាតាទិបុគ្គល ខ្ញុំមិនដែលទៅកាន់ទុគ្គតិអស់ ១ សែនកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ៣០.០០០ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ទ្រង់ព្រះនាមមហាទុន្ទុភិ ដូចគ្នា ទ្រង់ប្រសើរក្នុងរថ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សរណគមនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សរណគមនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ ឯកាសនិយត្ថេរាបទានំ

(៦៤) វរុណោ នាម នាមេន ទេវរាជា អហំ តទា
ឧបដ្ឋេសិំ សម្ពុទ្ធំ សយោគ្គពលវាហនោ
និព្វុតេ លោកនាថម្ហិ អត្ថទស្សិជិនុត្តមេ
តុរិយំ សព្វមាទាយ អគមំ ពោធិមុត្តមំ ។
វាទិតេន ច នច្ចេន សម្មតាឡសមាហិតោ
សម្មុខា វិយ សម្ពុទ្ធំ ឧបដ្ឋឹ ពោធិមុត្តមំ ។
ឧបដ្ឋហិត្វា តំ ពោធិំ ធរណីរុហបាទបំ
បល្លង្កំ អាភុជិត្វាន តត្ថ កាលង្កតោ អហំ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសរណគមនិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយ នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សរណគមនិយត្ថេរាបទាន ។

ឯកាសនិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៦៤) គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាទេវរាជឈ្មោះវរុណៈ មានយាន ពលពាហនៈ បានចូលទៅបំរើព្រះសម្ពុទ្ធ កាលព្រះអត្ថទស្សី ឧត្តមជាងសត្វជើងពីរ ជាលោកនាថ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំនាំយកតូរ្យតន្ត្រីទាំងពួង ទៅកាន់ពោធិព្រឹក្សដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំប្រមូលគ្រឿងដេញផ្គំទាំងអស់ ចូលទៅបម្រើដើមពោធិព្រឹក្សដ៏ប្រសើរ ដោយការប្រគំនិងការរាំ ដូចជាបម្រើព្រះសម្ពុទ្ធចំពោះព្រះភក្ត្រ ។ ខ្ញុំបម្រើដើមពោធិព្រឹក្សនោះ ជាឈើដុះលើផែនដី ខ្ញុំអង្គុយផ្គត់ភ្នែនធ្វើកាលកិរិយាក្នុងទីនោះ ។

សោភាកាញ្ចិករំសាយំ   បសន្នោ ពោធិមុត្តមេ
តេន ចិត្តប្បសាទេន   និម្មានំ ឧបបជ្ជហំ ។
សដ្ឋី តុរិយសហស្សានិ   បរិវារេន្តិ មំ សទា
មនុស្សេសុ ច ទេវេសុ   វត្តមានំ ភវាភវេ ។
តិណគ្គី និព្វុតា មយ្ហំ   ភវា សព្វេ សមូហតា
ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ   សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
សុភាហុ នាម នាមេន   ចតុត្តឹសាសុ ខត្តិយា
សត្តរតនសម្បន្នា   បញ្ចកប្បសតេ ឥតោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកាសនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកាសនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឯកាសនិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

ខ្ញុំព្រះអង្គនៅកំណើតរបស់ខ្លួន មានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះពោធិព្រឹក្ស ដ៏ប្រសើរ ក៏បាននៅកើតក្នុងឋាននិម្មានរតី ដោយចិត្តជ្រះថ្លា នោះ ។ តូរ្យតន្ត្រី ៦ ម៉ឺន តែងតែហែហមខ្ញុំសព្វកាល ដែល កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងពួកមនុស្សនិងទេវតា ក្នុងភពតូចនិង ភពធំ ។ ភ្លើង ៣ ប្រការរបស់ខ្ញុំរលត់ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវកាយ ជាទីបំផុត ក្នុងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៥០០ អំពី កប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាក្សត្រ ៣៤ ជាតិ មានព្រះនាមសុភាហុ ដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកាសនិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយ នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកាសនិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ សុវណ្ណបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៨) វិបស្សី នាម ភគវា លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
និសិន្នោ ជនកាយស្ស ទេសេសិ អមតំ បទំ ។
តស្សាហំ ធម្មំ សុត្វាន ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ
សោវណ្ណបុប្ផានិ ចត្តារិ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ ។
សុវណ្ណច្ឆទនំ អាសិ យាវតា បរិសា តទា
ពុទ្ធាភា ច សុវណ្ណាភា អាលោកោ វិបុលោ អហុ ។
ឧទគ្គចិត្តោ សុមនោ វេទជាតោ កតញ្ជលី
វិត្តិសញ្ជននោ តេសំ ទិដ្ឋធម្មសុខាវហោ ។
អាយាចិត្វាន សម្ពុទ្ធំ វន្ទិត្វាន ច សុព្វតំ
បាមោជ្ជំ ជនយិត្វាន សកំ ភវនុបាគមិំ ។
ភវនេ ឧបវិដ្ឋោហំ ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សរិំ
តេន ចិត្តប្បសាទេន តុសិតំ ឧបបជ្ជហំ ។

សុវណ្ណបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៨) ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ទ្រង់គង់សំដែងអមតបទដល់ពួកជន ។ ខ្ញុំស្តាប់ធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាតាទិបុគ្គល ហើយបានបូជាផ្កាជាវិការៈនៃមាស ៤ ទង ចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកាលនោះ បរិស័ទមានចំនួនត្រឹមណា ដំបូលជាវិការៈនៃមាស ក៏មានចំនួនត្រឹមនោះ ពន្លឺដ៏ធំទូលាយក៏កើតប្រាកដឡើង ព្រោះរស្មីព្រះពុទ្ធនិងរស្មីមាស ។ ខ្ញុំមានចិត្តខ្ពស់ឯក មានចិត្តរីករាយ មានសេចក្តីត្រេកអរកើតឡើង ខ្ញុំធ្វើអញ្ជលី ញុំាងវិត្តិឲ្យកើតឡើងចំពោះពួកជនទាំងនោះ នាំមកនូវសេចក្តីសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទើបថ្វាយបង្គំអារាធនាព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់មានវត្តល្អ ញុំាងព្រាមោជ្យឲ្យកើត ហើយចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ខ្លួន ។ លុះខ្ញុំចូលទៅកាន់លំនៅហើយ ក៏រឭកនូវព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ខ្ញុំក៏បានទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានោះឯង ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សោឡសាសឹសុ រាជានោ នេមិសម្មតនាមកា
តេសដ្ឋិសេ ឥតោ កប្បេ ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុវណ្ណបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុវណ្ណបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ ចិតកបូជកត្ថេរាបទានំ

(១៦) វសាមិ រាជាយតនេ សាមច្ចោ សបរិជ្ជនោ
បរិនិព្វុតេ ភគវតិ សិខិនោ លោកពន្ធុនោ ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ ចិតកំ អគមាសហំ
តូរិយំ តត្ថ វាទេត្វា គន្ធមាលំ សមោកិរឹ ។

ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៦៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេច ១៦ ជាតិ ព្រះនាមនេមិសម្មតៈ ដូចគ្នា ជាស្ដេចចក្រពត្តិ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុវណ្ណបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុវណ្ណបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៦) ខ្ញុំនឹងអាមាត្យព្រមទាំងជនជាបរិវារ នៅក្នុងរាជាយតនៈ (ដើមកែស) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បរិនិព្វាន ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ដើរទៅកាន់ជើងថ្ករបស់ព្រះសិខី ជាលោកពន្ធុ ខ្ញុំប្រគំតូរ្យតន្ត្រី ហើយបានរោយរាយគ្រឿងក្រអូប និងផ្កាកម្រង ក្នុងទីនោះ ។

ចិតកម្ហិ បូជំ កត្វាន វន្ទិត្វា ចិតកំ អហំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ សកំ ភវនុបាគមឹ ។
ភវេ ឧបវិដ្ឋោហំ ចិតកបូជំ អនុស្សរឹ
តេន កម្មេន ទ្វិបទិន្ទ លោកជេដ្ឋ នរាសភ ។
អនុភោត្វាន សម្បត្តឹ ទេវេសុ មានុសេសុ ច
បត្តោម្ហិ អចលំ ឋានំ ហិត្វា ជយបរាជយំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ចិតកបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកូនត្តឹសេ កប្បម្ហិ ឥតោ សោឡសរាជានោ
ឧគ្គតា នាម នាមេន ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ចិតកបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ចិតកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ខ្ញុំបូជាជើងថ្ករហើយ ថ្វាយបង្គំជើងថ្ករ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ទើបចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ខ្លួន ។ លុះចូលទៅក្នុងលំនៅហើយ ក៏រឭកនូវការបូជាជើងថ្ករ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ខ្ញុំសោយសម្បត្តិក្នុងទេវលោកនិងមនុស្សលោក លះបង់នូវការឈ្នះនិងការចាញ់ ហើយបានដល់នូវអចលដ្ឋាន ដោយកុសលកម្មនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាជើងថ្ករ ។ ក្នុងកប្បទី ២៩ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមឧគ្គតៈ ដ៏មានពលច្រើនមានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចិតកបូជកត្ថេរមានអាយុ បានសម្ដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ។

សត្តមំ ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(១៧) យទា វិបស្សី លោកគ្គោ អាយុសង្ខារមោស្សជិ
បថវី សម្បកម្បិត្ថ មេទនីជលមេខលា ។
ឱតតំ វិតតំ មយ្ហំ សុចិ ចិត្តំ បបញ្ចកំ(១)
ភវនំ បកម្បិត្ថ ពុទ្ធស្ស អាយុសង្ខយេ ។
តាសោ មយ្ហំ សមុប្បន្នោ ភវនេ សម្បកម្បិតេ
ឧប្បាទោ នុ កិំ និមិត្តាយ អាលោកោ វិបុលោ មហា ។
វេស្សវណោ ឥធាគម្ម និព្វាបេសិ មហាជនំ
បាណភូតំ ភយំ នត្ថិ ឯកគ្គា ហោថ សំវុតា ។
អហោ ពុទ្ធោ អហោ ធម្មោ អហោ នោ សត្ថុសម្បទា
យស្មិំ ឧប្បជ្ជមានស្មិំ បថវី សម្បកម្បតិ ។
ពុទ្ធានុភាវំ កិត្តេត្វា កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទហំ
អវសេសេសុ កប្បេសុ កុសលំ ការិតំ(២) មយា ។

១ ឧ. ឧចិតំ វិតតំ មយ្ហំ សុចិត្តបសិលកំ ។ ២ ម. ការិតំ ។

ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៧) ព្រះវិបស្សីសម្ពុទ្ធ ជាកំពូលក្នុងលោក ទ្រង់ដាក់អាយុសង្ខារ ក្នុងកាលណា ផែនដីដ៏មានសមុទ្រក៏កក្រើកញាប់ញ័រ ក្នុងកាលនោះ ។ សូម្បីលំនៅរបស់ខ្ញុំដ៏វិចិត្រល្អទូលាយ ប្រាកដដូចផ្កាកំពុះ ឃ្លាតចេញ កក្រើកញាប់ញ័រ ក្នុងកាលជាទីអស់ទៅ នៃព្រះជន្មាយុរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ កាលដែលលំនៅនៃខ្ញុំញាប់ញ័រហើយ ខ្ញុំក៏មានសេចក្តីតក់ស្លុតកើតឡើងថា ពន្លឺដ៏ធំបានកើតឡើងហើយ ដើម្បីអ្វីហ្ន៎ ឬក៏ព្រះបាទវេស្សវណ្ណស្តេចមកក្នុងទីនេះ ញ៉ាំងមហាជនឲ្យរលត់ទុក្ខ ទៀត ភ័យដែលកើតដល់សត្វមិនមានទេ ពួកអ្នកឯងត្រូវតែមានសេចក្តីគោរព ត្រូវមានចិត្តនឹងតែមួយ ឱព្រះពុទ្ធ ឱព្រះធម៌ ឱសម្បទា របស់ព្រះសាស្តានៃយើង ព្រោះកាលដែលព្រះអង្គត្រាស់ឡើង (ក្នុងលោក) មហាប្រថពីក៏កក្រើក ញាប់ញ័រដែរ ។ ខ្ញុំសរសើរ នូវពុទ្ធានុភាព (យ៉ាងនេះ) ក៏បានរីករាយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកប្បដ៏សេសទាំងឡាយ ។

ឯកាទសេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភឹ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធសញ្ញាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ ចុទ្ទសកប្បម្ហិ រាជា អាសឹ បតាបវា
សមិតោ នាម នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពុទ្ធសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមំ មគ្គសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(១៨) បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស សាវកា វនចារិនោ
វិប្បនដ្ឋា ព្រហារញ្ញេ អន្ធាវ អនុសុយ្យរេ ។

ក្នុងកប្បទី ៨១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានខ្ជាប់សេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃសេចក្តីសំគាល់ក្នុងព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ១៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មានព្រះនាមសមិតកជ ប្រទីមានព្យាយាម មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

មគ្គសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៨) ពួកសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាអ្នកត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃ វង្វេងក្នុងព្រៃធំ ដូចជាមនុស្សខ្វាក់ ។

អដ្ឋមំ មគ្គសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

អនុស្សរិត្វា សម្ពុទ្ធំ បទុមុត្តរនាយកំ
តស្ស តេ មុនិនោ បុត្តា វិប្បនដ្ឋា មហាវនេ ។
ឃរតោ ឱរុហិត្វាន អាគមិំ ភិក្ខុសន្តិកេ
តេសំ មគ្គញ្ច អាចិក្ខិំ ភោជនញ្ច អទាសហំ ។
តេន កម្មេន ទ្វិបទិន្ទ លោកជេដ្ឋ នរាសភ
ជាតិយា សត្តវស្សេន អរហត្តំ អបាបុណិំ ។
សចក្ខុ នាម នាមេន ទ្វាទស ចក្កវត្តិនោ
សត្តរតនសម្បន្នា បញ្ចកប្បសតេ ឥតោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មគ្គសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មគ្គសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

មគ្គសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៨

ពួកសាវ័កទាំងនោះ ជាបុត្ររបស់ព្រះមុនីនោះ វង្វេងក្នុងព្រៃធំ ក៏រឭកនូវព្រះសម្ពុទ្ធបទុមុត្តរៈជានាយក ។ ខ្ញុំក៏ចុះចាកលំនៅ ដើរទៅកាន់សំណាក់របស់ភិក្ខុ ហើយប្រាប់ផ្លូវផង ប្រគេនភោជនផង ដល់សាវ័កទាំងនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ទ្រង់ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំអំពីកំណើត ក៏បានដល់នូវអរហត្ត ដោយកុសលកម្មនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៥០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១២ ជាតិ ព្រះនាមសចក្ខុដ៏ឧត្តម ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមគ្គសញ្ញកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មគ្គសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

នវមំ បុប្ផុបដ្ឋានសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(១៩) អត្ថទស្សិម្ហិ សុគតេ និព្វុតេ សមនន្តរា
យក្ខយោនឹ ឧបបជ្ជឹ យសំ បត្តោ តហំ តទា ។
ទុល្លទ្ធំ វត មេ អាសិ ទុប្បភាតំ ទុរុដ្ឋិតំ
យំ មេ ភោគេ វិជ្ជមានេ បរិនិព្វាយិ ចក្ខុមា ។
មម សង្កប្បមញ្ញាយ សាគរោ នាម សាវកោ
មមុទ្ធរិតុកាមោ សោ អាគញ្ឆិ មម សន្តិកេ ។
កឹ នុ សោចសិ មា ភាយិ ចរ ធម្មំ សុមេធស
អនុប្បទិន្នា ពុទ្ធេន សព្វេសំ វីជសម្បទា ។
យោ ច បូជេយ្យ សម្ពុទ្ធំ តិដ្ឋន្តំ លោកនាយកំ
ធាតុំ សាសបមត្តម្បិ និព្វុតស្សាបិ បូជយេ ។
សមេ ចិត្តេ បសាទម្ហិ សមំ បុញ្ញំ មហគ្គតំ
តស្មា ថូបំ ករិត្វាន បូជេហិ ជិនធាតុយោ ។

បុប្ផុបដ្ឋានសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(១៩) កាលព្រះសុគតព្រះនាមអត្ថទស្សី ទ្រង់បរិនិព្វាន ខ្ញុំបានទៅកើតក្នុងកំណើតយក្ខក្នុងលំដាប់ស្មើគ្នា កាលនោះ ខ្ញុំបានដល់នូវយស ។ ខ្ញុំគិតថា អត្តភាពជាមនុស្ស គាត្មាអញបានមិនល្អ ភ្ញាក់ស្វាងមិនល្អ តាំងឡើងមិនល្អ ព្រោះថា កាលដែលភោគៈ របស់គាត្មាអញនៅមាន ព្រះសម្ពុទ្ធមានចក្ខុ ទ្រង់បរិនិព្វាន ។ សាវ័កឈ្មោះសាគរៈ ជ្រាបច្បាស់នូវតម្រិះ របស់ខ្ញុំ លោកប្រាថ្នានឹងស្រង់ខ្ញុំ ទើបចូលមកក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ (ហើយពោលថា) នែបុរសអ្នកមានប្រាជ្ញាល្អ អ្នកយំសោកពីរឿងអ្វី អ្នកកុំខ្លាចឡើយ ចូរប្រព្រឹត្តធម៌ចុះ ការបរិបូណ៌ ដោយពូជគឺកុសល របស់សត្វទាំងអស់ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់បានប្រគល់ឲ្យហើយ ។ បុគ្គលណាបូជាព្រះសម្ពុទ្ធជាលោកនាយក ដែលទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅក្តី បូជាព្រះសារីរិកធាតុ ប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃ របស់ព្រះសម្ពុទ្ធដែលបរិនិព្វានហើយក្តី កាលបើចិត្តមានសេចក្តីជ្រះថ្លាស្មើ បុណ្យជាមហគ្គតកុសលស្មើគ្នា (គឺទាំងពីរនេះដល់បុគ្គលនោះ) ហេតុនោះ អ្នកចូរធ្វើព្រះស្តូប បញ្ចុះព្រះសារីរិកធាតុ របស់ព្រះជិនស្រីចុះ ។

សាសនស្ស អហោ សុត្វា   ពុទ្ធដ្ឋំ អកាសិហំ
បញ្ច វស្ស សតានី   ទុតិយោ ជនុត្តមំ ។
តេន កម្មេន ជិនជិន្នុ   លោកជេដ្ឋ នរាសភ
សម្បត្តិ អនុភោត្វាន   អរហត្តំ អបាបុណិំ ។
ទ្វិបញ្ញាសេ ចត្តាហេ   សត្តកប្បសតេ ឥតោ
សត្តរតនសម្បន្នា   ចក្កវត្តិ មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បទុមច្ឆាទនសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បទុមច្ឆាទនសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ ជាតិបុប្ផិកត្ថេរាបទានំ

(៦០) ជាយន្តស្ស វិបស្សិស្ស អាលោកោ វិបុលោ អហុ
ពថវី ច បកម្បិត្ថ   សសាគរា សបព្វតា ។
នេមិត្តា ច វិយាកំសុ   ពុទ្ធោ លោកេ ភវិស្សតិ
អគ្គោ ច សព្វសត្តានំ   ជនតំ ឧទ្ធរិស្សតិ ។

ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះសាសនរត្នហើយ ខ្ញុំកសាងនូវពុទ្ធស្តូប ថែទាំព្រះស្តូបដ៏ប្រសើររបស់ព្រះមុនី អស់ ៥ ឆ្នាំ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ខ្ញុំសោយសម្បត្តិ បានដល់នូវអរហត្ត ដោយកុសលកម្មនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៦ ជាតិ ទ្រង់មានប្រាជ្ញាក្រាស់ជុំផែនដី បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបទុមច្ឆាទនសញ្ញកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងហើយ នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បទុមច្ឆាទនសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

ជាតិបុប្ផិកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៦០) កាលព្រះវិបស្សីទ្រង់ប្រសូត ពន្លឺដ៏ធំក៏កើតឡើង ទាំងផែនដី សមុទ្រនិងភ្នំ ក៏ញាប់ញ័រ ។ ពួកជនអ្នកទាយនិមិត្ត (ហោរ) បានទាយថា ព្រះសម្ពុទ្ធនឹងកើតឡើងក្នុងលោក ទ្រង់ជាកំពូលសព្វសត្វ នឹងស្រង់ឡើងនូវប្រជុំជន ។

នេមិត្តានំ សុណិត្វាន   ជាតិព្វំ អកាសហំ
បដិសា បូជតា ឥត្ថិ   យាចិសា ជាតិព្វជតា ។
សំហរិត្វាន កុសលំ   សកំ ចិត្តំ បសាទយិំ
ជាតិព្វំ ការិត្វាន   តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។
យំ យំ យោនុបបជ្ជាមិ   ទេវត្តំ អថ មានុសំ
សព្វេ សត្តេ អតិភោមិ(១)   ជាតិព្វជាយិនំ ផលំ ។
ជាតិយោ មំ ឧបដ្ឋន្តិ   មម ចិត្តវសានុគា
ន តេ សក្កោន្តិ កោបេតុំ   ជាតិព្វជាយិនំ ផលំ
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ បូជមការិំ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ជាតិព្វជាយិនំ ផលំ ។
សុបារិចរិយា នាម   ចតុត្តិំស ជនាធិបា
ឥតោ តតិយកប្បម្ហិ   ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ឱ. អតិភោមិ ។

ខ្ញុំបានឮទំនាយពួកហោរាហើយ ក៏ធ្វើនូវជាតិបុប្ផ (បុប្ផកម្មដ៏ប្រសើរ) ជាតិបុប្ផនោះ ផលមានបុប្ផណាប្រៀបផ្ទឹមឡើយ ។ ខ្ញុំប្រមូលកុសល ធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា លុះខ្ញុំធ្វើជាតិបុប្ផហើយ ក៏ធ្វើមរណកាលក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំចូលទៅកើតក្នុងកំណើតណា ៗ ទោះបីជាទេវតា ឬជាមនុស្ស តែងគ្របសង្កត់ពួកសត្វទាំងអស់ នេះជាផលនៃជាតិបុប្ផ ។ ពួកញាតិ តែងចាំបំរើខ្ញុំ ជាទីជនដ៏សេស ក៏ប្រព្រឹត្តតាមចិត្តរបស់ខ្ញុំ ជនទាំងនោះមិនអាចនឹងធ្វើខ្ញុំឲ្យក្រោធឡើយ នេះជាផលនៃជាតិបុប្ផ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាបុប្ផ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃជាតិបុប្ផ ។ ក្នុងកប្បទី ៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣៤ ជាតិ ព្រះនាមសុបារិចរិយៈ ដូចគ្នា ទ្រង់ជាធំជាងជន មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ប្រែ

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ជាតិបុប្ផកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ជាតិបុប្ផិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

បរិវារសុមង្គល្យា សរណាសនបុប្ផិកា
ចិតកបូជី ពុទ្ធសញ្ញី មគ្គុបដ្ឋានជាតិកា(១)
គាថាយោ នវុតិ វុត្តា គណិតាយោ វិភាវិភីតិ ។

មហាបរិវារវគ្គោ ទុតិយោ ។

---

១ ម. បរិវារសុមង្គលា សរណាគមនឯកាសនិ សុវណ្ណបុប្ផិចិតកបូជា ពុទ្ធសញ្ញី មគ្គដ្ឋាន. ជាតិកាបិ ទិសន្តិ ។

ប្រែ

បានឮថា ព្រះជាតិបុប្ផកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយ នូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ជាតិបុប្ផកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

មហាបរិវារត្ថេរាបទាន ១ សុមង្គលត្ថេរាបទាន ១ សរណ-គមនិយត្ថេរាបទាន ១ ឯកាសនិយត្ថេរាបទាន ១ សុវណ្ណ-បុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ១ ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេ-រាបទាន ១ មគ្គសញ្ញកត្ថេរាបទាន ១ បច្ចុបដ្ឋានសញ្ញកត្ថេរាប-ទាន ១ ជាតិបុប្ផកត្ថេរាបទាន ១ ឯគាថា ៩០ អស់ ពួកអ្នក ប្រាជ្ញបានពោលទុកច្បាស់ហើយ ។

ចប់ មហាបរិវារវគ្គ ទី ២ ។

តេរសមោ សេរេយ្យវគ្គោ

បឋមំ សេរេយ្យកត្ថេរាបទានំ

(៦១) អជ្ឈាយកោ មន្តធរោ តិណ្ណំ វេទាន បារគូ
អព្ភោកាសេ(១) ឋិតោ សន្តោ អទ្ទសំ លោកនាយកំ
សីហំ យថា វនចរំ ព្យគ្ឃរាជំវ និត្តសំ
តិធប្បភិន្នំ មាតង្គំ កុញ្ជរំវ មហេសិនំ ។
សេរេយ្យកំ គហេត្វាន អាកាសេ ឧក្ខិបឹ អហំ
ពុទ្ធស្ស អានុភាវេន បរិវារេន្តិ សព្វសោ ។
អធិដ្ឋហិ មហាវីរោ សព្វញ្ញូ លោកនាយកោ
សមន្តា បុប្ផឆទនំ ឱកិរឹសុ នរាសភំ ។
តតោ សា បុប្ផកញ្ចុកា អន្តោវណ្ដា ពហិមុខា
សត្តាហំ ឆទនំ កត្វា តតោ អន្តរធាយថ ។
តញ្ច អច្ឆរិយំ ទិស្វា អព្ភុតំ លោមហំសនំ
ពុទ្ធេ ចិត្តំ បសាទេសឹ សុគតេ លោកនាយកេ ។
តេន ចិត្តប្បសាទេន សុក្កមូលេន ចោទិតោ

១ ម. អព្ភោកាសេ ។

សេរេយ្យវគ្គ ទី ១៣

សេរេយ្យកត្ថេរាបទាន ទី ១

(៦១) ខ្ញុំជាអ្នកស្វាធ្យាយមន្ត អ្នកចងចាំមន្ត អ្នកដល់នូវត្រើយនៃវេទទាំង ៣ កំពុងឈរនៅក្នុងទីវាល បានឃើញព្រះលោកនាយក ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណធំ ដូចជារាជសីហ៍ត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃ ឬដូចស្តេចខ្លាដែលមិនតក់ស្លុត ឬដូចដំរីឈ្មោះមាតង្គៈ ដែលកំពុងចុះប្រេង ៣ កន្លែង ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាសេរេយ្យៈ បោះឡើងទៅអាកាស ផ្កាទាំងនោះ ក៏ព័ទ្ធជុំវិញដោយអានុភាពព្រះពុទ្ធ ។ ព្រះសព្វញ្ញូជាលោកនាយក មានព្យាយាមធំ ទ្រង់អធិដ្ឋាន ផ្កាទាំងឡាយខ្ចរខ្ចាយជាផ្ទាំងផ្កាជុំវិញនូវជនអគ្គ ដ៏ប្រសើរជាងនរៈ ។ សំពត់ផ្កានោះ មានទងនៅខាងក្នុង មានមុខចេញក្រៅ ធ្វើជាម្លប់ប្រក់អស់ ៧ ថ្ងៃ តពីនោះមក ក៏បាត់អស់ទៅ ។ លុះខ្ញុំបានឃើញហេតុជាអស្ចារ្យចម្លែក គួរព្រឺរោមនោះ បានញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ ជាព្រះសុគត លោកនាយក ។

កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។
បណ្ណាសសហស្សម្ហិ កប្បានំ បញ្ចវីសតេ
វិលាមាលាសនាមា ច(១) ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សោរេយ្យកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សោរេយ្យកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ បុប្ផថូបិយត្ថេរាបទានំ

(៦៦) ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ កុក្កុរោ នាម បព្វតោ
វេមជ្ឈេ តស្ស វសតិ ព្រាហ្មណោ មន្តបារគូ ។
បញ្ច សិស្សសហស្សានិ បរិវារេន្តិ មំ សទា
បុព្វុដ្ឋាយី ច តេ សិស្សា មន្តេសុ ច វិសារទា ។

---
១ ឱ. វិមលាសនាមា ច ។

ខ្ញុំត្រេកអរក្នុងពុទ្ធសាសនា មិនដែលទៅកើត ក្នុងទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ។ ក្នុងកប្បទី ១៥.០២៥ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិច្រើនជាតិ ព្រះនាម វិលាមាលាសនៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសោរេយ្យកត្ថេរមានអាយុ បានសម្ដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សោរេយ្យកត្ថេរាបទាន ។

បុប្ផថូបិយត្ថេរាបទាន ទី ២

[៦៦] មានភ្នំមួយ ឈ្មោះកុក្កុរៈ នៅជិតព្រៃហិមពាន្ត ព្រាហ្មណ៍អ្នកដល់នូវត្រើយនៃមន្ត (គឺខ្ញុំនេះឯង) រមែងអាស្រ័យនៅកណ្ដាលភ្នំនោះ ។ មានសិស្ស ៥.០០០ នាក់ ចោមរោមខ្ញុំសព្វ ៗ កាល សិស្សទាំងនោះ ក្រោកឡើងមុនផង ជាអ្នកក្លៀវក្លា ក្នុងមន្តទាំងឡាយផង (ប្រាកដគ្នាថា)

ពុទ្ធោ លោកេ សមុប្បន្នោ តំ វិជានថ ភោ ភវំ

អសីតិ ព្យញ្ជនានស្ស ពត្តឹស វរលក្ខណា ។

ព្យាមប្បភោ ជិនវរោ អាទិច្ចោវ វិរោចតិ

សិស្សានំ វចនំ សុត្វា ព្រាហ្មណោ មន្តបារគូ ។

អស្សមា អភិនិក្ខម្ម ទិសំ បុច្ឆតិ ព្រាហ្មណោ

យម្ហិ ទេសេ មហាវីរោ វសតិ លោកនាយកោ ។

តាហំ ទិស្វា ធមស្សិរិ ជិនំ អប្បដិបុគ្គលំ

ឧទគ្គចិត្តោ សុមនោ បូជេសិំ តំ តថាគតំ ។

ឯថ សិស្សា គមិស្សាម ទក្ខិស្សាម តថាគតំ

វន្ទិត្វា សត្ថុនោ បាទេ សោស្សាម ជិនសាសនំ ។

ឯកាហំ អភិនិក្ខម្ម ព្យាធិំ បដិលភី អហំ

ព្យាធិតោ បីឡិតោ សន្តោ សាលន្តោ សយិំ តទា ។

ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់ហើយក្នុងលោក អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងច្បាស់ នូវព្រះសម្ពុទ្ធនោះ ថាជាបុគ្គលប្រសើររបស់យើងទាំងឡាយ ព្រះសម្ពុទ្ធនោះ ទ្រង់មានព្យញ្ជនៈ ៨០ មានលក្ខណៈដ៏ប្រសើរ ៣២ ព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ មានរស្មីមួយព្យាម តែងរុងរឿងដូចព្រះអាទិត្យ ។ ព្រាហ្មណ៍អ្នកដល់នូវត្រើយនៃមន្ត គឺខ្ញុំនេះឯង លុះឮពាក្យរបស់សិស្សហើយ ក៏ចេញអំពីអាស្រម សួរកទិសថា ព្រះលោកនាយក មានព្យាយាមធំ ស្ដេចគង់នៅ ក្នុងប្រទេសណា ។ លុះខ្ញុំបានឃើញព្រះជិនស្រីអង្គនោះ មិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹមហើយ ក៏បាននមស្ការ ខ្ញុំមានចិត្តអណ្ដែតឡើង មានចិត្តរីករាយ បូជាចំពោះព្រះតថាគតនោះ ។ ខ្ញុំបបួលសិស្សថា នែសិស្សទាំងឡាយ អ្នកចូរមក ពួកយើង នឹងទៅគាល់ព្រះតថាគត យើងនឹងថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងទ្វេរបស់ព្រះសាស្ដា ហើយស្ដាប់នូវពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រី ។ ខ្ញុំតែម្នាក់ឯង ចេញទៅ ខ្ញុំបានជម្ងឺ ត្រូវជម្ងឺបៀតបៀន ក៏ដើរទៅប្រុងនឹងដេក ក្រោមដើមឈើ ។

សព្វេ សិស្សេ សមានេត្វា អបុច្ឆិំ តេ តថាគតំ
កីទិសំ លោកនាថស្ស គុណំ បរមពុទ្ធិនោ ។
តេ មេ បុដ្ឋា ព្យាការិំសុ(១) យថា ទស្សាវិនោ តថា
សក្កច្ចំ ពុទ្ធសេដ្ឋំ តំ ទស្សេសុំ មម សម្មុខា ។
តេសាហំ វចនំ សុត្វា សកំ ចិត្តំ បសាទយឹ
បុប្ផេហិ ថូបំ ការិត្វាន តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។
តេ មេ សរីរំ ឈាបេត្វា អគមុំ ពុទ្ធសន្តិកេ
អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វាន សត្ថារំ អភិវាទយុំ ។
បុប្ផេហិ ថូបំ ការិត្វាន សុគតស្ស មហេសិនោ
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។
ចត្តាឡីសសហស្សម្ហិ កប្បេ សោឡស ខត្តិយា
នាមេនគ្គិសមា នាម ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
វីសកប្បសហស្សម្ហិ ឃតាសនោ ចក្កវត្តិនោ
ឃតាសនសមា នាម អដ្ឋតឹស មហីបតី ។

---

១ ម. តេ មេ បុដ្ឋា វិយាកំសុ ។

ខ្ញុំប្រជុំពួកសិស្សទាំងអស់ ហើយបានសួរអំពីព្រះតថាគត និង សិស្សទាំងនោះថា គុណរបស់ព្រះលោកនាថ ប្រសើរមាន ប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែង តើដូចម្តេច ។ ពួកសិស្សទាំងនោះដែល ខ្ញុំសួរហើយ ក៏ពួកគេរៀបរាប់អំពីព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរនោះ ដោយ គោរពចំពោះមុខខ្ញុំ តាមដែលគេបានឃើញ ។ លុះខ្ញុំបាន ស្តាប់ពាក្យរបស់ពួកសិស្សទាំងនោះហើយ ក៏ញុំាងចិត្តរបស់ ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា បានសាងព្រះស្តូបដោយផ្កាទាំងឡាយ ហើយ ក៏ធ្វើកាលកិរិយាក្នុងទីនោះ ។ ពួកសិស្សទាំងនោះ ធ្វើសរីរៈ របស់ខ្ញុំរួចហើយ នាំគ្នាទៅក្នុងសំណាក់របស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ធ្វើ អញ្ជលីថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ។ ខ្ញុំកសាងព្រះស្តូបដោយផ្កា ទាំងឡាយ ថ្វាយព្រះសុគតមហេសី ខ្ញុំមិនដែលទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្បដោយកុសលនេះ ។ ក្នុងកប្បទី ៤០.០០០ ខ្ញុំបានកើតជាក្សត្រ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមអគ្គិសមៈ ដូចគ្នា ដោយព្រះនាម ជាស្តេចចក្រពត្តិ ប្រសើរមានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ២០.០០០ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣៨ ជាតិ ជាម្ចាស់ផែនដី ព្រះនាមឃតាសនសមៈ ដូចគ្នា ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បុប្ផត្ថូបិយោ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បុប្ផត្ថូបិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ បាយាសទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦៣) សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ ទ្វត្តិំសវរលក្ខណំ
បវនា អភិនិក្ខន្តំ ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតំ ។
មហច្ចា កំសបាតិយា វឌ្ឍេត្វា បាយាសំ អហំ
អាហុតិំ យិដ្ឋុកាមោ សោ អភរឹ សព្ពលឹ អហំ ។
ភគវា តម្ហិ សមយេ លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
ចង្កមំ សុសមារូឡ្ហោ អម្ពរេ អនិលាយនេ ។
តញ្ច អច្ឆរិយំ ទិស្វា អព្ភុតំ លោមហំសនំ
ឋបយិត្វា កំសបាតឹ វិបស្សឹ អភិវាទយឹ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុប្ផត្ថូបិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បុប្ផត្ថូបិយត្ថេរាបទាន ។

បាយាសទាយកត្ថេរាបទាន ទី៣

(៦៣) ព្រះសម្ពុទ្ធមានវណ្ណៈដូចមាស មានលក្ខណៈដ៏ប្រសើរ ៣២ ប្រការ មានភិក្ខុសង្ឃហែហម ទ្រង់ចេញអំពីព្រៃធំ ។ ខ្ញុំផ្គងបាយាសដាក់ក្នុងភាជន៍សំរឹទ្ធ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងបូជានូវគ្រឿងបូជា ក៏ដើរសំដៅទៅកាន់ទីបូជា ។ ក្នុងសម័យនោះ ព្រះមានព្រះភាគជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ទ្រង់ឡើងកាន់ទីចង្ក្រម ក្នុងអាកាស ជាផ្លូវខ្យល់ ។ ខ្ញុំឃើញហេតុដ៏អស្ចារ្យ ចម្លែក ព្រឺរោមនោះ ក៏ដាក់ចុះនូវភាជន៍សំរឹទ្ធ ថ្វាយបង្គំព្រះវិបស្សី ([illegible])

បាយាសទាយកត្ថេរាបទានំ

តុដ្ឋំ បុព្ភាសំ(១) សព្វញ្ញូ សារទេវោ សមាគតេ
អនុកម្បំ ឧបាទាយ បដិគ្គណ្ហ មហាមុនិ ។
បដិគ្គណ្ហាសិ ភគវា សព្វញ្ញូ លោកនាយកោ
មម សង្កប្បមញ្ញាយ សត្ថា លោកេ អនុត្តរោ(២)។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទិំ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បាយាសស្ស ឥទំ ផលំ។
ឯកត្តាឡីសិតោ កប្បេ ពុទ្ធោ នាមាសិ ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បាយាសទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បាយាសទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ទេកសំ ។ ២ ម. មហាមុនិ ។

បាយាសទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៣

បពិត្រព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គជាសព្វញ្ញូ ក្នុងមនុស្សលោក និងទេវលោក សូមព្រះអង្គអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ទទួលយក ។ ព្រះមានព្រះភាគជាសព្វញ្ញូ លោកនាយក ជាសាស្តាដ៏ប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់ជ្រាបតំរិះរបស់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់ទទួលយក ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបាយាស ។ ក្នុងកប្បទី ៤១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១ ជាតិ ព្រះនាមពុទ្ធជ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបាយាសទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បាយាសទាយកត្ថេរាបទាន

ចតុត្ថំ គន្ធោទកិយត្ថេរាបទានំ

(៦៦) និសជ្ជ បាសាទវរេ វិបស្សឹ អទ្ទសំ ជិនំ
កកុធំ វិលសន្តំវ សព្វញ្ញុតមនាយកំ ។
បាសាទស្សាវិទូរេ ច គច្ឆតិ លោកនាយកោ
បភា និទ្ធាវតេ តស្ស សតរំសិម្ហិ ឧគ្គតេ(១) ។
គន្ធោទកំ ច បគ្គយ្ហ ពុទ្ធសេដ្ឋំ សមោកិរឹ
តេន ចិត្តប្បសាទេន តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ គន្ធោទកមោកិរឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ សុគន្ធោ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា គន្ធោទកិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

គន្ធោទកិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. យថា ច សតរំសិនោ ។

គន្ធោទកិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(៦៦) ខ្ញុំអង្គុយក្នុងប្រាសាទដ៏ប្រសើរ បានឃើញព្រះជិនស្រីព្រះនាមវិបស្សី ជាសព្វញ្ញូនាយកដ៏ឧត្តម ទ្រង់ល្អស ល្អន់ដូចដើមថ្កូវត្រៀវឡូល ។ ព្រះលោកនាយក ទ្រង់ត្រាច់ដំណើរទៅជិតប្រាសាទ ពន្លឺរបស់ព្រះអង្គ ផ្សាយចេញក្នុងកាលព្រះអាទិត្យរះស្គន់ ។ ខ្ញុំកាន់យកទឹកអប់មកប្រោះព្រំព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ខ្ញុំក៏ធ្វើកាលកិរិយាក្នុងទីនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំប្រោះព្រំទឹកអប់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសុគន្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគន្ធោទកិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ គន្ធោទកិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ សម្មុខាថវិកត្ថេរាបទានំ

(៦៨) ជាយមានេ វិបស្សិម្ហិ និមិត្តំ ព្យាករឹ អហំ
និព្វាបយិំ(១) ច ជនតំ ពុទ្ធោ លោកេ ភវិស្សតិ ។
យស្មឹ ច ជាយមានស្មឹ ទសសហស្សិ បកម្បតិ
សោ ទានិ ភគវា សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
យស្មឹ ច ជាយមានស្មឹ អាលោកោ វិបុលោ អហុ
សោ ទានិ ភគវា សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
យស្មឹ ច ជាយមានស្មឹ សរិតាយោ ន សន្ទិសុំ(២)
សោ ទានិ ភគវា សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
យស្មឹ ច ជាយមានស្មឹ អវីចគ្គិ ន បជ្ជលិ
សោ ទានិ ភគវា សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
យស្មឹ ច ជាយមានស្មឹ បក្ខិសង្ឃោ ន សញ្ចរិ
សោ ទានិ ភគវា សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
យស្មិញ្ច ជាយមានស្មឹ វាតក្ខន្ធោ ន វាយតិ
សោ ទានិ ភគវា សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។

១ ម. និព្វាបយឹ ។ ២ ម. ន សន្ទយុំ ។

សម្មុខាថវិកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៦៨) កាលដែលព្រះវិបស្សីទ្រង់ប្រសូត ខ្ញុំបានទាយនិមិត្តថា ព្រះពុទ្ធនឹងញ៉ាំងប្រជុំជន ក្នុងលោកឲ្យរលត់ទុក្ខ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគអង្គណា ទ្រង់ប្រសូត លោកធាតុ ១០.០០០ កែងញាប់ញ័រ ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ នឹងសំដែងធម៌ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគអង្គណា ទ្រង់ប្រសូត ពន្លឺដ៏ធំកើតប្រាកដ ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ នឹងសំដែងធម៌ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ អង្គណា ទ្រង់ប្រសូត ស្ទឹងទាំងឡាយមិនហូរ ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ នឹងសំដែងធម៌ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ អង្គណា ទ្រង់ប្រសូត ភ្លើងអវិចីមិនឆេះ ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគ អង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ នឹងសំដែងធម៌ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគអង្គណា ទ្រង់ប្រសូត ពួកសត្វស្លាបមិនហើរ ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ នឹងសំដែងធម៌ ។

យស្មិញ្ច ជាយមានស្មឹ សព្វកេជាតិ ជោតិសុំ
សោភតិ កតកំ សព្វា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
យស្មិញ្ច ជាយមានស្មឹ សត្តាសុំ បទវិក្កមា
សោភតិ កតកំ សព្វា ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
ជាតមត្តោ សម្ពុទ្ធោ ទិសា សព្វា វិលោកយិ
វាចាសភិមុទីរេសិ ឯសា ពុទ្ធាន ធម្មតា ។
សំវេជយិត្វា ជនតំ ថវិត្វា លោកនាយកំ
សម្ពុទ្ធំ អភិវាទិត្វា បក្កាមឹ បាចិនាមុខោ ។
ឯកសត្តតេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិថោមយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ថោមនាយ ឥទំ ផលំ ។

កាលព្រះមានព្រះភាគអង្គណា ទ្រង់ប្រសូត ផែនដីរញ្ជួយ កក្រើក ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ នឹងសម្តែងធម៌ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគអង្គណា ទ្រង់ប្រសូត ពួកកៅតាំងពួងក៏រុងរឿង ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានចក្ខុ នឹងសម្តែងធម៌ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគអង្គណា ទ្រង់ប្រសូត ទ្រង់ឈានដើរបាន ៧ ជំហាន ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាសាស្តា ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ នឹងសម្តែងធម៌ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធគ្រាន់តែទ្រង់ប្រសូតរួចភ្លាម ទ្រង់មើលមើលសព្វទិស ទ្រង់បន្លឺ នូវវាចាដ៏អង់អាច នេះជាធម្មតារបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងប្រជុំជនឲ្យកើតសង្វេគ ហើយសរសើរព្រះលោកនាយក ថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយបែរមុខទៅកាន់ទិសខាងកើត ដើរចេញទៅ ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល ខ្ញុំបានសរសើរព្រះសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសរសើរ ។

បឋមំ សម្មុខាថវិកត្ថេរាបទានំ

ឥតោ នវុតិកប្បម្ហិ   សម្មុខាថវិកវ្ហយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បឋវីទុន្ទុភិ នាម   ឯកូននវុតិម្ហិតោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
អដ្ឋាសីតិម្ហិតោ កប្បេ   ឱភាសោ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
សត្តាសីតិម្ហិតោ កប្បេ   សរិតច្ឆទនវ្ហយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
អគ្គិនិព្វាបនោ នាម   កប្បានំ ឆឡសីតិយា
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
រាជា វាតសមោ នាម   កប្បានំ បញ្ចសីតិយា(១)
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
គតិបច្ឆេទនោ នាម   កប្បានំ ចុល្លសីតិយា(២)
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
រតនប្បជ្ជលោ នាម   កប្បានំ តេអសីតិយា
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។

១ ឱ. បុញ្ញសីតិយា ។ ២ ឱ. បញ្ចសីតិកា ។

ក្នុងកប្បទី ៩០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះសម្មុខាថវិកកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៩ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះបឋវីទុន្ទុភិកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៨ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាក្សត្រ ឈ្មោះឱភាសកៈ ជាស្តេចចក្រពត្តិ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះសរិតច្ឆទនកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការមានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៦ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះអគ្គិនិព្វាបនកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៥ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះវាតសមកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៤ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះគតិបច្ឆេទនកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៣ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះរតនប្បជ្ជលកៈ បរិបូណ៌ដោយកែវ៧ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។

ពលវិក្កមនោ នាម កប្បានំ ឆឡសីតិយា
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
រាជា វិលោកនោ នាម កប្បានំ បញ្ចសីតិយា
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
គិរិសារោតិ នាមេន កប្បេសីតិម្ហិ ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សត្តបាដលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សត្តបាដលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ កុសុមាសនិយត្ថេរាបទានំ

(៦៦) នគរេ ធញ្ញវតិយា អហោសិ ព្រាហ្មណោ តទា
លក្ខណេ ឥតិហាសេ ច សនិឃណ្ឌុសកេដុភេ ។

ក្នុងកប្បទី ៨៦ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះពលវិក្កមនរាជ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨៥ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះវិលោកនរាជ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ ក្នុងកប្បទី ៨០ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះគិរិសាររាជ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសត្តបាដលិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សត្តបាដលិយត្ថេរាបទាន ។

កុសុមាសនិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៦៦) គ្រានោះ ខ្ញុំបានកើតជាព្រាហ្មណ៍ នៅក្នុងក្រុងធញ្ញវតី ជាអ្នកឈ្លាស ក្នុងគម្ពីរលក្ខណសាស្ត្រ ឥតិហាសសាស្ត្រ ព្រមទាំងនិឃណ្ឌុសាស្ត្រ និងកេដុភសាស្ត្រ ។

កុសុមាសនិយត្ថេរាបទាន

បទកោ វេយ្យាករណោ និមិត្តេ កោវិទោ អហំ
មន្តេ ច សិស្សេ វាចេសិំ តិណ្ណំ វេទាន បារគូ ។
បញ្ច ឧប្បលហត្ថានិ បិដ្ឋិយំ ឋបិតានិ មេ
អាហុតឹ យិដ្ឋុកាមោហំ បិតុមាតុសមាគតេ ។
តទា វិបស្សី ភគវា ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតោ
ឱភាសេន្តោ ទិសា សព្វា អាគច្ឆតិ នរាសភោ ។
អាសនំ បញ្ញបេត្វាន និមន្តេត្វា មហាមុនឹ
សន្ថរិត្វាន តំ បុប្ផំ អភិនេសឹ សកំ ឃរំ ។
យំ មេ អត្ថិ សកេ គេហេ អាមិសំ បច្ចុបដ្ឋិតំ
តាហំ ពុទ្ធស្ស បាទាសឹ បសន្នោ សេហិ បាណិភិ ។
ភុត្តាវឹ កាលមញ្ញាយ ឯកំ ហត្ថំ អទាសហំ
អនុមោទិត្វាន សព្វញ្ញូ បក្កាមិ ឧត្តរាមុខោ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បុប្ផទានស្សិទំ ផលំ ។

ជាអ្នកឈ្លាស ក្នុងបទ ក្នុងវេយ្យាករណ៍ ក្នុងនិមិត្ត ចេះចប់ត្រៃវេទ បានបង្រៀនមន្តចំពោះពួកសិស្ស ។ ខ្ញុំតម្កល់ផ្កាឧប្បល ៥ ក្រញ៉ាំលើខ្នង ខ្ញុំមានប្រាថ្នា ដើម្បីបូជានូវគ្រឿងបូជា ក្នុងការជួបជុំបិតានិងមាតា ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី ទ្រង់ជានរាសភៈ មានភិក្ខុសង្ឃហែហម ទ្រង់ញុំាងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺ ហើយស្តេចនិមន្តមក ។ ខ្ញុំបានក្រាលអាសនៈ ហើយនិមន្តព្រះមហាមុនី បានក្រាលផ្កានោះហើយ នាំព្រះអង្គឲ្យស្តេចទៅកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ។ អាមិសៈណាដែលខ្ញុំបានតម្កល់ទុក មានក្នុងផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំជ្រះថ្លាបានថ្វាយអាមិសៈនោះចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ខ្ញុំដឹងនូវកាលដែលព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់សោយរួចហើយ ក៏បានថ្វាយផ្កាមួយកញ្ចប់ ព្រះសព្វញ្ញុ ទ្រង់អនុមោទនារួចហើយ បែរព្រះភក្ត្រទៅកាន់ទិសឧត្តរ និមន្តចេញទៅ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបុប្ផទាន ។

អធន្តកេ ឥតោ កប្បេ ភជាហុ វរធស្សគោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុសុមាសនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កុសុមាសនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ ផលទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦៧) អជ្ឈាយកោ មន្តធរោ តិណ្ណំ វេទាន បារគូ
ហិមវន្តស្សាវិទូរេ វសាមិ អស្សមេ អហំ ។
អគ្គិហុត្តញ្ច មេ អត្ថិ បុណ្ឌរីកផលានិ ច
បុដកោ និក្ខិបិត្វាន ទុមគ្គេ លគ្គិតំ មយា ។
បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតីនំ បដិគ្គហោ
មមុទ្ធរិតុកាមោ សោ ភិក្ខន្តោ មមុបាគមិ ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ ផលំ ពុទ្ធស្សទាសហំ
បីតិសញ្ជននោ មយ្ហំ ទិដ្ឋធម្មសុខាវហោ ។

ក្នុងកប្បជាលំដាប់ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះវរទស្សនៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុសុមាសនិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កុសុមាសនិយត្ថេរាបទាន ។

ផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៦៧) ខ្ញុំជាអ្នកស្វាធ្យាយមន្ត ចងចាំមន្ត ចេះចប់ត្រៃវេទ នៅក្នុងអាស្រម ជិតព្រៃហិមពាន្ត ។ ការបូជាភ្លើង របស់ខ្ញុំក៏មាន ខ្ញុំដាក់ផ្លែឈូកទាំងឡាយក្នុងកញ្ចប់ ហើយព្យួរលើចុងឈើ ។ ព្រះលោកវិទូ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់មានព្រះប្រាថ្នា នឹងស្រង់ខ្ញុំ ស្តេចនិមន្តទៅដើម្បីភិក្ខា ក៏ចូលមកកាន់សំណាក់នៃខ្ញុំ ។

សត្តមំ ផលទាយកត្ថេរាបទានំ

សុវណ្ណវណ្ណោ សម្ពុទ្ធោ   អាហុតីនំ បដិគ្គហោ
អន្តលិក្ខេ ឋិតោ សត្ថា   ឥមំ គាថំ អភាសថ ។
ឥមិនា ផលទានេន   ចេតនាបណិធីហិ ច
កប្បានំ សតសហស្សំ   ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជតិ ។
តេនេវ សុក្កមូលេន   អនុភោត្វាន សម្បទា
បត្តោម្ហិ អចលំ ឋានំ   ហិត្វា ជយបរាជយំ ។
ឥតោ សត្តកប្បសតេ   រាជា អាសិ សុមង្គលោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ផលទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ផលទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ផលទាយកត្ថេរាបទាន

ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តសោមនស្ស បានថ្វាយនូវផ្លែឈើនោះ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះសម្ពុទ្ធជាសាស្តា ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចមាស ទ្រង់ញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យកើត ទ្រង់នាំមកនូវសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំក្នុងបច្ចុប្បន្ន គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់ឋិតនៅនាអាកាសហើយសម្តែងគាថានេះថា កុលបុត្តនេះ នឹងមិនទៅកាន់ទុគ្គតិអស់មួយសែនកប្ប ដោយផលនៃការថ្វាយផ្លែឈើនេះផង ដោយផលនៃការតម្កល់ទុកនូវចេតនានេះផង ។ ព្រោះកុសលមូលនោះឯង ខ្ញុំបានសោយសម្បត្តិទាំងឡាយ ហើយបានដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាឋានមិនញាប់ញ័រ ខ្ញុំលះចោលនូវការឈ្នះនិងការចាញ់ ។ ក្នុងកប្បទី ៧០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះសុមង្គលៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវទាំង ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះផលទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ ញាណសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(៦៨) បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ វសាមិ បព្វតន្តរេ
បុលិនំ សោភនំ ទិស្វា ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សរឹ ។
ញាណេ ឧបនិធំ នត្ថិ សង្គាមំ នត្ថិ សត្ថុនោ
សព្វធម្មំ អភិញ្ញាយ ញាណេន អធិមុច្ចតិ ។
នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ នមោ តេ បុរិសុត្តម
ញាណេន តេ សមោ នត្ថិ យាវតា ញាណមុត្តមំ ។
ញាណេ ចិត្តំ បសាទេត្វា កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទហំ
អវសេសេសុ កប្បេសុ កុសលំ ករិតំ(១) មយា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ញាណសញ្ញាយិទំ ផលំ ។

១ ម. ករិយំ ។

ញាណសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៦៨) ខ្ញុំនៅតាមភ្នំហិមពាន្ត ឃើញផ្នែកខ្សាច់ដ៏ល្អក្នុងចន្លោះភ្នំ ខ្ញុំរឭកនូវព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរជាង ការប្រៀបធៀប ក្នុងញាណ (របស់ព្រះសាស្តា) មិនមានឡើយ សង្គ្រាមរបស់ព្រះសាស្តា ក៏មិនមានដែរ ព្រះសាស្តាបានជ្រាបនូវធម៌ទាំងពួង ទ្រង់ស៊ប់ស្ងួនដោយញាណ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសដ៏ឧត្តម ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ សភាពដទៃស្មើដោយញាណរបស់ព្រះអង្គមិនមានឡើយ មានតែញាណរបស់ព្រះអង្គ ទើបឧត្តមជាកំណត់ ។ ខ្ញុំញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងញាណហើយ ក៏បានត្រេកអរក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ខ្ញុំបានកសាងកុសល ក្នុងកប្បដ៏សេស ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាននូវសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃសេចក្តីសំគាល់ក្នុងញាណ ។

ឥតោ តេសត្តតិកប្បេ　ឯកោ បុលិនបុប្ផិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ　ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ　វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា　កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ញាណសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ញាណសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ គន្ធបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៦៩) សុវណ្ណវណ្ណោ សម្ពុទ្ធោ　វិបស្សី ទក្ខិណារហោ
បុរក្ខតោ សាវកេហិ　អារាមា អភិនិក្ខមិ ។
ទិស្វានហំ ពុទ្ធសេដ្ឋំ　សព្វញ្ញុំ តមនាសវំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ　គតមគ្គំ អបូជយឹ ។
តេន ចិត្តប្បសាទេន　ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន　បុន វន្ទិំ តថាគតំ ។

ក្នុងកប្បទី ៧៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១ ជាតិ ព្រះនាមបុលិនបុប្ផិយៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះញាណសញ្ញកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ញាណសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

គន្ធបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៦៩) ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សី មានវណ្ណៈដូចមាស ទ្រង់គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន មានពួកសាវ័កហែហមកោម ស្តេចចេញអំពីអារាម ។ ខ្ញុំឃើញព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជាសព្វញ្ញូ មិនមានអាសវៈ ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តសោមនស្ស បានបូជាផ្លូវដែលស្តេចនិមន្តទៅ ។ ខ្ញុំជាអ្នករីករាយ មានចិត្តរីករាយ ចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធជាតាទិបុគ្គល ប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះតថាគតម្តងទៀត ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ វរុណោ នាម(១) ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា គន្ធបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

គន្ធបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ បទុមបូជកត្ថេរាបទានំ

[៣០] ហិមវន្តស្សាវិទូរេ គោតមោ នាម បព្វតោ
នានារុក្ខេហិ សញ្ឆន្នោ មហាភូតគណាលយោ ។
វេមជ្ឈម្ហិ ច តស្សាសិ អស្សមោ អភិនិម្មិតោ
បុរក្ខតោ សសិស្សេហិ វសាមិ អស្សមេ អហំ ។

១ ម. ធរណោ នាម ។

ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាក្សត្រចក្រពត្តិ ឈ្មោះវរុណៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគន្ធបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់គន្ធបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

បទុមបូជកត្ថេរាបទាន ទី ១០

[៣០] មានភ្នំ ១ ឈ្មោះគោតមៈ នៅក្បែរហិមពាន្ត ដេរដាសដោយឈើផ្សេងៗ ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកភូតច្រើន ។ ខ្ញុំបានសាងអាស្រម ត្រង់កណ្តាលភ្នំនោះ មានពួកសិស្សចោមរោម តែងនៅក្នុងអាស្រម (ខ្ញុំបបួលពួកសិស្សថា)

អាយន្តុ មេ សិស្សគណា បទុមំ អាហរន្តុ មេ
ពុទ្ធបូជំ ករិស្សាមិ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
ឯវន្តិ តេ បដិស្សុត្វា បទុមំ អាហរឹសុ មេ
តថា និមិត្តំ កត្វាន ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
សិស្សេ តទា សមានេត្វា សាធុកំ អនុសាសហំ
មា ខោ តុម្ហេ បមជ្ជិត្ថ អប្បមាទោ សុខាវហោ ។
ឯវំ សមនុសាសិត្វា តេ សិស្សេ វចនក្ខមេ
អប្បមាទគុណេ យុត្តោ តទា កាលង្កតោ អហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកបញ្ញាសកប្បម្ហិ រាជា អាសឹ ជលុត្តមោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

សូមពួកសិស្ស មកកាន់សំណាក់យើង សូមពួកសិស្សនាំផ្កាឈូកមកឲ្យយើង ។ យើងនឹងធ្វើពុទ្ធបូជា ចំពោះព្រះពុទ្ធជាតាទិបុគ្គល ទ្រង់ប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ ។ ពួកសិស្សទាំងនោះ ទទួលពាក្យខ្ញុំថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ បានយកផ្កាឈូកមកឲ្យខ្ញុំ ខ្ញុំធ្វើនិមិត្តតាមទំនងដូច្នោះហើយ បានបង្ហាញថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានប្រជុំពួកសិស្ស ហើយប្រៀនប្រដៅដោយប្រពៃថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំប្រមាទ សេចក្តីមិនប្រមាទជាគុណនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។ ខ្ញុំនោះបានប្រៀនប្រដៅពួកសិស្សដែលជាអ្នកគួរដល់ពាក្យនេះហើយ ខ្ញុំប្រកបក្នុងអប្បមាទគុណ ក៏បានធ្វើមរណកាលក្នុងពេលនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៥១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមជលុត្តមៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បទុមបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បទុមបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

សោរេយ្យកោ បុប្ផថូបិ បាយាសោ គន្ធោទកោ(១)
អាសនី ផលសញ្ញី ច គន្ធបទុមបុប្ផិយោ
បញ្ចុត្តរសតា គាថា គណិតា អត្ថទស្សិភិ ។

សោរេយ្យវគ្គោ តេរសមោ ។

---

១ ម. បាយាសោ គន្ធោទកោ ។

បានឮថា បទុមបូជកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងឡាយនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បទុមបូជកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

សោរេយ្យកត្ថេរាបទាន ១ បុប្ផថូបិយត្ថេរាបទាន ១ បាយាស-ទាយកត្ថេរាបទាន ១ គន្ធោទកិយត្ថេរាបទាន ១ អាសនកត្ថេរ-បទាន ១ សម្មុខាថវិកត្ថេរាបទាន ១ កុសុមាសនិយត្ថេរាបទាន ១ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ១ ញាណសញ្ញកត្ថេរាបទាន ១ គន្ធបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ បទុមបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ មាន គាថា ១០៨ ពួកអ្នកប្រាជ្ញបានរាប់ហើយ ។

ចប់ សោរេយ្យវគ្គ ទី ១៣ ។

ចុទ្ទសមោ សោភិតវគ្គោ

បឋមំ សោភិតត្ថេរាបទានំ

(៣១) បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
មហតោ ជនកាយស្ស ទេសេតិ អមតំ បទំ ។
តស្សាហំ វចនំ សុត្វា វាចាសភិមុទីរិតំ
អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វាន ឯកគ្គោ អាសហំ តទា ។
យថា សមុទ្ទោ ឧទធីនមគ្គោ
នេរុ នគានំ បវរោ សិលុច្ចយោ
តថេវ យេ ចិត្តវសេន វត្តរេ
ន ពុទ្ធញាណស្ស កលំ ឧបេន្តិ តេ ។
ធម្មវិធឹ ឋបេត្វាន ពុទ្ធោ ការុណិកោ ឥសិ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសីទិត្វា ឥមា គាថា អភាសថ ។
យោ សោ ញាណំ បកិត្តេសិ ពុទ្ធម្ហិ លោកនាយកេ
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ សោ ន គច្ឆតិ ។

សោភិតវគ្គ ទី ១៤

សោភិតត្ថេរាបទាន ទី ១

(៣១) ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់ជានរាសភៈ ទ្រង់សម្តែងធម៌ ជាចំណែកព្រះនិព្វាន ដល់ពួកជនច្រើន ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានស្តាប់នូវព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះអង្គនោះ ដែលទ្រង់ពោលដោយវាចា ដ៏អង់អាច ខ្ញុំផ្គងអញ្ជលី មានចិត្តនឹងក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ ។ សមុទ្រប្រសើរជាងស្ទឹងទាំងឡាយ ភ្នំព្រះសុមេរុ ប្រសើរជាងភ្នំទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ជនណាប្រព្រឹត្តដោយអំណាចចិត្ត ជននោះមិនដល់មួយចំណិត នៃពុទ្ធញាណឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លុះព្រះសម្ពុទ្ធជាឥសី ប្រកបដោយសេចក្តីករុណា ទ្រង់បញ្ចប់នូវធម្មវិធី គង់ក្នុងកណ្តាលជំនុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសម្តែងនូវគាថាទាំងឡាយនេះថា ជនណាបានសរសើរ នូវញាណនៃព្រះពុទ្ធ ជាលោកនាយក ជននោះឯង រមែងមិនទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប

កិលេសេ ឈាបយិត្វាន ឯកគ្គោ សុសមាហិតោ
សោភិតោ នាម នាមេន ហេស្សតិ សត្ថុសាវកោ ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
បញ្ញាសេ កប្បសហស្សម្ហិ សត្តកសិ សមុគ្គតា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សោភិតោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សោភិតត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ សុទស្សនត្ថេរាបទានំ

(៣២) វិនតាយ(១) នទិយា តីរេ បិលក្ខុ ផលិតោ(២) អហុ
តាហំ រុក្ខំ គវេសន្តោ អទ្ទសំ លោកនាយកំ ។

១ ម. វិតតា ។ ២ ម. បិលក្ខុផលិតោ ។

នឹងដុតបំផ្លាញកិលេសទាំងឡាយ មានចិត្តនឹងនួនមានអារម្មណ៍តែមួយ មានចិត្តតម្កល់មាំ នឹងបានឈ្មោះថាសោភិតៈ ជាសាវ័កនៃព្រះសាស្តា ។ ខ្ញុំបានដុតបំផ្លាញនូវកិលេសហើយ ភពទាំងពួងខ្ញុំបានដកចេញហើយ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៥០.០០០ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ព្រះនាមសមុគ្គតៈដូចគ្នា ប្រកបដោយកែវទាំង ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសោភិតត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សោភិតត្ថេរាបទាន ។

សុទស្សនត្ថេរាបទាន ទី ២

(៣២) ដើមឈើបិលក្ខុមានផ្លែ នៅត្រើយស្ទឹងវិនតា ខ្ញុំ
កំពុងតែស្វែងរកឈើនោះ បានឃើញព្រះលោកនាយក ។

ទុតិយំ សុទស្សនត្ថេរាបទានំ

កេតកំ(១) បុប្ផិតំ ទិស្វា វណ្ដេ ឆេត្វានហំ តទា
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសិំ សិខិនោ លោកពន្ធុនោ ។
យេន ញាណេន បត្តោសិ អច្ចុតំ អមតំ បទំ
តំ ញាណំ អភិបូជេសិំ ពុទ្ធសេដ្ឋ មហាមុនិ ។
ញាណម្ហិ បូជំ កត្វាន មិលក្ខុំ អទ្ទសំ អហំ
បដិលទ្ធោម្ហិ តំ សញ្ញំ ញាណបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ញាណបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ តេរសកប្បម្ហិ សោឡសាសុំ ពលុត្តមា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុទស្សនោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុទស្សនត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. កេតកិំ ។

សុទស្សនត្ថេរាបទាន ទី ២

ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំឃើញដើមកេតកមានផ្ការីក ទើបកាច់ផ្កាទាំងទង នាំចូលទៅថ្វាយចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិខី ជាលោកពន្ធុ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រសើរ ជាមហាមុនី ព្រះអង្គដល់ហើយ នូវអមតបទ ជាទីមិនឃ្លាត ដោយញាណណា ខ្ញុំបូជាចំពោះញាណនោះ ។ លុះខ្ញុំធ្វើការបូជាចំពោះញាណហើយ ទើបបានឃើញនូវឈើមិលក្ខុ ខ្ញុំជាបុគ្គលបាននូវការសំគាល់នោះ នេះជាផលនៃញាណបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃញាណបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមពលុត្តមៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុទស្សនត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុទស្សនត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ បុប្ផធរកត្ថេរាបទានំ

(៣១) ចន្ទភាគានទីតីរេ   អហោសឹ កិន្នរោ តទា
បុប្ផភក្ខោ ចហំ អាសឹ   បុប្ផនិវសនោ អហំ[១] ។
អត្ថទស្សី តុ ភគវា   លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
បវនគ្គេន[២] និយ្យាសិ   ហំសរាជាវ អម្ពរេ ។
នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ   ចិត្តំ តេ សុវិសោធិតំ
បសន្នមុខវណ្ណោសិ   វិប្បសន្នមុខិន្ទ្រិយោ ។
ឱរោហិត្វាន អាកាសា   ភូរិបញ្ញោ សុមេធសោ
សង្ឃាដឹ បត្ថរិត្វាន   បល្លង្កេន ឧបាវិសិ ។
វិលីនំ ចន្ទនាទាយ   អគមាសឹ ជិនន្តិកំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ   ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
អភិវាទេត្វាន សម្ពុទ្ធំ   លោកជេដ្ឋំ នរាសភំ
បាមោជ្ជំ ជនយិត្វាន   បក្កាមឹ ឧត្តរាមុខោ ។

១ ម. តបិ ។ ២ ម. វិបិនគ្គេន ។

បុប្ផធរកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៣១) គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាកិន្នរ នៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងចន្ទភាគា ជាអ្នកទទួលទានផ្កាឈើ ជាអ្នកស្លៀកផ្កាឈើ ។ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមអត្ថទស្សី ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ស្តេចហោះទៅតាមទីចុងនៃព្រៃធំ ដូចស្តេចហង្ស (ហើរទៅ) តាមអាកាស (ខ្ញុំសរសើរក្នុងគាថាថា) បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះអង្គ ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គ ស្អាតល្អហើយ ព្រះអង្គមានសម្បុរព្រះភក្ត្រជ្រះថ្លា មានឥន្ទ្រិយគឺព្រះភក្ត្រស្រស់បស់ ។ លុះព្រះអត្ថទស្សី មានបញ្ញាដូចផែនដី មានបញ្ញាជាគ្រឿងគុះគោរ ស្តេចចុះអំពីអាកាស ហើយក្រាលសង្ឃាដី ទ្រង់គង់ពែនភ្នែន ។ ខ្ញុំបានយកខ្លឹមចន្ទន៍ដ៏ល្អិតផង ហើយដើរចូលមកក្នុងសំណាក់ព្រះជិនស្រី ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តសោមនស្ស បានបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ហើយក៏កើតប្រាមោទ្យ ឈមមុខទៅកាន់ឧត្តរទិស ដើរចេញទៅ ។

អដ្ឋារសេ កប្បសតេ ពុទ្ធំ យំ អបូជយិំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ចតុទ្ទសេ កប្បសតេ ឥតោ អាសឹសុ តេ តយោ
រោហិណី នាម នាមេន ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពុទ្ធបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពុទ្ធបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ចតុត្ថំ ភាណវារំ ។

បញ្ចមំ បុប្ផច្ឆទនិយត្ថេរាបទានំ

(៣៥) សុនន្ទោ នាម នាមេន ព្រាហ្មណោ មន្តបារគូ
អជ្ឈាយកោ យាចយោគោ វាជបេយ្យំ អយាជយិ ។
បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អគ្គោ ការុណិកោ ឥសិ
ជនតំ អនុកម្បន្តោ អម្ពរេ ចង្កមី តទា ។

ក្នុងកប្បទី ១៨០០ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុតែខ្ញុំបានបូជាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១៤០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ ជាតិ ព្រះនាមរោហិណីដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធបូជកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពុទ្ធបូជកត្ថេរាបទាន ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ៤ ។

បុប្ផច្ឆទនិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៣៥) មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ មាននាមសុនន្ទៈ ជាអ្នករៀនចប់មន្ត ស្វាធ្យាយមន្ត គួរគេសូមបាន បានបូជានូវយញ្ញឈ្មោះវាជបេយ្យៈ ។ កាលនោះ ព្រះលោកវិទូជាអគ្គបុគ្គល ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ប្រកបដោយសេចក្តីករុណា ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណ អនុគ្រោះដល់ពួកជន ស្តេចចង្ក្រមនាអាកាស ។

ចង្កមិត្វាន សម្ពុទ្ធោ សព្វញ្ញូ លោកនាយកោ
មេត្តាយ អផរី សត្តេ អប្បមាណេ និរូបធី(១) ។
វណ្ណំ ជិត្វាន ពុទ្ធានំ ព្រាហ្មណោ មន្តបារគូ
សព្វេ សិស្សេ សមានេត្វា អាកាសេ ឧក្ខិបាបយិ ។
យាវតា ឆទំ អាសិ បុប្ផានំ ឆទនំ តទា
ពុទ្ធស្ស អនុភាវេន សត្តាហំ ន វិកម្បថ ។
តេនេវ សុក្កមូលេន អនុភោត្វាន សម្បទា
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ តិណ្ណោ លោកេ វិសត្តិកំ ។
ឯការសេ កប្បសតេ បញ្ចតឹសាសុំ ខត្តិយា
អម្ពរំសសនាមា(២) ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បុប្ផឆទនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បុប្ផឆទនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. អប្បមាណោ និរូបធិ ។ ២ ម. គន្ធិ បោត្ថកេ អមាតាមា ច កដាតេនំ ទិស្សន្តិ ។

លុះព្រះសម្ពុទ្ធ ជាសព្វញ្ញូ ជាលោកនាយក ទ្រង់ចង្ក្រមរួចហើយ ក៏ផ្សាយមេត្តាចំពោះពួកសត្វ (សព្វទិស) មិនមានប្រមាណ មិនមានឧបធិ ។ ព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកចេះចប់មន្ត បានបេះយកផ្កាទាំងឡាយ ប្រជុំពួកសិស្សទាំងអស់ ហើយបោះទៅលើអាកាស ។ ក្នុងកាលនោះ ដរាបណាមានគ្រឿងប្រក់ដោយផ្កាជាកំណត់ ហេតុនៃអានុភាពនៃព្រះពុទ្ធ ផ្កាមិនបានរំភាយ អស់៧ថ្ងៃ ។ ដោយកុសលមូលនោះឯង ខ្ញុំបានសោយសម្បត្តិ កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ឆ្លងនូវតណ្ហាជាគ្រឿងជាប់ក្នុងលោក ។ ក្នុងកប្បទី ១០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣៥ ជាតិ មានព្រះនាមអម្ពរំសៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុប្ផឆទនិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បុប្ផឆទនិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ រហោសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

[៣៥] ហិមវន្តស្សាវិទូរេ វសភោ នាម បព្វតោ
តស្មឹ បព្វតបាទម្ហិ អស្សមោ អាសិ មាបិតោ ។
តីណិ សិស្សសហស្សានិ វាចេសឹ ព្រាហ្មណោ តទា
សំសាវិត្វាន តេ សិស្សេ ឯកមន្តំ ឧបាវិសឹ ។
ឯកមន្តំ និសីទិត្វា ព្រាហ្មណោ មន្តបារគូ
ពុទ្ធវេទំ គវេសន្តោ ញាណេ ចិត្តំ បសាទយឹ ។
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា និសីទឹ បណ្ណសន្ថរេ
បល្លង្កំ អាភុជិត្វាន តត្ថ កាលំកតោ អហំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ញាណសញ្ញាយិទំ ផលំ ។
សត្តវីសតិ កប្បម្ហិ រាជា សិរីធរោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

រហោសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៣៥) មានភ្នំមួយឈ្មោះវសភៈ នៅជិតព្រៃហិមពាន្ត ខ្ញុំសាងអាស្រមនៅជើងភ្នំនោះ ។ កាលនោះ ខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ បានបង្រៀនសិស្សបីពាន់នាក់ លុះបង្រៀនសិស្សទាំងនោះរួចហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ទីសមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍ គឺខ្ញុំនេះឯង ជាអ្នកចេះចប់មន្ត អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ស្វែងរកមើលវេទរបស់ព្រះពុទ្ធ ក៏បាននាំចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងញាណ ។ លុះខ្ញុំនាំចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងញាណនោះរួចហើយ ក៏អង្គុយលើកម្រាលស្លឹកឈើ ពែនភ្នែនធ្វើមរណកាលក្នុងទីនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានដល់នូវសេចក្តីសំគាល់ (ក្នុងញាណ) ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃញាណសញ្ញា ។ ក្នុងកប្បទី ២៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសិរីធរៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា រហោសញ្ញិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

រហោសញ្ញិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ ចម្បកបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៣៦) កណិការំវ ជោតន្តំ និសិន្នំ បព្វតន្តរេ
ឱភាសេន្តំ ទិសា សព្វា ឱសធី វិយ តារកំ(១) ។
តយោ មាណវកា អាសុំ សកេ សិប្បេ សុសិក្ខិតា
ខារិភារំ គហេត្វាន អន្វេន្តិ មម បច្ឆតោ ។
បុដកេ សត្ត បុប្ផានិ និក្ខិត្តានិ តបស្សិនា
គហេត្វា តានិ ញាណម្ហិ វេស្សភុស្សាភិរោបយិំ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ញាណបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកូនតិំសកប្បម្ហិ វិហតាភាសនាមកោ(២)
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ(៣) ។

១ ម. ឱសធិ វិយ តារកា ។ ២ ម. វិគុណាភាសនាមកោ ។ ៣ ម. រាជាហោសិ មហព្ពលោ ។

បានឮថា ព្រះរហោសញ្ញកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ រហោសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

ចម្បកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៣៦) (ព្រះសម្ពុទ្ធ) ទ្រង់រុងរឿងដូចផ្កាកណិការ ទ្រង់គង់នៅតាមចន្លោះភ្នំ ញុំាងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺដូចផ្កាយព្រឹក មាណព ៣ នាក់ ជាអ្នកសិក្សាជំនាញក្នុងសិល្បសាស្ត្ររបស់ខ្លួន នាំគ្នាកែកស្បែកដើរមកអំពីក្រោយខ្ញុំ ខ្ញុំបានយកផ្កាទាំង ៧ ដែលតាបសដាក់ក្នុងកញ្ចប់នោះ ហើយបូជាផ្កាទាំងនោះ ចំពោះញាណ របស់ព្រះវេស្សភូសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃញាណបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៩ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមវិហតាភាសៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ធម្មរុចិយោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ធម្មរុចិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ អត្ថសន្ទស្សកត្ថេរាបទានំ

(៣៧) វិសាលមាឡេ អាសីនោ អទ្ទសំ លោកនាយកំ
ខីណាសវំ ពលប្បត្តំ ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតំ ។
សតសហស្សា តេវិជ្ជា ឆឡភិញ្ញា មហិទ្ធិកា
បរិវារេន្តិ សម្ពុទ្ធំ កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ។
ញាណេ ឧបនិធាយស្ស ន វិជ្ជតិ សទេវកេ
អនន្តញាណំ សម្ពុទ្ធំ កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធម្មរុចិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធម្មរុចិយត្ថេរាបទាន ។

អត្ថសន្ទស្សកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៣៧) ខ្ញុំអង្គុយនៅក្នុងរោងធំ បានឃើញ (ព្រះពុទ្ធមុនី) ជាលោកនាយក ទ្រង់អស់អាសវៈ ទ្រង់ដល់នូវពលធម៌ មានភិក្ខុសង្ឃហែហមរោម ។ (ខ្ញុំសរសើរថា) ភិក្ខុសង្ឃទាំងមួយសែនអង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកបានវិជ្ជា ៣ អភិញ្ញា ៦ មានឫទ្ធិច្រើន តែងហែហមរោមព្រះសម្ពុទ្ធ អ្នកណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាបាន ។ (ក្នុងលោក) ព្រមទាំងទេវលោក ឥតមានញាណណានឹងប្រៀបផ្ទឹមក្នុងញាណព្រះសម្ពុទ្ធបានឡើយ អ្នកណាឃើញព្រះសម្ពុទ្ធមានញាណរកទីបំផុតគ្មានហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាបាន ។

ធម្មកាយញ្ច ទីបេន្តិ(១) កេវលំ រតនាករំ
វិកោបេតុំ ន សក្កោន្តិ កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ។
ឥមាហិ តីហិ គាថាហិ នាយកោ បុរក្ខិ សោ(២)
បទុមុត្តរំ ជវិត្វាន សម្ពុទ្ធំ អបរាជិតំ ។
តេន ចិត្តប្បសាទេន ពុទ្ធសន្ទីទេន ច
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។
ឥតោ តីសេ កប្បសតេ សុមិត្តា នាម ខត្តិយា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អគ្គសន្ទស្សកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អគ្គសន្ទស្សកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. ទីបេន្តិ ។ ២ ម. [illegible] ។

មួយទៀត សាវ័កទាំងឡាយសម្ដែងនូវធម្មកាយ ជាទីកើតនៃរតនៈតែប៉ុណ្ណោះ តែមិនអាចឲ្យព្រះសម្ពុទ្ធកម្រើកបានទេ អ្នកណាឃើញហើយ នឹងមិនជ្រះថ្លាបាន ។ នាថបុរសខ្ញុំនោះ ដើរទៅពីគាថានុះ ហើយពោលសរសើរ នូវព្រះបទុមុត្តរៈសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឥតមានបុគ្គលផ្ចាលផ្ចាញ់បាន ដោយគាថាទាំង ៣ នេះ ។ ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះផង ដោយការស្ងើចស្ងាលនឹងព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ផង ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតក្នុងទុគ្គតិអស់មួយសែនកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ១៣០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាក្សត្រចក្រពត្តិ ព្រះនាមសុមិត្តៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអគ្គសន្ទស្សកត្ថេរមានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់អគ្គសន្ទស្សកត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ ឯកាសនិយត្ថេរាបទានំ

[៣៨] នារទោ ឥតិ នាមេន កេសរោ(១) ឥតិ មំ វិទូ
កុសលាកុសលំ ឯសំ អគមំ ពុទ្ធសន្តិកំ ។
មេត្តចិត្តោ ការុណិកោ អត្ថទស្សី មហាមុនិ
អស្សាសយន្តោ សត្តេ សោ ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា។
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា សិរេ កត្វាន អញ្ជលិំ
សត្ថារំ អភិវាទេត្វា បក្កាមិំ បាចិនាមុខោ ។
សត្តរសេ កប្បសតេ រាជា អាសិ មហីបតិ
អមិត្តតបនោ នាម ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកាសនិយោ(២) ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកាសនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ កត្ថចិ បោត្ថកេ កស្សបោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ឯកបទាសនិយោ ។

ឯកាសនិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៣៨) ខ្ញុំឈ្មោះនារទៈ ដែលគេស្គាល់ខ្ញុំថា កេសរៈវិញ ខ្ញុំកំពុងតែស្វែងរកកុសលអកុសល ក៏បានទៅកាន់សំណាក់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ។ ព្រះអត្ថទស្សីមហាមុនី មានព្រះហឫទ័យប្រកបដោយមេត្តាករុណា ព្រះពុទ្ធមានព្រះចក្ខុអង្គនោះ ទ្រង់ញ៉ាំងសត្វឲ្យស្រស់ស្រួល ហើយទ្រង់តែងសំដែងធម៌ (ចំពោះសត្វ) ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ហើយធ្វើអញ្ជលីលើសិរ្សៈ ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា រួចឈមមុខទៅកាន់បាចីនទិស ចៀសចេញទៅ ។ ក្នុងកប្បទី ១៧០០ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិជាម្ចាស់ផែនដី ព្រះនាមអមិត្តតបនៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកាសនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកាសនិយត្ថេរាបទាន ។

នវមំ សាលទាយកត្ថេរាបទានំ

(៣៩) មិគរាជា តទា អាសឹ អភិជាតោ សុកេសរី
គិរិទុគ្គំ គវេសន្តោ អទ្ទសំ លោកនាយកំ
អយំ នុ ខោ មហាវីរោ និព្វាបេតិ មហាជនំ
យន្នូនាហំ(១) ឧបាសេយ្យំ ទេវទេវំ នរាសភំ ។
សាខំ សាលស្ស ភញ្ជិត្វា សកោដំ(២) បុប្ផមាហរឹ
ឧបគន្ត្វាន សម្ពុទ្ធំ អទាសឹ បុប្ផមុត្តមំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បុប្ផទានស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ ច នវមេ កប្បេ វិរោចនសនាមកា
តយោ អាសឹសុ រាជានោ ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សាលទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សាលទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. យន្នូនាហំ ។ ២ ម. សកោសំ ។

សាលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៣៩) គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាកេសរមិគរាជ ជាអភិជាត កំពុងស្វែងរកភ្នំដែលរកទៅបានដោយកម្រ ក៏បានឃើញព្រះលោកនាយក (ទើបគិតថា) ចុះហ្ន៎ ព្រះមហាវីរៈនេះហើយ ទ្រង់ញុំាងមហាជន ឲ្យរលត់ទុក្ខ បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញចូលទៅអង្គុយជិតព្រះពុទ្ធនេះ ព្រះអង្គជាទេវតារបស់ទេវតា ជានរាសភៈ ។ ទើបខ្ញុំកាច់យកមែករាំង ព្រមទាំងចង្កោមផ្កា ចូលទៅគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយថ្វាយផ្កាដ៏ប្រសើរ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបុប្ផទាន ។ ក្នុងកប្បទី ៩ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ ជាតិ ព្រះនាមវិរោចនៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសាលទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សាលទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ ផលទាយកត្ថេរាបទានំ

[៦០] ជាវេនកោ(១) តទា អាសិំ បរមាទុទកេនកោ
បព្ភារេ សេយ្យំ កប្បេមិ អវិទូរេ សិខិសត្ថុនោ ។
សាយំ បាតញ្ច បស្សាមិ ពុទ្ធំ លោកគ្គនាយកំ
ទេយ្យធម្មោ ច មេ នត្ថិ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
បិយាលផលមាទាយ អគមំ ពុទ្ធសន្តិកំ
បដិគ្គហេសិ ភគវា លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ ។
តតោ បរំ ឧបាទាយ បរិចារឹ(២) វិនាយកំ
តេន ចិត្តប្បសាទេន កត្វា កាលំ តតោ អហំ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ ផលំ អទទិំ អហំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ផលទានស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ បណ្ណរសេ កប្បេ តយោ អាសុំ មាលភិ(៣)
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។

១ ម. បារេវតោ ។ ២ ម. ឋារីនំ ។ ៣ ម. តយោ អាសុំ បិយាលិនោ ។

ផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១០

[៦០] គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាសត្វបរកេតកៈ(១) ជាសត្វបរកេតកៈ យ៉ាងក្លួចបំផុត ទទួលទានដំណេកនៅក្បែរភ្នំ ក្នុងទីជិតសំណាក់ព្រះសាស្តា ព្រះនាមសិខី ។ ខ្ញុំតែងឃើញព្រះពុទ្ធជាលោកគ្គនាយក ទាំងល្ងាចព្រឹក តែខ្ញុំមិនមានទេយ្យ-ធម៌ថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធ មានព្រះទ័យនឹង ប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ ក៏ពុំបាន ។ ខ្ញុំបានយកផ្លែព្រីងនឹង ទៅកាន់សំណាក់ព្រះពុទ្ធ ព្រះមានព្រះភាគ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ទ្រង់ក៏បានទទួលយក ។ លំដាប់តពីនោះ ខ្ញុំធ្វើមរណកាលក្នុងទីនោះ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ក្រោយព្រះវិនាយកដែលខ្ញុំបម្រើហើយនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃផលទាន ។ ក្នុងកប្បទី ១៥ អំពីកប្បនេះ បានជាកើតស្តេចចក្រពត្តិ ៣ ជាតិ ព្រះនាមមាលភិ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។

១ ក្នុងបាលីព្រះត្រៃបិដកភូមាថា "បារេវតោ" ប្រែថា "ព្រាប" ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ផលទាយកោ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ផលទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

សោភិតោ សុទស្សនោ ចេវ ចន្ទនោ បុប្ផឆទនោ
រហោ ចម្បកបុប្ផី ច អត្ថសន្ទស្សកោ ច ។
ឯកំសី សាលទទោ ទសមោ ផលទាយកោ
គាថាយោ សត្តតិ ទ្វេ ច គណិតាយោ វិភាវិភិ។

សោភិតវគ្គោ ចុទ្ទសមោ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះផលទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

សោភិតត្ថេរាបទាន ១ សុទស្សនត្ថេរាបទាន ១ ចន្ទនបូជកត្ថេរាបទាន ១ បុប្ផឆទនិយត្ថេរាបទាន ១ រហោសញ្ញិកត្ថេរាបទាន ១ ចម្បកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ អត្ថសន្ទស្សកត្ថេរាបទាន ១ ឯកំសនិយត្ថេរាបទាន ១ សាលទាយកត្ថេរាបទាន ១ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ជាគម្រប់ ១០ គាថា ៧២ គឺអ្នកប្រាជ្ញ បានគណនាហើយ ។

ចប់ សោភិតវគ្គ ទី ១៤ ។

បណ្ណរសមោ ឆត្តវគ្គោ

បឋមំ អតិឆត្តិយត្ថេរាបទានំ

(៦១) បរិនិព្វុតេ ភគវតិ អត្ថទស្សីនរុត្តមេ
ឆត្តាតិច្ឆត្តំ ការេត្វា ថូបម្ហិ អភិរោបយឹ ។
កាលេន កាលំ អាគន្ត្វា នមស្សឹ លោកនាយកំ
បុប្ផច្ឆទនំ កត្វាន ឆត្តម្ហិ អភិរោបយឹ ។
សត្តរសេ កប្បសតេ ទេវរជ្ជមការយឹ
មនុស្សត្តំ ច លទ្ធាហំ ថូបបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អតិឆត្តិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អតិឆត្តិយត្ថេរស្ស អបទានំ បឋមំ ។

ឆត្តវគ្គ ទី ១៥

អតិឆត្តិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(៦១) កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្ថទស្សី ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកនរៈ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំបានឲ្យគេធ្វើឆត្រ ហើយឲ្យលើកឡើងត្រង់ព្រះស្តូប ។ ខ្ញុំបានមកនមស្ការព្រះលោកនាយក សព្វ ១ កាល ហើយធ្វើគ្រឿងប្រក់ដោយផ្កា លើកឡើងតម្កល់ពីខាងលើឆត្រ ។ ក្នុងកប្បទី ១៧០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានសោយជាទេវរាជ ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតជាមនុស្សម្តងឡើយ នេះជាផលនៃថូបបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអតិឆត្តិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អតិឆត្តិយត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ ថម្ភារោបកត្ថេរាបទានំ

(៦៦) និព្វុតេ លោកនាថម្ហិ ធម្មទស្សីនរាសភេ
អារោបេសឹ ធជត្ថម្ភំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ចេតិយេ ។
និស្សេណឹ មាបយិត្វាន ថូបសេដ្ឋំ សមារុហឹ(១)
ជាតិបុប្ផំ គហេត្វាន ថូបម្ហិ អភិរោបយឹ ។
អហោ ពុទ្ធោ អហោ ធម្មោ អហោ នោ សត្ថុសម្បទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ថូបបូជាយិទំ ផលំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ ថូបសិខសនាមកា
សោឡសាសឹសុ រាជានោ ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ថម្ភារោបកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ថម្ភារោបកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សមារុហឹ ។

ថម្ភារោបកត្ថេរាបទាន ទី ២

(៦៦) កាលព្រះលោកនាថព្រះនាមធម្មទស្សី ជានរាសភៈ ទ្រង់បរិនិព្វាន ខ្ញុំបានលើកដងទង់ ត្រង់ចេតិយរបស់ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំបានធ្វើជណ្ដើរសម្រាប់ឡើងទៅកាន់ព្រះស្តូបដ៏ប្រសើរ បានកាន់យកផ្កាជាតព្រឹក្សទៅដោតលើព្រះស្តូប ដោយកាន់ចិត្តថា ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលអស្ចារ្យ ព្រះធម៌ជាសភាពអស្ចារ្យ សម្បទារបស់ព្រះសាស្តានៃយើង ជារបស់អស្ចារ្យ ។ ដោយសារកុសលកម្មនេះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃថូបបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមថូបសិខៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះថម្ភារោបកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ថម្ភារោបកត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ វេទិការកត្ថេរាបទានំ

(៤៣) និព្វុតេ លោកនាថម្ហិ បិយទស្សីនរុត្តមេ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ ពុទ្ធវេទិមកាសហំ ។

មណីហិ បរិវារេត្វា អកាសិំ វេទិមុត្តមំ(១)

វេទិកាយ មហំ កត្វា តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។

យំ យំ យោនុបបជ្ជាមិ ទេវត្តំ អថ មានុស្សំ

មណី ធារេន្តិ អាកាសេ បុញ្ញកម្មស្សិទំ ផលំ ។

សោឡសិតោ កប្បសតេ មណិប្បកាសនាមកា

ចត្តាឡីសុ(២) ខត្តិយា ចក្កវត្តី មហព្វលា ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វេទិការកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វេទិការកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. អាកាសិំ វេទមុត្តមំ ។ ២ ម. ចត្តាឡីសំ ។

វេទិការកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៤៣) កាលព្រះលោកនាថ ព្រះនាមបិយទស្សី ជានរៈដ៏ឧត្តម ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តសោមនស្ស បានសាងនូវវេទិកាសម្រាប់ជាពុទ្ធបូជា ។ ខ្ញុំព័ទ្ធនូវវេទិកានោះ ដោយកែវមណី ហើយរៀបចំធ្វើបុណ្យឆ្លងវេទិកាដ៏ប្រសើរ ហើយក៏ធ្វើមរណកាល ក្នុងវេលានោះ ។ ខ្ញុំទៅកើតក្នុងកំណើតណា ៗ ទោះបីជាទេវតា ឬជាមនុស្ស ទេវតាទាំងឡាយ តែងកាន់នូវកែវមណីឰដ៏អាកាស (ចំពោះខ្ញុំ) នេះជាផលនៃបុញ្ញកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ១១៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣៤ ជាតិ ព្រះនាមមណិប្បកាស ផ្ទួនគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវេទិការកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វេទិការកត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ សបរិវារិយត្ថេរាបទានំ

(៦៦) បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
ជលិត្វា អគ្គិក្ខន្ធោវ សម្ពុទ្ធោ បរិនិព្វុតោ ។
និព្វុតេ ច មហាវីរេ ថូបោ វិត្ថារិកោ អហុ
ថូបឆត្តំ(១) ឧបដ្ឋេន្តិ ធាតុគេហេ វរុត្តមេ(២) ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ អកំ ចន្ទនវេទិកំ
ទិស្សតិ ថូបកោ ច ថូបានុច្ចារិតំ សទា ។
ភវេ និព្វត្តមានម្ហិ ទេវត្តេ អថ មានុសេ
ឱមត្តំ មេ ន បស្សាមិ បុព្វកម្មស្សិទំ ផលំ ។
បញ្ចទសេ កប្បសតេ ឥតោ អដ្ឋ ជនា អហុំ
សព្វេ សមត្តនាមា តេ ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. ទូរតោ ។ ២ ម. ធាតុគេហវរុត្តមេ ។

សបរិវារិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៦៦) ព្រះជិនស្រីសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ទ្រង់រុងរឿងដូចគំនរភ្លើង ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ។ លុះព្រះមហាវីរៈ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ព្រះស្តូបជារបស់ធំសម្បើមក៏កើតមានឡើង (ក្នុងកាលនោះ) ពួកជនតែងនាំគ្នាចូលទៅបម្រើព្រះស្តូប ត្រង់ល្វែងតម្កល់ព្រះធាតុ ដ៏ប្រសើរឧត្តម ។ កាលនោះខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តសោមនស្ស បានសាងរឿនខ្លឹមចន្ទន៍ បានឃើញស្តូបនិងរឿនក្រស្តូប ដ៏សមគួរដល់ព្រះស្តូប ។ កាលខ្ញុំកើតក្នុងភព (ណាៗ) ទោះជាទេវតា ឬជាមនុស្ស ខ្ញុំមិនបានជួបនូវភាពថោកទាបឡើយ នេះជាផលនៃបុព្វកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ១១៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ជាតិ ព្រះនាមសមត្តៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សបរិករិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សបរិករិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ ឧម្មាបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៤៩) និព្វុតេ លោកមហិតេ អាហុតីនំ បដិគ្គហេ
សិទ្ធត្ថេ គតវតិ មហាថូបមហោ អហុ ។
មហេ បវត្តមានម្ហិ សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិនោ
ឧម្មាបុប្ផំ គហេត្វាន ថូបម្ហិ អភិរោបយឹ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ ច នវមេ កប្បេ សោមទេវសនាមកា
បញ្ចាសីតិសុ រាជានោ ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

បានឮថា ព្រះសបរិករិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សបរិករិយត្ថេរាបទាន ។

ឧម្មាបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៤៩) កាលព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ដែលពួកសត្វលោកបូជាហើយ ជាអ្នកទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ក៏មានការឆ្លងព្រះស្តូបដ៏ធំ ។ កាលដែលកំពុងរៀបចំឆ្លងព្រះស្តូប ខ្ញុំក៏បានយកផ្កាទៅដាក់លើព្រះស្តូប នៃព្រះសិទ្ធត្ថៈមហេសី ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៩ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៨៥ ជាតិ ព្រះនាមសោមទេវៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧម្មាបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧម្មាបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ អនុលោមទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦៦) អនោមទស្សិស្ស មុនិនោ ពោធិវេទឹ អការយឹ

សុធាយ បិណ្ឌំ ទត្វាន បាណិកម្មំ អការយឹ ។
ទិស្វា តំ សុកតំ កម្មំ អនោមទស្សី នរុត្តមោ
ភិក្ខុសង្ឃេ ឋិតោ សត្ថា ឥមំ គាថំ អភាសថ
ឥមិនា សុធកម្មេន ចេតនាបណិធីហិ ច
សម្បត្តឹ អនុភោត្វាន ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតិ ។
បសន្នមុខវណ្ណោម្ហិ ឯកគ្គោ សុសមាហិតោ
ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
ឥតោ កប្បសតេ អាសិ បរិបុណ្ណោ អនូនកោ
រាជា សព្វស្សនោ[១] នាម ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។

១ ឱ. សព្វឃោសោ នាម ។

បានឮថា ព្រះឧម្មាបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧម្មាបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

អនុលោមទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៦៦) ខ្ញុំបានធ្វើវេទិកាពោធិព្រឹក្ស នៃព្រះមុនីព្រះនាមអនោមទស្សី បានដាក់ដុំបាយអ ហើយធ្វើនូវបាណិកម្ម (ប្លូក) ។ ព្រះសាស្តាព្រះនាមអនោមទស្សី ប្រសើរជាងនរៈ គង់ក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ ឃើញអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អនោះហើយ ទើបសំដែងគាថានេះថា កុលបុត្តនេះ បាននូវសម្បត្តិ ដោយការប្លុកបាយអនេះផង ដោយការតម្កល់ទុកនូវចេតនាផង ហើយនឹងធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតទុក្ខ ។ ខ្ញុំមានសម្បុរមុខថ្លាស្រស់ មានចិត្តនឹងនៅក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ មានចិត្តតម្កល់មាំល្អ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ១០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសព្វស្សនៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ មិនខ្វះខាត (ដោយសម្បត្តិ) មានកម្លាំងច្រើន ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អនុលោមទាយកោ(១) ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អនុលោមទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ ឆដ្ឋំ ។

សត្តមំ មគ្គទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦៧) ឧត្តរិត្វាន នទិកំ វនំ គច្ឆតិ ចក្ខុមា
តមទ្ទសាសិំ សម្ពុទ្ធំ សិទ្ធត្ថំ វរលក្ខណំ ។
កុទ្ទាលបិដកមាទាយ សមំ កត្វាន តំ បថំ
សត្ថារំ អភិវាទេត្វា សកំ ចិត្តំ បសាទយឹ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ មគ្គមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ មគ្គទានស្សិទំ ផលំ ។

១ ម. អនុឡោមទាយកោ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអនុលោមទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អនុលោមទាយកត្ថេរាបទាន ។

មគ្គទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៦៧) ព្រះសម្ពុទ្ធមានបញ្ញាចក្ខុ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ទ្រង់ឆ្លងស្ទឹង ស្តេចពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ព្រៃ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈនោះ ទ្រង់មានលក្ខណៈដ៏ប្រសើរ ទើបខ្ញុំកាន់យកចបនិងកញ្ជើ ធ្វើផ្លូវនោះឲ្យរាបស្មើ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ហើយញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លូវ ។

សត្តបញ្ញាសកប្បម្ហិ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ
នាមេន សុប្បពុទ្ធោតិ នាយកោ សោ នរិស្សរោ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឆត្តទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឆត្តទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សត្តមំ ។

អដ្ឋមំ ផលកទាយកត្ថេរាបទានំ

[៦៨] យានការោ បុរេ អាសឹ ទារុកម្មេ សុសិក្ខិតោ
ចន្ទនេន ផលកំ កត្វា អទាសឹ លោកពន្ធុនោ។
បភាសតិ ឥទំ ព្យម្ហំ សុវណ្ណស្ស សុនិម្មិតំ
ហត្ថិយានំ អស្សយានំ ទិព្វយានំ ឧបដ្ឋិតំ ។

ក្នុងកប្បទី ៥៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំនោះបានកើតជាស្តេច ១ អង្គ ព្រះនាមសុប្បពុទ្ធ ជាធំជាងជន ជានាយក ជាឥស្សរៈលើពួកនរជន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឆត្តទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឆត្តទាយកត្ថេរាបទាន ។

ផលកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

[៦៨] កាលពីដើមខ្ញុំជាអ្នកធ្វើយាន បានសិក្សាស្ទាត់ក្នុងការឈើ បានធ្វើផែនក្តារដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ថ្វាយចំពោះព្រះលោក-ពន្ធុ ។ (ដោយកុសលកម្មនោះ) ទើបវិមាននេះ ដែលបុញ្ញកម្មតាក់តែងដោយមាស តែងភ្លឺស្វាងរុងរឿង មានដំរីយាន សេះយាន ទិព្វយាន កើតប្រាកដឡើង (ដល់ខ្ញុំ) ។

អដ្ឋមំ ផលទាយកត្ថេរាបទានំ

បាសាទា សិវិកា ចេវ   និព្វត្តន្តិ យទិច្ឆកំ
អក្ខុព្ភំ រតនំ មយ្ហំ   ផលទានស្សិទំ ផលំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ   ផលំ យំ អហំ ទទឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ផលទានស្សិទំ ផលំ ។
សត្តបញ្ញាសកប្បម្ហិ   ចតុរោ ករិម្មិតា
សត្តរតនសម្បន្នា   ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ផលទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ផលទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ វិធិសកិយត្ថេរាបទានំ

(៤៨) សុមេធោ នាម នាមេន   សយម្ភូ អបរាជិតោ
វិវេកមនុព្រូហន្តោ   អជ្ឈោគាហិ មហាវនំ ។

ផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

ទាំងប្រាសាទ និងគ្រែស្នែង ក៏កើតឡើង (ដល់ខ្ញុំ) កែវរបស់ខ្ញុំមិនកំរើក គួរតាមប្រាថ្នា (ក៏កើតឡើង) ដល់ខ្ញុំ នេះជាផល នៃផ្លែឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃផ្លែឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ៥៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៤ ជាតិ ព្រះនាមករិម្មិតៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះផលទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ។

វិធិសកិយត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៤៨) ព្រះសយម្ភូ ព្រះនាមសុមេធៈ ឥតមានបុគ្គលឈ្នះបាន ទ្រង់ចម្រើនវិវេក ស្ដេចចូលទៅកាន់ព្រៃធំ ។

សលលំ ពុប្ផិតំ ទិស្វា គន្ធិត្វាន វដំសកំ
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសឹ សម្មុខា លោកនាយកំ ។
តឹសកប្បសហស្សម្ហិ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកវីសេ កប្បសតេ សោឡសាសឹសុ និម្មិតា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វដំសកិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វដំសកិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ខ្ញុំបានឃើញដើមស្រល់មានផ្ការីក (ទើបកាច់យកមក) ហើយក្រងធ្វើជាគ្រឿងប្រដាប់ក្បាល បង្អោនថ្វាយព្រះពុទ្ធ ជាលោកនាយក ចំពោះព្រះភក្ត្រ ។ ក្នុងកប្បទី ៣០.០០០ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១១៨ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមនិម្មិតៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវដំសកិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វដំសកិយត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ បល្លង្កទាយកត្ថេរាបទានំ

(៩០) សុមេធស្ស ភគវតោ លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ
បល្លង្កោ ហិ មយា ទិន្នោ សឧត្តរសបច្ឆទោ ។
សត្តរតនសម្បន្នោ បល្លង្កោ អាសិ សោ តទា
មម សង្កប្បមញ្ញាយ និព្វត្តតិ សទា មម ។
តឹសកប្បសហស្សម្ហិ យំ បល្លង្កមទទិន្តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បល្លង្កស្ស ឥទំ ផលំ ។
វីសកប្បសហស្សម្ហិ សុវណ្ណាភា តយោ ជនា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បល្លង្កទាយកោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បល្លង្កទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បល្លង្កទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៩០) ខ្ញុំបានថ្វាយបល្ល័ង្ក (គ្រែ) ព្រមទាំងកំរាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមសុមេធៈ ជាច្បងក្នុងលោក ប្រកបដោយតាទិគុណ ។ ពេលនោះ បល្ល័ង្កនឹងបរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការនោះ (ហាក់ដូចជា) នឹងតម្រិះរបស់ខ្ញុំ តែងកើតសម្រាប់ខ្ញុំ សព្វៗកាល ។ ក្នុងកប្បទី ៣០.០០០ អំពីកប្បនេះក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយបល្ល័ង្ក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយបល្ល័ង្ក ។ ក្នុងកប្បទី ២០.០០០ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ ជាតិ ព្រះនាមសុវណ្ណាភា ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបល្ល័ង្កទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បល្លង្កទាយកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

ជត្តជង្គោ(១) ច សេតុ ច   សបរិវារុម្មាបុប្ផិយោ(២)

អនុលោមោ ច មគ្គោ ច   ផលកោ ច វដំសកោ

បល្លង្កទាយី(៣) គាថាយោ   ឆប្បញ្ញាស បកិត្តិតា ។

វគ្គោ បញ្ញាសមោ ។

១ ម. ជត្តុ ។ ២ ម. បរិវារុម្មាបុប្ផិយោ ។ ៣ ម. បល្លង្កទោ ច ។

ឧទ្ទាន

អភិសន្តិយត្ថេរាបទាន ១ ជង្ឃាបេតកត្ថេរាបទាន ១ សេតុការ-កត្ថេរាបទាន ១ សបរិវារិយត្ថេរាបទាន ១ ឧម្មាបុប្ផិយត្ថេរ-បទាន ១ អនុលោមទាយកត្ថេរាបទាន ១ មគ្គទាយកត្ថេរ-បទាន ១ ផលកទាយកត្ថេរាបទាន ១ វដំសកិយត្ថេរាបទាន ១ បល្លង្កទាយកត្ថេរាបទាន ១ គាថាទាំង ៥៦ អ្នកប្រាជ្ញបាន ពោលទុកហើយ ។

ចប់ វគ្គទី ៥០ ។

សោឡសមោ ពន្ធុជីវកវគ្គោ

បឋមំ ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទានំ

[៨១] ចន្ទំវ វិមលំ សុទ្ធំ វិប្បសន្នមនាវិលំ
នន្ទិភវបរិក្ខីណំ(១) តិណ្ណំ លោកេ វិសត្តិកំ ។
និព្វាបយន្តំ ជនតំ តិណ្ណំ តារយតំ មុនឹ(២)
វនស្មឹ ឈាយមានន្តំ ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ ។
ពន្ធុជីវកបុប្ផានិ លគេត្វា សុត្តកេ អហំ(៣)
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសឹ សិខិនោ លោកពន្ធុនោ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមការឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ សត្តមកេ កប្បេ មនុជិន្ទោ មហាយសោ
សមន្តចក្ខុ នាមាសិ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. នន្ទីភវបរិក្ខីណំ ។ ២ ម. រឹ ។ ៣ ម. សុត្តកេនហំ ។

ពន្ធុជីវកវគ្គ ទី ១៦

ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទាន ទី ១

[៨១] (ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិខី) ទ្រង់បរិសុទ្ធ ប្រាសចាកមន្ទិលដូចព្រះចន្ទ មានព្រះហឫទ័យថ្លាស្អាត មិនល្អក់ មាននន្ទិភវៈគឺតណ្ហាអស់ហើយ ព្រះអង្គឆ្លងហើយនូវវិសត្តិកាតណ្ហាក្នុងលោក ព្រះអង្គញុំាងប្រជុំជនឲ្យរលត់ទុក្ខ ទ្រង់ឆ្លងហើយ ជាព្រះមុនីរបស់ពួកជនអ្នកឆ្លង កំពុងចម្រើនឈាន មានព្រះហឫទ័យនឹងក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ តាំងមាំល្អក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំចាក់ផ្កាចាប្បាលើខ្សែអំបោះ ហើយថ្វាយចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមសិខី ជាផៅពង្សនៃលោក ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើបូជាកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសមន្តចក្ខុ ទ្រង់មានយសច្រើន ជាធំក្នុងមនុស្ស មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ហើយតាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពន្ធុជីវកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពន្ធុជីវកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ តម្ពបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨៦) បរកម្មាយនេ យុត្តោ អបរាធំ អកាសហំ
វនន្តំ អភិធាវិស្សំ ភយវេរសមប្បិតោ ។
បុប្ផិតំ បាទបំ ទិស្វា បិណ្ឌិពន្ធំ សុនិម្មិតំ
តម្ពបុប្ផំ គហេត្វាន ពោធិយំ ឱកិរឹ អហំ ។
សម្មជ្ជិត្វាន តំ ពោធឹ បាដលឹ បាទបុត្តមំ
បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ពោធិមូលំ ឧបាវិសឹ ។
គតមគ្គំ គវេសន្តា អាគច្ឆុំ មម សន្តិកំ
តេ ច ទិស្វានហំ តត្ថ អាវជ្ជឹ ពោធិមុត្តមំ ។
វន្ទិត្វាន អហំ ពោធឹ វិប្បសន្នេន ចេតសា
អនេកតាលេ បបតឹ គិរិទុគ្គេ ភយានកេ ។

បានឮថា ព្រះពន្ធុជីវកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទាន ។

តម្ពបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(៨៦) ខ្ញុំប្រកបក្នុងការងាររបស់អ្នកដទៃ បានធ្វើនូវកំហុស ជាអ្នកពេញប្រៀបដោយភ័យនិងពៀរ ហើយក៏ស្ទុះរត់ទៅ ក្នុងកណ្ដាលព្រៃ ។ ខ្ញុំឃើញដើមឈើ ដែលមានផ្កាវីកស្គុះស្គាយពន់ជាចង្កោម ដែលធម្មតានិម្មិតល្អហើយ កាន់យកនូវផ្កាក្រហមហើយយកមករោយចុះទៀបពោធិព្រឹក្ស ។ ខ្ញុំបោសដើមប្រទៀងដែលជាឈើដ៏ឧត្ដមជាពោធិព្រឹក្សនោះ ហើយចូលទៅជិតគល់ពោធិព្រឹក្ស អង្គុយផ្គត់ភ្នែន ។ កាលពួកជនស្វែងរកផ្លូវដែលខ្ញុំទៅ ក៏មកកាន់សំណាក់ខ្ញុំ លុះខ្ញុំឃើញនូវពួកជនទាំងនោះ ក៏នឹកដល់ពោធិព្រឹក្សដ៏ឧត្ដម ក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា ថ្វាយបង្គំដើមពោធិព្រឹក្ស រួចហើយក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងជ្រោះភ្នំដែលគួរខ្លាច មានជម្រៅច្រើនជួរដើមត្នោត ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ ច តតិយេ កប្បេ រាជា សម្មសិតោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កទម្ពបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កទម្ពបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ វីថិសម្មជ្ជកត្ថេរាបទានំ

(៨៣) ឧទេន្តំ សតរំសិំវ បីតរំសិំវ ភាណុមំ
បណ្ណរសេ យថា ចន្ទំ និយ្យន្តំ លោកនាយកំ ។
អដ្ឋសដ្ឋីសហស្សានិ សព្វេ ខីណាសវា អហុំ
បរិវារិំសុ សម្ពុទ្ធំ ទិបទិន្ទំ នរាសភំ ។

ក្នុងកប្បទី៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិព្រះនាមសម្មសិតៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកទម្ពបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងហើយនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កទម្ពបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

វីថិសម្មជ្ជកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៨៧) ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធជានាយកនៃលោក កំពុងស្តេចទៅ ដូចព្រះអាទិត្យមានរស្មីច្រើន កាលរះឡើងមានរស្មីគណកំលឿង ឬដូចព្រះចន្ទក្នុងថ្ងៃទី ១៥ កើត ។ ពួកព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយមានប្រមាណ ៦៨,០០០ ហោមរោមព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជានរាសភៈ ។

សម្ពុទ្ធិត្វាន តំ វីរំ   និយ្យន្តំ លោកនាយកំ
ទុស្សព្ឋេសិ ធជំ តត្ថ   វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ ធជំ អភិទេបយិំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ធជទានស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ ចតុត្ថកេ កប្បេ   រាជាហោសិ មហារថោ
សព្វាការេន សម្បន្នោ   សុធជោ ឥតិ វិស្សុតោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វិជសម្ពុទ្ធកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វិជសម្ពុទ្ធកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ចតុត្ថំ កក្ការុប្បជកត្ថេរាបទានំ

(៥៤) ទេវបុត្តោ អហំ សន្តោ   បូជយិំ សិខិនាយកំ
កក្ការុបុប្ផំ បគ្គយ្ហ   ពុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ   យំ បុប្ផមភិរោបយិំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

កាលព្រះលោកនាយកកំពុងយាងទៅ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានប្រោសផ្លុំនោះ ហើយលើកទង់ជ័យក្នុងទីនោះ ។ ក្នុងកប្បទី៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទង់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយទង់ ។ ក្នុងកប្បទី ៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេច ព្រះនាមសុធជៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយអាការៈទាំងពួង ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិជសម្ពុទ្ធកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វិជសម្ពុទ្ធកត្ថេរាបទាន ។

កក្ការុប្បជកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(៥៤) ខ្ញុំជាទេវបុត្រ បានបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធជានាយកព្រះនាមសិខី ខ្ញុំកាន់យកផ្កាល្ពៅ បូជាថ្វាយព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃពុទ្ធបូជា ។

ឥតោ ច ចតុត្ថេ កប្បេ រាជា សត្តុត្តមោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កណ្ណារបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កណ្ណារបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨៨) ទេវបុត្តោ អហំ សន្តោ បូជយិំ សិខិនាយកំ
មន្ទារវេន បុប្ផេន ពុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ ។
សត្តាហំ ធារណំ អាសិ ទិព្វមាលំ តថាគតេ
សព្វេ ជនា សមាគន្ត្វា នមស្សឹសុ តថាគតំ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

ក្នុងកប្បទី ៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ទ្រង់ឧត្តម បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកណ្ណារបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កណ្ណារបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៨៨) ខ្ញុំជាទេវបុត្ត បានបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ជានាយក ព្រះនាមសិខី ខ្ញុំបានបូជា ចំពោះព្រះពុទ្ធដោយផ្កាមន្ទារៈ ។ ផ្កាឈើទិព្វ ជាគ្រឿងប្រដាប់លើព្រះតថាគត អស់ ៧ ថ្ងៃ ពួកជនទាំងអស់មកប្រជុំគ្នាហើយ នមស្ការព្រះតថាគត ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

ឥតោ ច នវុតេ កប្បេ រាជាហោសិ ជុតិន្ធរោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មន្ទារវបុប្ផិយោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ កុមុទបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨៦) ហិមវន្តស្សាវិទូរេ កុក្កុដោ នាម បព្វតោ
តម្ហិ បព្វតបាទម្ហិ សត្ត ពុទ្ធា វសន្តិ តេ ។
គច្ឆន្តំ បុប្ផិតំ ទិស្វា ទីបរាជំវ ឧគ្គតំ
ឧភោ ហត្ថេហិ បគ្គយ្ហ សត្ត ពុទ្ធេ សមោកិរឹ ។
ឆន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

ក្នុងកប្បទី ៩០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមជុតិន្ធរៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

កុមុទបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៨៦) ភ្នំឈ្មោះកុក្កុដៈ មានក្នុងទីជិតភ្នំហិមពាន្ត ព្រះពុទ្ធ ៧ ព្រះអង្គនោះ តែងគង់នៅទៀបជើងភ្នំនោះ ខ្ញុំបានឃើញដើមកុមុទដែលមានផ្ការីកស្រស់ស្អាយ ដូចព្រះអាទិត្យរះឡើង ទើបកាន់យកដោយដៃទាំងពីរ ហើយរោយរាយថ្វាយព្រះពុទ្ធទាំង ៧ អង្គ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៦ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ សត្តាសុំ បុប្ផនាមកា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កទម្ពពុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កទម្ពបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ តិណសូលកត្ថេរាបទានំ

(៩៧) ហិមវន្តស្សាវិទូរេ ភូតគណោ នាម បព្វតោ
វសតេកោ ជិនោ តត្ថ សយម្ភូ លោកនិស្សដោ ។
តិណសូលំ គហេត្វាន ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ
ឯកូនសតសហស្ស- កប្បំ ន វិនិបាតកោ ។
ឥតោ ឯកាទសេ កប្បេ ឯកោសិ ធរណីរុហោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។

ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ព្រះនាមបុប្ផៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកទម្ពបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កទម្ពបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

តិណសូលកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៩៧) ភ្នំឈ្មោះភូតគណៈ មានក្នុងទីជិតភ្នំហិមពាន្ត ព្រះជិនស្រី សយម្ភូ ទ្រង់លោសចេញចាកលោក ទ្រង់គង់មួយអង្គឯងក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំយកផ្កាម្លិះរួតតាំងឡាយ បូជាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតជាវិនិបាត អស់ ៩៩ ពាន់កប្ប ព្រោះកុសលនេះ ។ ក្នុងកប្បទី ១១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាមធរណីរុហៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិណសូលកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិណសូលកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមំ នាគបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨៨) សុវច្ឆោ នាម នាមេន   ព្រាហ្មណោ មន្តបារគូ
បុរក្ខតោ សសិស្សេហិ   វសតិ បព្ពតន្តរេ ។
បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ   អាហុតីនំ បដិគ្គហោ
មមុទ្ធរិតុកាមោ សោ   អាគច្ឆិ មម សន្តិកំ ។
វេហាយសេ ចង្កមតិ   ធូបិតោ បជ្ជលិតោ យថា
ហាសំ មមំ វិទិត្វាន   បក្កាមិ បាចិនាមុខោ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិណសូលកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិណសូលកត្ថេរាបទាន ។

នាគបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៨៨) ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះសុវច្ឆៈ ជាអ្នកដល់នូវត្រើយនៃមន្ត មានពួកសិស្សចោមរោម តែងនៅក្នុងចន្លោះភ្នំ ។ ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ព្រះអង្គមានប្រាថ្នាដើម្បីស្រោចស្រង់នូវខ្ញុំ ទើបស្តេចមកកាន់សំណាក់ខ្ញុំ ។ ទ្រង់ចង្ក្រមលើអាកាស ដូចប្រទីប រុងរឿង ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ នូវសេចក្តីត្រេកអររបស់ខ្ញុំ ហើយមានព្រះភក្ត្របែរទៅទិសខាងកើត ស្តេចចៀសចេញទៅ ។

តញ្ច អដ្ឋិយំ ទិស្វា   អត្តានំ លោមហំសនំ
ឋាតបុប្ផំ គហេត្វាន   កកមក្កដ្ឋិ និក្ខិរឹ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផំ និក្ខិរឹ អហំ
តេន ចិត្តប្បសាទេន   ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ ភពា អាសឹ មហារថោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឋាតបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តនបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ បុន្នាគបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨៩) កាននំ វនមោគ្គយ្ហ   វសាមិ លុទ្ទកោ អហំ
បុន្នាគំ បុប្ផិតំ ទិស្វា   ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សរឹ ។

ចំណែកកាលខ្ញុំ ឃើញព្រះធាតុសាស្តារបស់ម្ចាស់ ខ្ពស់ជាទីក្រៃលែងនោះហើយ ក៏កាន់យកផ្កាតិណទុំ ពោយកយលើផ្នូរដែលព្រះអង្គទ្រង់បានទៅ ។ ក្នុងកប្ប ទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបាចរាយផ្កា ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ។ ក្នុងកប្ប ទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមមហារថៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតនបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តនបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

បុន្នាគបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៨៩) ខ្ញុំជាអ្នកព្រាន បានចូលទៅនៅអាស្រ័យ ក្នុងព្រៃធំ បានឃើញដើមបុន្នាគរីក ដែលមានផ្ការីកស្គុះស្គាយ ហើយនឹករលឹកចំពោះព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលដ៏ប្រសើរ ។

តំ បុប្ផំ ឱចិនិត្វាន សុកតំ គន្ធគន្ធិកំ(១)
ថូបំ ការិត្វាន បុលិនេ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផំ អភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកម្ហិ នវុតេ កប្បេ ឯកោ អាសិំ គរោមានុទោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បុប្ផថូបិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បុប្ផថូបិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ កុមុទទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦០) ហិមវន្តស្សាវិទូរេ មហាជាតស្សរោ អហុ
បទុមុប្បលសញ្ឆន្នោ បុណ្ឌរីកសមោហិតោ(*) ។

● ម. បុណ្ឌរីកសមោត្ថតោ ។

ខ្ញុំបេះផ្កានោះ ដែលមានក្លិនក្រអូប យ៉ាងល្អក្រៃលែង ហើយធ្វើជាព្រះស្តូប លើផែនខ្សាច់ បូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១ អង្គ ព្រះនាមគរមានុទៈ ប្រកបដោយកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុប្ផថូបិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បុប្ផថូបិយត្ថេរាបទាន ។

កុមុទទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១០

[៦០] មានស្រះកើតឯងដ៏ធំ ក្នុងទីជិតភ្នំហិមពាន្ត ជាស្រះដេរដាសដោយឈូកនិងឧប្បល ព្រោងព្រាតដោយផ្កាឈូកស ។

ទសមំ កុមុទទាយកត្ថេរាបទានំ

កកុធោ(១) នាម នាមេន តត្ថាសឹ សកុណោ តទា
សីលវា ពុទ្ធិសម្បន្នោ បុញ្ញាបុញ្ញេសុ កោវិទោ ។
បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតីនំ បដិគ្គហោ
ជាតស្សរស្សាវិទូរេ សញ្ចរិត្ថ មហាមុនិ ។
ជលជំ កុមុទំ ឆេត្វា(២) ឧបនេសឹ មហេសិនោ
មម សង្កប្បមញ្ញាយ បដិគ្គហិ មហាមុនិ ។
តញ្ច ទានំ ទទិត្វាន សុក្កមូលេន ចោទិតោ
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។
សោឡសិតោ កប្បសតេ អាសុំ វរុណនាមកា
អដ្ឋ ឯតេ ជនាធិបា ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុមុទទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កុមុទទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ ទសមំ ។

---

១ ឱ. កក្កុធោ ។ ២ ឆេត្វា ។

កុមុទទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១០

ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាបក្សី ជាសកុណជាតិ នៅជិតស្រះនោះ ជាសត្វមានសីល ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ឈ្លាសវៃក្នុងអំពើបុណ្យនិងបាប ។ ព្រះពុទ្ធជាមហាមុនី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ត្រាច់ទៅក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីជាតស្រះនោះ ។ ខ្ញុំបានកាច់ផ្កាកុមុទ ដែលកើតក្នុងទឹក បង្អោនចូលមកថ្វាយព្រះមហេសី ។ ព្រះពុទ្ធជាមហាមុនី ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់ក៏ទទួលយក ។ ខ្ញុំត្រូវកុសលមូលដាស់តឿន ព្រោះបានឲ្យទាននោះ ខ្ញុំក៏មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ១១៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ជាតិ ព្រះនាមវរុណៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុមុទទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កុមុទទាយកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

ពន្ធុជីវតម្ពបុប្ផិ វីថិកក្ការុបុប្ផិយោ
មន្ទារវោ កទម្ពី ច សូលកោ នាគបុប្ផិយោ
បុន្នាគោ កោមុទី គាថា ឆប្បញ្ញាសា បកិត្តិតា ។

ពន្ធុជីវកវគ្គោ សោឡសមោ ។

ឧទ្ទាន

ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទាន ១ តម្ពបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ វីថិសម្មជ្ជកត្ថេរាបទាន ១ កក្ការុបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ កទម្ពបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ សូលកត្ថេរាបទាន ១ នាគបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ បុន្នាគបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ កុមុទទាយកត្ថេរាបទាន ១ គាថា (ពាក្យនេះ) មាន៥៦ ដែលលោកសម្តែងទុកហើយ ។

ចប់ពន្ធុជីវកវគ្គ ទី ១៦ ។

សត្តរសមោ សុបារិចរិយវគ្គោ

បឋមំ សុបារិចរិយត្ថេរាបទានំ

(៦១) បទុមោ នាម នាមេន ទិបទិន្ទោ នរាសភោ
បវនា អភិនិក្ខម្ម ធម្មំ ទេសេតិ ចក្ខុមា ។
យក្ខានំ សមយោ អាសិ អវិទូរេ មហេសិនោ
យេន កិច្ចេន សម្បត្តា អជ្ឈាបេក្ខិំសុ(១) តាវទេ ។
ពុទ្ធស្ស គិរមញ្ញាយ អមតស្ស ច ទេសនំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ អប្ផោដេត្វា ឧបដ្ឋហិំ ។
សុចិណ្ណស្ស ផលំ បស្ស ឧបដ្ឋានស្ស សត្ថុនោ
តិំសកប្បសហស្សេសុ ទុគ្គតិំ នោបបជ្ជហំ ។
ឩនត្តិំសេ កប្បសតេ សមលង្កតនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. អជ្ឈុបេក្ខិំសុ ។

សុបារិចរិយវគ្គ ទី ១៧

សុបារិចរិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(៦១) ព្រះពុទ្ធព្រះនាមបទុមៈ ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជានរាសភៈ ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ ទ្រង់ចេញចាកព្រៃគឺតណ្ហា តែងសំដែងធម៌ ។ ពួកយក្សបានប្រជុំគ្នាក្នុងទីជិតព្រះពុទ្ធមហេសី ដោយកិច្ចដែលពួកយក្សទាំងនោះមកជួបជុំគ្នា ហើយក្រឡេកមើល (នូវព្រះសម្ពុទ្ធ) ក្នុងខណៈនោះ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តត្រេកអរ ដឹងច្បាស់នូវពាក្យរបស់ព្រះពុទ្ធ ជាគ្រឿងសំដែងនូវព្រះនិព្វាន ឈ្មោះអមតៈ ទះដៃហើយ ចូលទៅបម្រើ ។ ខ្ញុំដឹងនូវផលនៃការបម្រើ ដែលខ្ញុំសន្សំល្អហើយ ចំពោះព្រះសាស្ដា ក្នុងកប្បទី ៣ ម៉ឺន ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតក្នុងទុគ្គតិឡើយ ។ ក្នុងកប្បទី ១២៩ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសមលង្កតៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុធាបិណ្ឌិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុធាបិណ្ឌិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ កណវេរបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៦៦) សិទ្ធត្ថោ នាម ភគវា លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
បុរក្ខតោ សាវកេហិ នគរំ បដិបជ្ជថ ។
រញ្ញោ អន្តេបុរេ អាសិំ គោបកោ អភិសម្មតោ
បាសាទេ ឧបវិដ្ឋោហំ អទ្ទសំ លោកនាយកំ ។
កណវេរំ គហេត្វាន ភិក្ខុសង្ឃេ សមោកិរិំ
ពុទ្ធស្ស វិសុំ កត្វាន តតោ ភិយ្យោ សមោកិរិំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សត្តាសីតិម្ហិតោ កប្បេ ចតុរាសុំ មហិទ្ធិកា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បានឮថា ព្រះសុធាបិណ្ឌិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុធាបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ។

កណវេរបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ២

[៦៦] ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ មានពួកសាវកហែហមហើយ ទ្រង់ស្តេចមកកាន់ក្រុង ។ ខ្ញុំជាអ្នកគ្រប់គ្រងក្នុងខាងក្នុងបុរី របស់ស្តេច ដែលស្តេចតែងតាំង ខ្ញុំចូលទៅក្នុងប្រាសាទ បានឃើញព្រះពុទ្ធជាលោកនាយក ។ ខ្ញុំយកផ្កាល្ហោ រោយរាយចំពោះភិក្ខុសង្ឃ រោយរាយចំពោះព្រះពុទ្ធ ធ្វើឲ្យផ្សេងច្រើនក្រៃលែងជាងនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៨៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះមហិទ្ធិកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កណវេរបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កណវេរបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ ខជ្ជកទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦៣) តិស្សស្សខោ ភគវតោ បុព្វេ ផលមទាសហំ
នាឡិកេរញ្ច បាទាសឹ ខជ្ជកំ អភិសម្មតំ ។
ពុទ្ធស្ស តមហំ ទត្វា តិស្សស្ស តុ មហេសិនោ
មោទាមហំ កាមកាមី ឧបបជ្ជឹ យមិច្ឆកំ ។
ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ផលទានស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ តេរសកប្បម្ហិ រាជា ឥន្ទសមោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បានឮថា ព្រះកណវេរបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កណវេរបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ខជ្ជកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៦៣) ក្នុងកាលពីដើម ខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ បានថ្វាយផ្លែដូង ដែលគេសន្មតថាជាចំណីឆ្ងាញ់ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមតិស្សៈ ។ លុះខ្ញុំថ្វាយផ្លែឈើនោះ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈជាមហេសីហើយ ក៏រីករាយ ខ្ញុំមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម ក៏បានទៅកើតតាមសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ក្នុងគ្រានោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការឲ្យនូវផ្លែឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ១៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមឥន្ទសមៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ខជ្ជកទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ខជ្ជកទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ ទេសបូជកត្ថេរាបទានំ

(៦៦) អត្ថទស្សី តុ ភគវា លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
អព្ភុគ្គន្ត្វាន វេហាសំ ចង្កមិ អនិលញ្ជសេ ។
យម្ហិ ទេសេ ឋិតោ សត្ថា អព្ភុគ្គច្ឆិ មហាមុនិ
តាហំ ទេសំ អបូជេសិំ បសន្នោ សេហិ បាណិភិ ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ អទ្ទសំ យំ មហាមុនិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ទេសបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកាទសេ កប្បសតេ គោសុជាតសនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បានឮថា ព្រះខជ្ជកទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ខជ្ជកទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទេសបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៦៦) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្ថទស្សី ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ហោះទៅកាន់អាកាស ស្តេចទៅក្នុងផ្លូវអាកាស ។ ព្រះសាស្តាជាមហាមុនី ឋិតនៅក្នុងប្រទេសណា ហើយស្តេចហោះទៅ ខ្ញុំជ្រះថ្លា បានបូជាចំពោះប្រទេសនោះ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ១៨០០ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានឃើញព្រះមហាមុនី ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាចំពោះប្រទេស ។ ក្នុងកប្បទី ១១០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិព្រះនាមគោសុជាត ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ទេសបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ទេសបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ កណិការបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៦៩) វេស្សភូ នាម សម្ពុទ្ធោ លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
ទិវា វិហារាយ មុនិ ឱគាហយិ មហាវនំ ។
កណិការំ ឱចិនិត្វា ឆត្តំ កត្វានហំ តទា
បុប្ផច្ឆទនំ កត្វាន ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផំ អភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ វីសតិកប្បម្ហិ សោណ្ណាភា អដ្ឋ ខត្តិយា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បានឮថា ព្រះទេសបូជកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ទេសបូជកត្ថេរាបទាន ។

កណិការបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៦៩) ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមវេស្សភូ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅកាន់មហាវ័ន ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកាច់ផ្កាកណិ-ការធ្វើជាឆ័ត្រ លុះខ្ញុំធ្វើឲ្យជាដំបូលដោយផ្កាហើយ ទើប បូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ ហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជា ស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ជាតិ ព្រះនាមសោណ្ណាភៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិ-បូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កណិការច្ឆទនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កណិការច្ឆទនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ សប្បិទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦៦)ផុស្សោ នាមាសិ ភគវា អាហុតីនំ បដិគ្គហោ
គច្ឆតេ វីថិយា វីរោ និព្វាបេន្តោ មហាជនំ ។
អនុបុព្វេន ភគវា អាគច្ឆិ មម សន្តិកំ
តតោហំ បត្តំ បគ្គយ្ហ សប្បិតេលំ អទាសហំ ។
ឆន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ សប្បិមទទិំ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ សប្បិទានស្សិទំ ផលំ ។
ឆប្បញ្ញាសេ ឥតោ កប្បេ ឯកោ អាសឹ សមោទកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

បានឮថា ព្រះកណិការច្ឆទនិយត្ថេរមានអាយុ បានសំដែង នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កណិការច្ឆទនិយត្ថេរាបទាន ។

សប្បិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៦៦) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមផុស្សៈ ទ្រង់គួរទទួល នូវគ្រឿងបូជា ព្រះអង្គជាវីរបុរស ស្ដេចទៅតាមផ្លូវ ញ៉ាំង មហាជនឲ្យរលត់ទុក្ខ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ស្ដេចមកកាន់ សំណាក់របស់ខ្ញុំតាមលំដាប់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំទទួលយក បាត្រ ហើយបានថ្វាយទឹកដោះថ្លានិងប្រេង ។ ក្នុងកប្ប ទី ៩៦ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយទឹកដោះថ្លា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃ ការថ្វាយទឹកដោះថ្លា ។ ក្នុងកប្បទី ៥៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំ បានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាមសមោទកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន ប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សប្បិទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សប្បិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ យុធិកបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៦៧) ចន្ទភាគានទីតីរេ អនុសោតំ វជាមហំ
សយម្ភុំ អទ្ទសំ តត្ថ សាលរាជំវ ផុល្លិតំ ។
បុប្ផំ យុធិកមាទាយ ឧបគច្ឆឹ មហាមុនឹ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ឆន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផំ អភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សត្តសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ ឯកោ សាមុទ្ទរោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

បានឮថា ព្រះសប្បិទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សប្បិទាយកត្ថេរាបទាន ។

យុធិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៦៧) ខ្ញុំទៅតាមទីបណ្តោយខ្សែទឹក ទៀបឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះចន្ទភាគា ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ សយម្ភូ ដូចសាល-រាជព្រឹក្ស ដែលមានផ្ការីកស្គុះស្គាយ ជិតស្ទឹងនោះ ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាផ្តកទិម ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមហាមុនី ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៦ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៦៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមសាមុទ្ទរៈ ប្រដាប់ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា យុធិកបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

យុធិកបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមំ ទុស្សទាយកត្ថេរាបទានំ

[៦៨] តិវរាយំ បុរេ រម្មេ   រាជបុត្តោ អហំ តទា
បណ្ណាការំ លភិត្វាន   ឧបសន្តស្សទាសហំ ។
អធិកសេសំ តតោ   វត្ថុំ(១) ហត្ថេន អាមសិ
សិទ្ធត្ថោ អធិកសេត្វា   វេហាសំ នភមុគ្គមិ ។
ពុទ្ធស្ស គច្ឆមានស្ស   ទុស្សា ធាវន្តិ បច្ឆតោ
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេសិំ   ពុទ្ធោ នោ អគ្គបុគ្គលោ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ ទុស្សមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ទុស្សទានស្សិទំ ផលំ ។
សត្តសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ   ចក្កវត្តិ តទា អហុ
បរិសុទ្ធោតិ នាមេន   មនុជិន្ទោ មហព្វលោ ។

១ ម. ឥទំ ។

បានឮថា ព្រះយុធិកបុប្ផិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ យុធិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ទុស្សទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

[៦៨] ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជារាជបុត្តក្នុងបុរីឈ្មោះតិវរ ជាទីក្រេកក្រើករាយ ខ្ញុំបាននូវបណ្ណាការ ហើយថ្វាយព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាបុគ្គលស្ងប់រម្ងាប់ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួល ហើយទ្រង់កាន់សំពត់ដោយព្រះហស្ត លុះព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈទទួលហើយ ក៏ហោះទៅកាន់អាកាសវេហាស៍ ។ កាលព្រះពុទ្ធស្តេចទៅ សំពត់ទាំងឡាយក៏អណ្តែតទៅតាមក្រោយ ខ្ញុំញុំាងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាចំពោះព្រះពុទ្ធនោះថា ព្រះពុទ្ធជាអគ្គបុគ្គលរបស់យើង ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយសំពត់ ។ ក្នុងកប្បទី ៦៧ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមបរិសុទ្ធៈ ជាធំជាងមនុស្ស ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ទុស្សទាយកោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ទុស្សទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ សមាទបកត្ថេរាបទានំ

(៦៩) នគរេ ពន្ធុមតិយា មហាបូគគណោ អហុ
តេសាហំ បវរោ អាសឹ មម ពទ្ធចរា(១) ច តេ ។
តេ សព្វេ សន្និបាតេត្វា បុញ្ញកម្មេ សមាទយឹ
មាឡំ ការេស្សាម សង្ឃស្ស បុញ្ញក្ខេត្តំ អនុត្តរំ ។
សាធូតិ តេ បដិស្សុត្វា មម ឆន្ទវសានុគា
និដ្ឋាបេត្វា ច តំ មាឡំ វិបស្សិស្ស អទាសយុំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ មាឡមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ មាឡទានស្សិទំ ផលំ ។

១ ម. គរុបកា ច តេ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទុស្សទាយកត្ថេរមានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ទុស្សទាយកត្ថេរាបទាន ។

សមាទបកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៦៩) ខ្ញុំជាអ្នកមានពួកគណៈច្រើនក្នុងក្រុងពន្ធុមតី ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាងពួកជនទាំងនោះ ពួកជនទាំងនោះ សុទ្ធតែប្រព្រឹត្តតាមបង្គាប់ក្រោមបញ្ជារបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំប្រជុំពួកជនទាំងអស់នោះ ហើយបបួលឲ្យធ្វើបុណ្យកម្មថា យើងនឹងធ្វើរោងសម្រាប់ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់ព្រះសង្ឃ ។ ពួកជនទាំងនោះ ក៏ទទួលស្តាប់ថា ប្រពៃ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចសេចក្តីត្រេកអររបស់ខ្ញុំ លុះធ្វើរោងនោះឲ្យសម្រេចហើយ ក៏ថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយរោង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយរោង ។

ឯកូនសត្តតិកប្បម្ហិ(១) ឯកោ អាសិ ជនាធិបោ
សាកលោ នាម(២) នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុមនាវេឡិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុមនាវេឡិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ បញ្ចង្គុលិយត្ថេរាបទានំ

(៧០) តិស្សោ នាមាសិ ភគវា លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
បវិសន្តំ(៣) គន្ធកុដឹ វិហារកុសលំ មុនឹ(៤)
សុគន្ធមាល្យមាទាយ អគមាសឹ ជិនន្តិកំ
អប្បសន្នោ(៥) ច សម្ពុទ្ធំ បញ្ចង្គុលិមទាសហំ ។

---

១ ម. ឯកូនសត្តតិកប្បេ ។ ២ ម. សាកេយ្យោ នាម ។ ៣ ម. បវិសតិ ។ ៤ ម. វិហារកុសលេក មុនិ ។ ៥ ម. អសម្បត្តោ ។

ក្នុងកប្បទី ៦៩ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមសាកលៈ ទ្រង់ជាធំជាងជន មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុមនាវេឡិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុមនាវេឡិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចង្គុលិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៧០) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមតិស្សៈ ជាទីពឹងនៃសត្វលោក ជានាយក: ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធមហាមុនី ព្រះអង្គជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងវិហារធម៌ កំពុងចូលគន្ធកុដិ ទើបកាន់យកនូវផ្កាប្រកបដោយក្លិនក្រអូប ហើយដើរទៅកាន់សំណាក់ព្រះជិនស្រី ។ ខ្ញុំមានសណ្ដានចិត្តបរិសុទ្ធ បានថ្វាយនូវគ្រឿងក្រអូប ប្រស់ព្រំដោយម្រាមដៃប្រាំ ចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធ ។

ទសមំ បញ្ចង្គុលិយត្ថេរាបទានំ

ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមកិរយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បញ្ចង្គុលិស្សិទំ ផលំ ។
ទ្វេសត្តតិម្ហិតោ កប្បេ រាជា អាសឹ សយម្បភោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បញ្ចង្គុលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បញ្ចង្គុលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចង្គុលិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយគ្រឿងក្រអូប ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃគ្រឿងក្រអូប ដែលប្រស់ព្រំដោយម្រាមដៃប្រាំ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសយម្បភៈ ប្រកបទៅដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបញ្ចង្គុលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បញ្ចង្គុលិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

សុបារិចរិយកណវេរី ខជ្ជកោ ទេសបូជកោ
កណិការោ សប្បិទទោ យូថិកោ ទុស្សទាយកោ
មាលោ ច បញ្ចង្គុលិកោ ចតុបញ្ញាសគាថកា ។

សុបារិចរិយវគ្គោ សត្តរសមោ ។

ឧទ្ទាន

សុបារិចរិយត្ថេរាបទាន ១ កណវេរបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ខជ្ជកទាយកត្ថេរាបទាន ១ ទេសបូជកត្ថេរាបទាន ១ កណិការច្ឆត្តិយត្ថេរាបទាន ១ សប្បិទាយកត្ថេរាបទាន ១ យូថិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ទុស្សទាយកត្ថេរាបទាន ១ សមាទបកត្ថេរាបទាន ១ បញ្ចង្គុលិយត្ថេរាបទាន ១ មានគាថា ៥៤ ។

ចប់ សុបារិចរិយវគ្គ ទី ១៧ ។

អដ្ឋារសមោ កុមុទវគ្គោ

បឋមំ កុមុទមាលិយត្ថេរាបទានំ

[៧១] បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ មហាជាតស្សរោ អហុ
តត្ថជោ រក្ខសោ អាសិ ឃោររូបោ មហព្វលោ ។
កុមុទំ បុប្ផិតំ តត្ថ ចក្កមត្តានិ ជាយរេ
ឱចិនាមិ ចតំ បុប្ផំ ពលិនោ សមិតឹ តទា ។
អត្ថទស្សី តុ ភគវា ទិបទិន្ទោ នរាសភោ
បុប្ផំ សង្កោចិតំ ទិស្វា អាគច្ឆិ មម សន្តិកេ ។
ឧបាគតញ្ច សម្ពុទ្ធំ ទេវទេវំ នរាសភំ
សព្វញ្ច បុប្ផំ បគ្គយ្ហ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
យាវតា ហិមវន្តន្តា យាវ មាលា តទា អហុ(១)
តាវច្ឆទនសម្បន្នោ អគមាសិ តថាគតោ ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

---

(១) ម. យាវតា ហិមវន្តន្តា បរិសា សា តទា អហុ ។

កុមុទវគ្គ ទី ១៨

កុមុទមាលិយត្ថេរាបទាន ទី ១

[៧១] មានស្រះកើតឯងដ៏ធំ នៅជៀបភ្នំហិមពាន្ត ខ្ញុំជារាក្សស កើតក្នុងស្រះនោះ មានរូបគួរខ្លាច មានកម្លាំងច្រើន ។ ផ្កាកុមុទរីកស្គុះស្គាយកើតក្នុងស្រះនោះ ផ្កាកុមុទ ប្រមាណប៉ុនកង់រទេះ កើតឡើងក្នុងស្រះនោះ ខ្ញុំតែងបេះផ្កាផង ផ្លែផង ជារឿយ ៗ ។ គាប់ជួន ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្ថទស្សី ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជានរាសភៈ ទ្រង់ឃើញផ្កា ដែលខ្ញុំបេះទុក ក៏ស្តេចមកក្នុងសំណាក់របស់ខ្ញុំ ។ លុះ (ខ្ញុំឃើញ) នូវព្រះសម្ពុទ្ធ ជាទេវតារបស់ទេវតា ជានរាសភៈហើយ ខ្ញុំក៏យកផ្កាទាំងអស់ មកបូជាព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកាលនោះ ផ្កាប្រមាណប៉ុន្មាន ក៏ទៅជាគ្រឿងប្រក់ថ្វាយព្រះតថាគត ដែលស្តេចយាងទៅទៀបភ្នំហិមពាន្ត ។ ក្នុងកប្បទី ១១៨ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

ឥតោ បណ្ណរសេ កប្បេ សត្តាហេសុំ ជនាធិបា
សហស្សរថនាមា តេ ចក្កវត្តី មហព្ពលា
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុមុទមាលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កុមុទមាលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ និស្សេណីទាយកត្ថេរាបទានំ

(៧២) កោណ្ឌញ្ញស្ស ភគវតោ លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ
អារោហត្ថាយ ទាសាហំ និស្សេណី ការិតា មយា
តេន ចិត្តប្បសាទេន អនុភោត្វាន សម្បទា
ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។

ក្នុងកប្បទី ១៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ជាតិជាតិដែល ព្រះនាមសហស្សរថ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុមុទមាលិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កុមុទមាលិយត្ថេរាបទាន ។

និស្សេណីទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២

(៧៦) ខ្ញុំបានឲ្យគេធ្វើជណ្តើរសម្រាប់ឡើងកាន់ប្រាសាទ ថ្វាយព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមកោណ្ឌញ្ញៈ ជាទីពឹងនៃសត្វ-លោក ទ្រង់ប្រកបដោយតាទិគុណ ។ ខ្ញុំបានបំពេញសម្បត្តិ (នៃបុណ្យ) ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តនោះ ទើបខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនា នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

ឯកត្តិំសេ កប្បម្ហិ សោឡសាសុំ សុវាហនា(១)
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា និសេណ្ណិកាបោ(?) ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

និសេណ្ណិកាបោ...ស្ស អបទានំ ទុតិយំ ។

គាថា វដ្តិយបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៤៣) មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិំ អរញ្ញេ កាននេ អហំ
វិបស្សិំ អទ្ទសំ ពុទ្ធំ ទេវទេវំ នរាសភំ ។
វដ្តិកំ បុប្ផិតំ ទិស្វា កុដជំ ធរណីរុហំ
សមូលំ បគ្គហេត្វាន អាហរិំ បាហេសិតោ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ បុប្ផបូជាយិទំ ផលំ ។

---
១ ម. សោឡស ។

វដ្តិយបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ២

ក្នុងកប្បទី ១.២០៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រ-ពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រមដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ប្រកបដោយកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមានអាយុ ...ត្ថេរ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ... ។

វដ្តិយបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៤៣) ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំជាព្រានម្រឹគ នៅក្នុងព្រៃធំ ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ជាទេវតារបស់ទេវតា ជានរាសភៈ ។ ខ្ញុំបានឃើញដើមឈើវដ្តិកៈ ដែលមានផ្កាស្កុះស្គាយ ប្រកបដោយសេចក្ដីត្រេកអរ ហើយកាត់យកទាំងឫស មកបូជាព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃការបូជាផ្កា ។

ឥតោ ច អដ្ឋមេ កប្បេ សុប្បសន្នសនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ(១) ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា រត្តិយបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ

រត្តិយបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ចតុត្ថំ ឧទបានទាយកត្ថេរាបទានំ

[៧៤] វិបស្សិនោ ភគវតោ ឧទបានោ កតោ មយា
បិណ្ឌបាតំ គហេត្វាន និយ្យាទេសឹ អហំ តទា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ឧទបានស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. រាជាហោសិ មហព្វលោ ។

ក្នុងកប្បទី ៨ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិព្រះនាមសុប្បសន្នៈ ប្រកបដោយរតនៈ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះរត្តិយបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ រត្តិយបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទបានទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(៧៤) ខ្ញុំបានធ្វើអណ្តូង ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំយកបិណ្ឌបាតថ្វាយ (ថែមទៀត) ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើបុណ្យកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយអណ្តូង ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឱសធទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឱសធទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ សីហាសនទាយកត្ថេរាបទានំ

(៨៥) និព្វុតេ លោកនាថម្ហិ បទុមុត្តរនាយកេ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ សីហាសនមទាសហំ ។
ពហូហិ គន្ធមាលេហិ ឥធលោកសុខាវហោ(១)
តត្ថ បូជំ ករិត្វាន និព្វាយតិ ពហុជ្ជនោ ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ វន្ទិត្វា ពោធិមុត្តមំ
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។
បណ្ណរសសហស្សម្ហិ កប្បានំ អដ្ឋ អាសុ តេ(២)
សិលុច្ចយសនាមា ច រាជានោ ចក្កវត្តិនោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. ទិដ្ឋធម្មសុខាវហោ ។ ២ ម. អាសយុំ ។

បានឮថា ព្រះឱសធទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឱសធទាយកត្ថេរាបទាន ។

សីហាសនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៨៥) កាលព្រះពុទ្ធព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជានាយក ជាទីពឹងនៃលោក បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយសីហាសនៈ ។ សេចក្តីពិត ជនមានប្រមាណច្រើននាក់ បាននូវសេចក្តីសុខក្នុងបរលោក ហើយរលត់ទុក្ខបាន ព្រោះធ្វើនូវការបូជា ដោយគ្រឿងក្រអូបនិងផ្កាកម្រងជាច្រើន ក្នុងទីបរិនិព្វាននោះ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ថ្វាយបង្គំនូវពោធិព្រឹក្សដ៏ឧត្តម ខ្ញុំមិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប ព្រោះកុសលនេះ ។ ក្នុងកប្បទី ១៥.០០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ជាតិ ព្រះនាមសិលុច្ចយៈដូចគ្នា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សីហាសនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សីហាសនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ មគ្គទត្តិកត្ថេរាបទានំ

(៧៦) អនោមទស្សី ភគវា   ទិបទិន្ទោ នរាសភោ
ទិដ្ឋធម្មសុខត្ថាយ   អព្ភោកាសម្ហិ ចង្កមិ ។
ឧទ្ធរេ បាទេ បុប្ផានិ   សោភំ(១) មុទ្ធនិ តិដ្ឋរេ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ   វន្ទិត្វា ពុទ្ធមោក្កមិំ ។
វីសកប្បសហស្សម្ហិ   ឥតោ បញ្ច ជនា អហុំ
បុប្ផច្ឆទនិយា នាម   ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មគ្គទត្តិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មគ្គទត្តិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សីសេ ។

បានឮថា ព្រះសីហាសនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សីហាសនទាយកត្ថេរាបទាន ។

មគ្គទត្តិកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៧៦) ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមអនោមទស្សី ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាឧសភៈ ទ្រង់ចង្ក្រមក្នុងទីវាលស្រឡះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សេចក្តីសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធ ដែលទ្រង់លើកឡើង ហើយខ្ញុំរោយផ្កាទាំងឡាយដែលល្អឋិតលើកំពូលក្បាល មករោយថ្វាយ ។ ក្នុងកប្បទី ២០.០០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៥ ជាតិ ព្រះនាមបុប្ផច្ឆទនិយៈដូចគ្នា មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមគ្គទត្តិកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មគ្គទត្តិកត្ថេរាបទាន ។

សត្តមំ ឯកទីបិយត្ថេរាបទានំ

(៤៧) បទុមុត្តរស្ស មុនិនោ   សលលេ ពោធិមុត្តមេ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ   ឯកទីបំ អទាសហំ ។
ភវេ និព្វត្តមានម្ហិ   និព្វត្តេ បុញ្ញសញ្ចយេ
ទុក្ខំ នាភិជានាមិ   ទីបទានស្សិទំ ផលំ ។
សោឡសេ កប្បសហស្សេ   ឥតោ តេ ចតុរោ ជនា
ចន្ទាភា នាម នាមេន   ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកទីបិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកទីបិយត្ថេរស្ស អបទានំ សត្តមំ ។

សត្តមំ ភាណវារំ ។

ឯកទីបិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៤៧) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយប្រទីបមួយដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទៀបដើមស្រល់ជាពោធិព្រឹក្សដ៏ប្រសើរ ។ កាលខ្ញុំកើតក្នុងភព កាលណាសន្សំបុណ្យកើតហើយ ខ្ញុំក៏មិនដែលស្គាល់ទុក្ខ នេះជាផលនៃការថ្វាយប្រទីប ។ ក្នុងកប្បទី ១៦ ពាន់ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៤ ជាតិ ព្រះនាមចន្ទាភៈ ប្រកបដោយកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកទីបិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថានេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកទីបិយត្ថេរាបទាន ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ៧ ។

អដ្ឋមំ មណិបូជកត្ថេរាបទានំ

(៨៨) ឱរេន ហិមវន្តស្ស នទិកា(១) សម្បវត្តថ
តស្សា ចានុបខេត្តម្ហិ សយម្ភូ វសតេ តទា ។
មណឹ បគ្គយ្ហ បល្លង្កំ សាធុចិត្តំ មនោរមំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ មណឹ អភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ ច ទ្វាទសេ កប្បេ សតរំសីសនាមកា
អដ្ឋ តេ ឯកនាមា អាសុំ ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មណិបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មណិបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. នទិកា ។

មណិបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៨៨) ស្ទឹងតែងតែហូរចេញអំពីខាងណាយភ្នំហិមពាន្ត គាប់ចួនគ្រានោះ ព្រះពុទ្ធសយម្ភូ ទ្រង់គង់នៅក្បែរខ្លួនជាបន្ទាប់ នៃស្ទឹងនោះ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ យកបល្ល័ង្កកែវមណី ដែលគេរចនាដោយប្រពៃ ជាទីត្រេកអរនៃចិត្ត ថ្វាយចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយបល្ល័ង្កកែវមណី ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ជាតិ ព្រះនាមសតរំសីដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រះសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមណិបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មណិបូជកត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ តិកិច្ឆកត្ថេរាបទានំ

(៧៨) នគរេ ពន្ធុមតិយា | វេជ្ជោ អាសឹ សុសិក្ខិតោ
អាតុរានំ សុទុក្ខានំ(១) | មហាជនសុខាវហោ ។
ព្យាធិតំ សមណំ ទិស្វា | សីលវន្តំ មហាជុតឹ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ | ភេសជ្ជមទទឹ តទា ។
អរោគោ អាសិ តេនេវ | សមណោ សំវុតិន្ទ្រិយោ
អសោកោ នាម នាមេន | ឧបដ្ឋាកោ វិបស្សិនោ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ | យំ ឱសធមទាសហំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ | ភេសជ្ជស្ស ឥទំ ផលំ ។
ឥតោ ច អដ្ឋមេ កប្បេ | សព្វោសធសនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ | ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ | វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា | កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

---
១ ម. សទុក្ខានំ ។

តិកិច្ឆកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៧៨) ខ្ញុំជាពេទ្យមានវេជ្ជសាស្រ្តសិក្សាល្អហើយ នៅក្នុងនគរពន្ធុមតី ជាអ្នកនាំមកនូវសេចក្តីសុខដល់មហាជន ពិសេសចំពោះពួកជនអ្នកមានជម្ងឺ មានទុក្ខខ្លាំង ។ ខ្ញុំឃើញសមណៈអ្នកមានសីល មានសេចក្តីរុងរឿងច្រើន ដែលកំពុងឈឺថ្កាត់ ក្នុងកាលនោះ ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានប្រគេនភេសជ្ជៈ ។ សមណៈនោះ ឈ្មោះអសោកៈ មានឥន្ទ្រិយសង្រួមល្អ ជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះវិបស្សីសម្ពុទ្ធ ក៏សះជារោគ ដោយភេសជ្ជៈនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានប្រគេនឱសថ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃភេសជ្ជៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៨ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសព្វោសថៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិកិច្ឆកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិកិច្ឆកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរាបទានំ

(៨០) វេស្សភុស្ស ភគវតោ   អាសឹ អារាមិកោ អហំ(១)
បសន្នចិត្តោ សុមនោ   ឧបដ្ឋឹ សង្ឃមុត្តមំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ   យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ឧបដ្ឋានស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ តេ សត្តមេ កប្បេ   សត្តេកសុំ សមោទកា
សត្តរតនសម្បន្នា   ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. ឧបដ្ឋាកោ ។

បានឮថា ព្រះតិកិច្ឆកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិកិច្ឆកត្ថេរាបទាន ។

សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៨០) ខ្ញុំជាអារាមិកជន (អ្នកទំនុកបម្រុងការក្នុងអារាមវត្ត) ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវេស្សភូ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានបម្រើព្រះសង្ឃដ៏ឧត្តម ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងគ្រានោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើនូវកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបម្រើ ។ ក្នុងកប្បទី ៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៧ ដង ព្រះនាមសមោទកៈដូចគ្នា ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ទ្ទាំ

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សង្ឃុបដ្ឋាកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

កុមុទោ អថ និស្សេណី រត្តិកោ ឧទបានទោ
សីហាសនី មគ្គទទោ ឯកទីបី មណិប្បទោ
តិកិច្ឆកោ ឧបដ្ឋាកោ ឯកូនបញ្ញាសគាថកាតិ ។

កុមុទវគ្គោ អដ្ឋារសមោ ។

ទ្ទាន

បានឮថា ព្រះសង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរអបទាន ។

ឧទ្ទាន

កុមុទមាលិយត្ថេរអបទាន ១ និស្សេណីទាយកត្ថេរអបទាន ១ រត្តិយបុប្ផិយត្ថេរអបទាន ១ ឧទបានទាយកត្ថេរអបទាន ១ សីហាសនទាយកត្ថេរអបទាន ១ មគ្គទត្តិកត្ថេរអបទាន ១ ឯកទីបិយត្ថេរអបទាន ១ មណិបូជកត្ថេរអបទាន ១ តិកិច្ឆកត្ថេរអបទាន ១ សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរអបទាន ១ មានគាថា ៤៩ ។

ចប់ កុមុទវគ្គ ទី ១៨ ។

ឯកូនវីសតិមោ កុដជបុប្ផិយវគ្គោ

បឋមំ កុដជបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨០) សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ　សតរំសឹវ ឧគ្គមំ(១)
ទិសំ អនុវិលោកេន្តំ　គច្ឆន្តំ អនិលញ្ជសេ ។
កុដជំ បុប្ផិតំ ទិស្វា　សំវិត្ថតសមោត្ថតំ
រុក្ខតោ ឱចិនិត្វាន　ផុស្សស្ស អភិរោបយឹ(២) ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ　យំ បុប្ផំ អភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ　បុប្ផបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ សត្តរសេ កប្បេ　តយោ អាសឹសុ បុប្ផិតា
សត្តរតនសម្បន្នា　ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ　វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា　កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុដជបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កុដជបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ឧគ្គតំ ។ ២ ម. ផុស្សស្សាភិរោបយឹ ។

កុដជបុប្ផិយវគ្គ ទី ១៩

កុដជបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(៨០) (ខ្ញុំឃើញ) នូវព្រះផុស្សសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចមាស ទ្រង់រុងរឿងដូចព្រះអាទិត្យ ទ្រង់ក្រឡេកមើលទិស ទ្រង់ស្តេចក្នុងដំណើរទៅឯអាកាស ។ ខ្ញុំបានឃើញដើមខ្ទឹងដ៏មានផ្ការីក ហើយបេះផ្ការីកនិងផ្កាក្រពុំអំពីដើម បូជាដល់ព្រះផុស្សសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ ជាតិ ព្រះនាមបុប្ផិតៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុដជបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កុដជបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទានំ

(៤៦) សោភិតោ នាម សម្ពុទ្ធោ សយម្ភូ សត្តិវណ្ណិតោ
សមាធិំ សោ សមាបន្នោ និសីទិ បព្វតន្តរេ ។
ជាតស្សរេ គវេសន្តោ ទកជំ បុប្ផមុត្តមំ
ពន្ធុជីវកបុប្ផានិ អទ្ទសំ សមនន្តរំ ។
ឧភោ ហត្ថេហិ បគ្គយ្ហ ឧបគច្ឆិំ មហាមុនិំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ សោភិតស្សាភិរោបយិំ(១) ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ ចតុទ្ទសេ កប្បេ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ
សមុទ្ទកប្បោ នាមេន ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពន្ធុជីវកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពន្ធុជីវកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឱ. សម្ពុទ្ធស្សាភិរោបយឹ ។

ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទាន ទី ២

(៤៦) ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសោភិតៈ ជាព្រះសយម្ភូ ដែលសព្វសត្វសរសើរហើយ ព្រះអង្គស្ដេចចូលសមាធិ គង់នៅចន្លោះភ្នំ ។ ខ្ញុំកំពុងតែស្វែងរកផ្កាដ៏ប្រសើរ ដែលកើតក្នុងទឹកនៅជាតស្រះ ក៏បានឃើញផ្កាចង្ការ ក្នុងលំដាប់ស្មើ ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាដោយដៃទាំងពីរ ចូលទៅគាល់ព្រះមហាមុនី ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានបូជាដល់ព្រះសោភិតសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមសមុទ្ទកប្បៈ ជាធំជាងជន មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពន្ធុជីវកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ កោដុម្ពរិយត្ថេរាបទានំ

(៨៣) កណិការំវ ជោតន្តំ និសិន្នំ បព្វតន្តរេ
អប្បមេយ្យំវ ឧទធឹ វិត្ថតំ(១) ធរណឹ យថា
បុរេក្ខតំ ទេវសង្ឃេន និសភាជានិយំ យថា
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន ឧបគច្ឆិំ នរុត្តមំ ។
សត្ត បុប្ផានិ បគ្គយ្ហ កោដុម្ពំ សមាកុលំ
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសិំ សិទ្ធត្ថលោកពន្ធុនោ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ វីសតិកប្បម្ហិ មហាមេលសនាមកោ
ឯកោ អាសឹ(២) មហាតេជោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កោដុម្ពរិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កោដុម្ពរិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. វិត្ថតំ ។ ២ ម. អាសិំ ។

កោដុម្ពរិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៨៣) ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ ចូលទៅរកព្រះសិទ្ធត្ថៈ ទ្រង់រុងរឿងដូចផ្កាកណិការ ដែលគង់នៅត្រង់ចន្លោះភ្នំ ដូចជាសមុទ្រប្រមាណមិនបាន ឬដូចផែនដីដ៏ក្រាស់ ព្រះអង្គមានពួកទេវតាហែហមហើយ ទ្រង់ដូចជាសេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ជានរៈដ៏ឧត្តម ។ ខ្ញុំយកផ្កា ៧ ទង និងសំពត់កោដុម្ព ដែលល្អ បូជាដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ជាលោកពន្ធុ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៦០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាមមហាមេលៈ ទ្រង់មានតេជៈច្រើន មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកោដុម្ពរិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កោដុម្ពរិយត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ បញ្ញហត្ថិយត្ថេរាបទានំ

(៥៦) តិស្សោ នាមាសិ ភគវា លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ

បុរក្ខតោ សាវកេហិ រថិយំ បដិបជ្ជថ ។
បញ្ច ខ្យលហត្ថា ច ចតុនិស្សិតា មយា(១)
អាហុតី ជាតុតាគេហំ បុត្តោ ក្វិ ហាកសិទ្ធិយា(២) ។
សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ គច្ឆន្តំ អន្តរាបណេ
តុដ្ឋីសិហំ ផុដ្ឋាត្តិ ថូបេសិ និបតុត្តមំ ។
ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ តេរសកប្បម្ហិ បញ្ចសុលកសម្មតា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បញ្ញហត្ថិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បញ្ញហត្ថិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១. ឆ. [illegible] ។ ២. ឆ. [illegible] ។

បញ្ញហត្ថិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៥៦) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមតិស្សៈ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ដែលពួកសាវ័កចោមរោម ស្ដេចទ្រង់ចូលដំណើរទៅក្នុងផ្លូវ ។ ខ្ញុំកាន់នូវផ្កាមួយដុំ ៤ ក្ដាប់ ឬ ៦ ក្ដាប់ ខ្ញុំជាគ្នាខាងការណែនាំធ្លាប់សិទ្ធិ ព្រោះចំណង់ហួយក្រៀមក្រំ ។ ខ្ញុំដែលស្ដីព្រះពុទ្ធពាល់ត្រាហើយ បានបូជាព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចជាមាស ទ្រង់ចូលដំណើរទៅក្នុងចន្លោះផ្សារ ព្រះអង្គទ្រង់មានជំនឿសព្វដើមដែល ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៥ ជាតិ ព្រះនាមសុលកសម្មតៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបញ្ញហត្ថិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បញ្ញហត្ថិយត្ថេរាបទាន

បញ្ចមំ និសិន្នុដ្ឋាយកត្ថេរាបទានំ

(៨៩) ឧទេន្តំ សតរំសិំវ   បីតរំសិំវ ភាណុមំ
កកុធំ វិលសន្តំ(១)   បទុមុត្តរនាយកំ ។
និសិន្នំ បិមន្តេត្វា(២)   បទុមុទ្ធំ អធិលកោ
បាសាទេវ ឋិតោ សន្តោ   អជ្ឈាសិំ លោកនាយកំ ។
អដ្ឋសតសហស្សានិ   អហេសុំ ពុទ្ធសាវកា
សព្វេសំ បត្តំ បូរេត្វា   តតោ ភិយ្យោ ពហុំ ករិំ ។
តេន ចិត្តប្បសាទេន   សុក្កមូលេន ចោទិតោ
កប្បានំ សតសហស្សំ   ទុគ្គតិំ នុបបជ្ជហំ ។
សដ្ឋិម្ហិ សហស្សេ   កប្បានំ អដ្ឋតិំសតេ
មហិសមន្តនាមកោ(៣)   ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា និសិន្នុដ្ឋាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

និសិន្នុដ្ឋាបកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ឱ. វិលគ្គំ វ ។ ២ ម. និសិន្នុដ្ឋាបិ សិត្វា ។ ៣ ម. និសិន្នុសមាមនេ ។

និសិន្នុត្ថាយកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៨៩) ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះបទុមុត្តរៈជានាយក ទ្រង់មានរស្មី ដូចព្រះអាទិត្យដែលទើបនឹងរះឡើង ឬដូចព្រះចន្ទមានរស្មីលឿង ទ្រង់ល្អស្អាត ដូចដើមចាន់ក្រឡាញ់ ។ ខ្ញុំឋិតនៅលើប្រាសាទ បាននិមន្តព្រះអង្គដែលគង់ឲ្យក្រោកឈរហើយថ្វាយផ្កាឈូកដែលមិនមានធូលី ដល់ព្រះពុទ្ធជាលោកនាថ ។ ពុទ្ធសាវកមានចំនួន ៨ សែន ខ្ញុំញុំាងបាត្រ របស់ពុទ្ធសាវកទាំងអស់ឲ្យពេញ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបានធ្វើនូវតែច្រើនលើសជាងនោះទៀត ។ ខ្ញុំត្រូវកុសលមូលដាស់តឿន ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៦០.០៣៨ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមមហិសមន្តៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនិសិន្នុដ្ឋាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ និសិន្នុដ្ឋាយកត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ ពោធិឧបដ្ឋាយកត្ថេរាបទានំ

(៥៦) នគរេ រម្មវតិយេ អាសឹ មុរជវាទកោ
និច្ចុបដ្ឋានយុត្តោម្ហិ គតោហំ ពោធិមុត្តមំ ។
សាយំ បាតំ ឧបដ្ឋិត្វា សុក្ខត្វាលេន ពោធិតោ
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ ពុទ្ធំ ឧបដ្ឋហិំ ។
ពញ្ចុនសេ កប្បសតេ ឥតោ ហោសិ ជនាធិបោ
ឧទេតោ នាម (១) នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពោធិឧបដ្ឋាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពោធិឧបដ្ឋាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ផុតោ នាម ។

ពោធិឧបដ្ឋាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៥៦) ខ្ញុំជាអ្នកវាយស្គរ ក្នុងនគររម្មវតី បាននៅប្រកបការបម្រើជានិច្ច នូវដើមពោធិព្រឹក្ស ដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំបម្រើល្ងាចព្រឹក ស្រស់ក្រៀមល្អលើជាស់តឿនហើយ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ។ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាធំជាងជន មានព្រះនាមឧទេនៈ មានកម្លាំងដ៏ច្រើន ។ បដិ-សម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពោធិឧបដ្ឋាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពោធិឧបដ្ឋាយកត្ថេរាបទាន ។

សត្តមំ ឯកបិដ្ឋិកត្ថោបទានំ

(៨៧) យទា ទេវោ(១) ទេវកាយា ចវតិ(២) អាយុសង្ខយា

តយោ សទ្ទា និច្ឆរន្តិ ទេវានំ អនុមោទតំ

ឥតោ ភោ សុគតឹ គច្ឆ មនុស្សានំ សហព្យតំ

មនុស្សភូតោ សទ្ធម្មេ លភ សទ្ធំ អនុត្តរំ ។

សា តេ សទ្ធា និវិដ្ឋស្ស មូលជាតា បតិដ្ឋិតា

យាវជីវំ អសំហីរា សទ្ធម្មេ សុប្បវេទិតេ ។

កាយេន កុសលំ កត្វា វាចាយ កុសលំ ពហុំ

មនសា កុសលំ កត្វា អព្យាបជ្ឈំ និរូបធឹ ។

តតោ ឱបធិកំ(៣) បុញ្ញំ កត្វា ទានេន តំ ពហុំ

អញ្ញេបិ មច្ចេ សទ្ធម្មេ ព្រហ្មចរិយេ និវេសយ ។

ឥមាយ អនុកម្បាយ ទេវា ទេវំ យទា វិទូ

ឯហិ ទេវ បុនប្បុនំ ។

១ ម. ទេវោ ។ ២ ម. ចវតិ ។ ៣ ម. ឱបធិកំ ។

ឯកបិដ្ឋិកត្ថោបទាន ទី ៧

[៨៧] កាលណា ទេវតាច្យុតចាកពួកទេវតា ព្រោះអស់អាយុ សំឡេង ៣ យ៉ាង របស់ពួកទេវតាកាលអនុមោទនា តែងលាន់ឮឡើងថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកច្យុតអំពីទេវលោកនេះ ហើយទៅកាន់សុគតិ នៅជាមួយនឹងពួកមនុស្ស លុះកើតជាមនុស្សហើយ ចូរបាននូវសទ្ធាដ៏ប្រសើរ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម សទ្ធារបស់អ្នកដែលតាំងខ្ជាប់ខ្ជួនហើយនោះ នឹងកើតជាមូលតាំងនៅមាំនោះ ជាសទ្ធាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះសទ្ធម្មដែលព្រះសុគតសំដែងល្អហើយ ដរាបដល់អស់ជីវិត ។ អ្នកត្រូវធ្វើកុសលដោយកាយ ធ្វើកុសលឲ្យច្រើនដោយវាចា ធ្វើកុសល និងមិនព្យាបាទ មិនមានឧបធិដោយចិត្ត ។ តពីនោះ អ្នកត្រូវធ្វើបុណ្យនោះ ដែលខំសន្សំហើយឲ្យច្រើន ដោយការឲ្យទានមួយវិញទៀត ត្រូវញុំាងពួកសត្វដទៃ ឲ្យតាំងនៅក្នុងព្រះសទ្ធម្ម និងព្រហ្មចរិយធម៌ ។ ទេវតាជាអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងតែកាលបើនឹងអ្នកដ៏ចំរើន ដែលជាទេវតាវិសេស ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះនេះថា ម្នាលទេវតា អ្នកចូរមកញយ ៗ ។

សត្តមំ ឯកចិត្តិកត្ថេរាបទានំ

សីវេត្ថាហំ(១) តទា អាសិំ ទេវទេវស្ស សាវកោ
គិសុ ធាម អកំ ហោតិ អភិសម្ពុទ្ធ ជនោ ធុតោ ។
ចប សំវេគបញ្ញាយ សរមានោ ការិតេត្ថយោ
ចក្ខុវិតុធាតោ សោ អាគច្ឆិ មម សន្តិកេ ។
សុខេតោ ជាម ជាមេន បត្តមត្តាសវេកោ
អត្តនា ឧសាសិតា សំវេជសិ មម តទា ។
គសេហំ ចេតំ សុត្វា ពុទ្ធេ ចិត្តំ បសាទយិំ
អភិវាទេត្វាន សម្ពុទ្ធំ(២) តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។
ឧបបជ្ជិំ ស តត្ថេវ សុញ្ញមុពេទ ចោទិតោ
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតិំ នុបបជ្ជហំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកចិត្តិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកចិត្តិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. សីវិត្ថា ។ ២ ម. តំ ធីរំ អភិវាទេត្វា ។

ឯកចិត្តិកត្ថេរាបទាន ទី ៧

កាលខ្ញុំនៅភាគទុកប្រព្រឹត្ត គ្រានោះ ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្វេគ ជា អាត្មាអញ ព្រួតគោកអត្តភាពនេះ ហើយទើបនៅកាន់ គំនើតអំពើ ។ មានសមណៈមួយរូប មានវេទ្រិយស្រគត់ ស្រគំ ព្រោះសេចក្តីបង្វើតរបស់ខ្ញុំ លោកមានប្រាជ្ញាអំពី ស្រឹងខ្ញុំ បំបន្ទមគេគំរលាក់របស់ខ្ញុំ ។ គង់កាលនោះ សមណៈនោះ មាននាមថា សុមនៈ ជាសាវ័ករបស់ព្រះ បទុមុត្តរសម្ពុទ្ធ លោកបានប្រាប់អត្ថធម៌ ធ្វើឲ្យខ្ញុំកើត សង្វេគ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យ របស់សមណៈនោះហើយ ក៏ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ បានថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធហើយ ធ្វើកាលកិរិយាក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំនោះ ត្រូវកុសលមូលដាស់ តឿន ក៏ចូលទៅកើតក្នុងទេវលោកនោះឯងដែល ខ្ញុំមិនដែល ទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកចិត្តិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកចិត្តិកត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៤៨) ទេវភូតោ អហំ សន្តោ អច្ឆរាហិ បុរក្ខតោ
បុព្វកម្មំ សរិត្វាន ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សរឹ ។
តិកណ្ណិបុប្ផំ(១) បគ្គយ្ហ សកំ ចិត្តំ បសាទយឹ
ពុទ្ធម្ហិ អភិរោបេសឹ វិបស្សិម្ហិ នរាសភេ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផំ អភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
តេសត្តតិម្ហិតោ កប្បេ ចតុរោសុំ(២) រមុត្តមា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិកណ្ណិបុប្ផិយោ(៣) ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. កិង្កណិបុប្ផំ ។ ២ ម. ចតុរាសុំ ។ ៣ ម. កិង្កណិកបុប្ផិយោ ។

តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៤៨) ខ្ញុំកើតជាទេវតា មានពួកស្រីអប្សរហែមរោម រឭកនូវបុព្វកម្ម (របស់ខ្លួន) ហើយរឭកនូវព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាតិកណ្ណិព្រឹក្ស ធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា បានបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ជានរាសភៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៧៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៤ ជាតិ ព្រះនាមរមុត្តមៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

នវមំ ឯកចារិយត្ថេរាបទានំ

(៨៩) តាវត្តឹសេសុ ទេវេសុ មហាឃោសោ តទា អហុ
ពុទ្ធោ ច លោកេ និព្វាតិ មយញ្ចម្ហ សរាគិនោ ។
តេសំ សំវេគជាតានំ សោកសល្លសមប្បិតំ
សពលេន ឧបត្ថទ្ធោ អគមំ ពុទ្ធសន្តិកេ ។
មន្ទារវំ គហេត្វាន សង្គីតំ អភិនិម្មិតំ
បរិនិព្វានកាលម្ហិ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
សព្វេ ទេវានុមោទឹសុ អច្ឆរាយោ ច មេ តទា
កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។
សដ្ឋិកប្បសហស្សម្ហិ ឥតោ សោឡស តេ អហុ
មហាមល្លជនា នាម ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកចារិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកចារិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឯកចារិយត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៨៩) ក្នុងកាលនោះ មានសម្លេងខ្លាំង ក្នុងពួកទេវតា ជាន់តាវត្តិង្សថា ព្រះពុទ្ធបរិនិព្វាន ក្នុងលោកផង ពួកយើង នៅមានរាគៈផង ។ កាលទេវតាទាំងនោះ កើតសេចក្តីសង្វេគ ប្រកបដោយសរ គឺសេចក្តីសោក ខ្ញុំជាអ្នកដ៏ប៉ុន ដោយកម្លាំងរបស់ខ្លួន ក៏បានទៅក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ។ ខ្ញុំយកផ្កាមន្ទារវៈ ដែលពួកទេវតានិម្មិតជាកម្រង បានបូជា ដល់ព្រះពុទ្ធ ក្នុងកាលដែលទ្រង់បរិនិព្វាន ។ កាលនោះ ពួកទេវតាទាំងអស់ និងពួកទេពអប្សរ ក៏ត្រេកអរចំពោះខ្ញុំ ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ៦០.០០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមមហាមល្លជនៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកចារិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកចារិយត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ ធរណិប្បុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៩០) អភិក្កំ ថេរំ បសិន្យាន(១) សាលេ សន្តុដ្ឋ តេ មយិ(២)
តេសំ និជ្ឈាយមានានំ បរិឡាហោ អជាយថ ។
សុនន្ទោ នាម នាមេន ពុទ្ធស្ស សាវកោ តទា
ធម្មទស្សិស្ស មុនិនោ អាគញ្ឆិ មម សន្តិកេ ។
យេ មេ បដ្ឋកា(៣) អាសុំ តេ មេ បុប្ផំ អទុំ តទា
តាហំ បុប្ផំ គហេត្វាន សាវកេ អភិរោបយិំ ។
សោហំ កាលំ ករោត្វ បុនាបិ ឧបបជ្ជហំ
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ វិនិបាតំ ន គច្ឆហំ ។
តេរសេតោ កប្បសតេ អដ្ឋាសុំ ធូមកេតុនោ
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. អភិភូតំ បរិដ្ឋិ ។ ២ ម. មយំ ។ ៣ ម. តទុបដក ។

ធរណិប្បុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៩០) យើងតាំងអស់គ្នា ដើរទៅសំឡឹងមើលនូវព្រះថេរៈ ឈ្មោះអភិភូ កាលយើងតាំងអស់គ្នា កំពុងសំឡឹងមើល សេចក្តីក្តៅក្រហាយក៏កើតឡើង ។ កាលនោះ ព្រះថេរៈ ឈ្មោះសុនន្ទៈ ជាសាវ័ករបស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមធម្មទស្សីជាមហាមុនី និមន្តមកក្នុងសំណាក់របស់ខ្ញុំ ។ ក្នុងកាលនោះ ពួកជនណាស្និទ្ធស្នាលនឹងខ្ញុំ ពួកជននោះបានឲ្យផ្កាមកខ្ញុំ ។ ក៏យកផ្កានោះ ទៅបូជាដល់សាវ័ក ។ ខ្ញុំនោះធ្វើកាលកិរិយាហើយ ទៅកើតក្នុងទីដែលធ្លាប់នោះទៀត ខ្ញុំមិនដែលទៅកើតក្នុងវិនិបាត អស់ ១.៨០០ កប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ១.៣០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៤ ជាតិ ព្រះនាមធូមកេតុជាដើម ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយោ(១) ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

កុដជោ ពន្ធុជីវី ច កោដុម្ពរិកហត្ថិយោ(២)
ឥសិមុគ្គោ ច ពោធិ ច ឯកចម្បី តិកណ្ឌិកោ(៣)
ឯកចារី និគ្គុណ្ឌី(៤) ច គាថា សដ្ឋី បកិត្តិតា ។

កុដជបុប្ផិយវគ្គោ អដ្ឋារសមោ ។

១ ម. តិវណ្ឌិបុប្ផិយោ ។ ២ ម. កោដុម្ពរិយហត្ថិយោ ។ ៣ ម. តិកណ្ណិកោ ។ ៤ ម. តិវណ្ឌិ ។

បានឮថា ព្រះនិគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

កុដជបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ពន្ធុជីវកត្ថេរាបទាន ១ កោដុម្ពរិយត្ថេរាបទាន ១ បញ្ចហត្ថិយត្ថេរាបទាន ១ ឥសិមុគ្គទាយកត្ថេរាបទាន ១ ពោធិឧបដ្ឋាយកត្ថេរាបទាន ១ ឯកចម្បកត្ថេរាបទាន ១ តិកណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ឯកចារិយត្ថេរាបទាន ១ និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ មានគាថា ៦០ ដែលលោកសម្តែងទុកហើយ ។

ចប់ កុដជបុប្ផិយវគ្គ ទី ១៨ ។

វីសតិមោ តមាលបុប្ផិយវគ្គោ

បឋមំ តមាលបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៩១) ចុល្លាសីតិសហស្សានិ ថម្ភា សោវណ្ណយា អហុ
ទេវលដ្ឋិបដិច្ឆន្នំ វិមានំ មេ សុនិម្មិតំ ។
តមាលបុប្ផំ បគ្គយ្ហ វិប្បសន្នេន ចេតសា
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសឹ សិខិនោ លោកពន្ធុនោ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ វីសតិមេ កប្បេ ចន្ទតិត្តោតិ ឯកកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តមាលបុប្ផិយោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តមាលបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តមាលបុប្ផិយវគ្គ ទី ២០

តមាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(៩១) វិមានរបស់ខ្ញុំ មានសសរ ៨៤.០០០ ជាវិការៈនៃមាស ដែលបុគ្គលនិម្មិតល្អហើយ មានដំណែកប្រៀបដូចលដ្ឋិនៃទេព្យានរបស់ទេវតា ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លាយកផ្កាស្វាទៀ បូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមសិខី ជាលោកពន្ធុ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយព្រះអង្គ ព្រះនាមចន្ទតិត្តៈ ប្រកបដោយរតនៈ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតមាលបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តមាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ តិណសន្ថារទាយកត្ថេរាបទានំ

(៩២) យទា វនកសិកោ(១) ឥសិ តិណំ លាយាមិ(២)
សត្ថុនោ

សព្វេ ឧបគន្ធិណាវត្តា ឋវត្យា ឋិបតិសុ តេ ។
គហេហំ តិណមាទាយ សន្ថរឹ ធរណិមុត្តមេ(៣)
តីណេវ តាលបត្តានិ អាហរិត្វានហំ តទា
តិណន្នេ ឆទនំ កត្វា សិទ្ធត្ថស្ស អទាសហំ
សត្តាហំ ធារយុំ តត្ថ(៤) ទេវមនុស្សា សត្ថុនោ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ តិណំ អទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ តិណទានស្សិទំ ផលំ ។
បញ្ចសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ ចត្តារោសុំ មហទ្ធនា
សព្វរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិណសន្ថារទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិណសន្ថារទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឱ. វនិសិ ។ ២ ឱ. លាយតិ ។ ៣ ឱ. ធរណុត្តមេ ។ ៤ ឱ. តស្ស ។

តិណសន្ថារទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២

(៩២) ក្នុងកាលដែលខ្ញុំកើតជាឥសី ទៅអាស្រ័យក្នុងព្រៃ តែងច្រូតស្មៅថ្វាយព្រះសាស្តា ស្មៅទាំងអស់នោះធ្លាក់ចុះលើផែនដី វិលទៅតាមទិសស្តាំ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំយកស្មៅនោះ ក្រាលលើធរណីដ៏ឧត្តម ហើយខ្ញុំយកស្លឹកត្នោត ៣ ធាងធ្វើជាដំបូល លើកណាត់ឈើ ៣ ដើម ថ្វាយដល់ព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធ ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រថ្វាយព្រះសាស្តាអស់ ៧ ថ្ងៃ ក្នុងទីនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយស្មៅ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយស្មៅ ។ ក្នុងកប្បទី ៦៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៤ ជាតិ ព្រមដោយមហាធនៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិណសន្ថារទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិណសន្ថារទាយកត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ ខណ្ឌផុល្លិយត្ថេរាបទានំ

(៤៣) ផុស្សស្ស ខោ ភគវតោ ថូបោ អាសិ មហាវនេ

កុញ្ជរេហិ តទា ភិន្នោ   បរូឡ្ហោ បាទបោ តហឹ ។
វិសមញ្ច សមំ កត្វា   សុធាបិណ្ឌំ អទាសហំ
តិលោកគរុនោ តស្ស   គុណេហិ បរិតោសិតោ ។
ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   សុធាបិណ្ឌស្សិទំ ផលំ ។
សត្តសត្តតិកប្បម្ហិ   ជិតសេនាសុំ សោឡស
សត្តរតនសម្បន្នា   ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ខណ្ឌផុល្លិយោ(១) ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ខណ្ឌផុល្លិយត្ថេរស្ស អបទានំ តតិយំ ។

១ ម. ខណ្ឌផុល្លិយោ ។

ខណ្ឌផុល្លិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៤៣) ព្រះស្តូបរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមផុស្សៈ នៅក្នុងព្រៃធំ ក្នុងកាលនោះ (ព្រះស្តូបនោះ) ត្រូវពួកដំរីកម្ទេចហើយ ដើមឈើដុះឡើងប្រេះប្រាស ក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំធ្វើកន្លែងដែលមិនរាបស្មើ (ឲ្យរាប) ឲ្យស្មើ ហើយលាបបាយអ ខ្ញុំត្រេកអរដោយគុណទាំងឡាយ របស់សម្តេចព្រះត្រៃលោក ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃដុំបាយអ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៧ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមជិតសេនៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះខណ្ឌផុល្លិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ខណ្ឌផុល្លិយត្ថេរាបទាន ។

បាឡី អសោកបូជកត្ថេរាបទានំ

(៩៤) តិវរាយំ(១) បុរេ រម្មេ រាជុយ្យានំ អហុ តទា
ឧយ្យានបាលោ តត្ថាសឹ រញ្ញោ ពន្ធុមតោ អហំ ។
បទុមោ នាម នាមេន សយម្ភូ សប្បភោ អហុ
និសិន្នំ បុណ្ឌរីកម្ហិ ឆាយា ន ជហិ តំ មុនឹ ។
អសោកំ បុប្ផិតំ ទិស្វា បិណ្ឌិភារំ សុទស្សនំ
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសឹ ជលជុត្តមនាមិនោ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផំ អភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សត្តតឹសេ ឥតោ កប្បេ សោឡស អរណញ្ជហា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អសោកបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អសោកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. តិវកាយំ ។

អសោកបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(៩៤) កាលនោះ មានរាជឧទ្យាន ១ ក្នុងតិវរបុរី ជាទីរីករាយ ខ្ញុំជាអ្នកយាមឧទ្យាន ជាអ្នកស៊ីឈ្នួលនៃស្តេចពន្ធុម នោះ ។ ព្រះសយម្ភូព្រះនាមបទុមៈ ស្តេចមក (ក្នុងឧទ្យាន នោះ) ម្លប់មិនលះបង់ព្រះមុនី ទ្រង់គង់លើផ្កាឈូកស ។ ខ្ញុំឃើញដើមអសោក មានផ្ការីក មានចង្កោមគួររមិលមើល ទើបខ្ញុំបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមអរណញ្ជហៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអសោកបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អសោកបូជកត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ អង្កោលកត្ថេរាបទានំ

(៤៩) អង្កោលំ បុប្ផិតំ ទិស្វា មាលាវរសមោកតំ

ឱចិនិត្វាន តំ បុប្ផំ អគមំ ពុទ្ធសន្តិកំ ។

សិទ្ធត្ថោ តម្ហិ សមយេ បដិលីនោ មហាមុនិ

មុហុត្តំ បដិមានេត្វា គុហាយំ បុប្ផមោកិរឹ ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផំ អភិរោបយឹ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

ឆត្តឹសម្ហិ ឥតោ កប្បេ អាសេកោ ទេវគន្ធិកោ

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អង្កោលកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អង្កោលកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អង្កោលកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(៤៩) ខ្ញុំឃើញដើមអង្កោលមានផ្ការីក សំយុងចុះជារបៀបដ៏ល្អ ហើយបេះផ្កានោះយកទៅ ក្នុងសំណាក់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងសម័យនោះ ព្រះសិទ្ធត្ថមហាមុនីទ្រង់ពួនសម្ងំ ខ្ញុំរង់ចាំមួយរំពេច ហើយរោយផ្កាក្នុងគុហា ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមអាសេកទេវគន្ធិកៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអង្កោលកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អង្កោលកត្ថេរាបទាន ។

ចប់ កិលេសយបូជកណ្ឌបាទ

(៩៦) ឯតេវ ទ្វារសិយា   ធាលាវេទ្ធា មមំ អហុ
ទុឥតោ ច ឥតោ   ទានបាន វិកេហតោ ។
សាតលេខ ទុមត្ថោ   សិទ្ធត្ថោ អបរាជិតោ
មហាទុកឱ្យនាតោ សោ   កច្ចេក អចិលញ្ញសេ ។
អញ្ញំ ករិញ្ញ ច បស្សាមិ   ឬជាយេហ៍ មហេសិនោ
អសោកបល្លវំ និស្វា   អាកាសេ ទុក្ខិមំ អហំ ។
ពុទ្ធស្ស តេ កិសលយា   កច្ចោ យត្ថិ ខច្ចោ
តាហំ និស្វាន សំវេធិ   អហោ ពុទ្ធស្សុឡារតា ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ   បល្លវំ អភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ   ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សត្តវីសេ ឥតោ កប្បេ   ឯកោ ឯកិស្សរោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

កិលេសយបូជកណ្ឌបាទ ទី ៦

(៩៦) ក្នុងជាតិរបស់ខ្ញុំនៅក្នុងភ្នាក់គី ខាងតំណាន់ទីកន្លែងដើមឈើ គឺជាកន្លែងនេះតែង ព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឈ្មោះជាទ្រង់ទើបប្រហែលជាយកឈ្មោះព្រះអង្គ ព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធនោះ ទ្រង់អនុគ្រោះជាមួយខ្ញុំ និងយាងទៅក្នុងអាកាស ។ ខ្ញុំនឹងរបស់ក៏មួយនៅផ្ទៃដែលនាំមក ជល់ព្រះមហាសី ស្រាប់តែឃើញត្រួយអសោក (ខ្ញុំកាច់) បោះឡើងទៅក្នុងអាកាស ។ ត្រួយអសោកទាំងនោះ អណ្ដែតទៅតាមក្រោយព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលកំពុងនិមន្តទៅ ខ្ញុំឃើញហេតុអស្ចារ្យនោះហើយ សង្វេគថា ឱ! ការនៃព្រះពុទ្ធជាទីឡូវិសេសណាស់ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាត្រួយអសោក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមឯកិស្សរៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កិសលយបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កិសលយបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ តិន្ទុកទាយកត្ថេរាបទានំ

(៩៧) គិរិទុគ្គចរោ អាសិំ មក្កដោ ថាមវេគិកោ
ផលិនំ តិន្ទុកំ ទិស្វា ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សរឹ ។
និក្ខមិត្វា កតិបាហំ វិចិនឹ លោកនាយកំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ សិទ្ធត្ថំ តិភវន្តគុំ ។
មម សង្កប្បមញ្ញាយ សត្ថា លោកេ អនុត្តរោ
ខីណាសវសហស្សេហិ អាគច្ឆិ មម សន្តិកេ ។
បាមុជ្ជំ ជនយិត្វាន ផលហត្ថោ ឧបាគមឹ
បដិគ្គហេសិ ភគវា សព្វញ្ញូ វទតំ វរោ ។

បានឮថា ព្រះកិសលយបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កិសលយបូជកត្ថេរាបទាន ។

តិន្ទុកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៩៧) ខ្ញុំកើតជាស្វា ជាសត្វមានកម្លាំងនិងសន្ទុះ ត្រាច់ទៅលើភ្នំ ដែលគេទៅបានដោយកម្រ ឃើញដើមទន្លាប់មានផ្លែ ក៏នឹកព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំចេញទៅបាន ២,៣ ថ្ងៃ ពិនិត្យមើលព្រះលោកនាយក ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ចំពោះព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ដល់ទីបំផុតនៃត្រៃភព ។ ព្រះសាស្តា ព្រះអង្គប្រសើរ ក្នុងលោក ទ្រង់ជ្រាបតម្រិះរបស់ខ្ញុំ ទើបស្តេចមកកាន់សំណាក់របស់ខ្ញុំ ជាមួយនឹងព្រះខីណាស្រព មួយពាន់អង្គ ។ ខ្ញុំកើតត្រេកអរ កាន់យកនូវផ្លែឈើ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាសព្វញ្ញូ ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ទទួល (នូវផ្លែឈើនោះ) ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ផលំ អទទិំ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ផលទានស្សិទំ ផលំ ។
សត្តបញ្ញាសកប្បម្ហិ ឯកជ្ឈោ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិន្ទុកផលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិន្ទុកផលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមំ គិរិនេលមុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨៩) សុមេធោ នាម នាមេន លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ
បច្ចិមេ អនុកម្បាយ បធានំ បទហិ ជិនោ ។
តស្ស ចង្កមមានស្ស និបន្នស្ស តាទិនោ
គិរិនេលស្ស បុប្ផានំ មុដ្ឋិំ ពុទ្ធស្ស ខេបយិំ ។

ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ ដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃការថ្វាយផ្លែឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ៥៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបាន កើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមឯកជ្ឈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយ កែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិន្ទុកផលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិន្ទុកផលិយត្ថេរាបទាន ។

គិរិនេលមុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៨៩) ព្រះជិនស្រី មានព្រះនាម ព្រះនាមសុមេធៈ ជាច្បង ក្នុងលោក ជានរាសភៈ ទ្រង់តាំងព្យាយាម ដើម្បីអនុគ្រោះ ពួកសត្វជាន់ក្រោយ ។ ព្រះសុមេធៈអង្គនោះ ជាធំជាង សត្វជើងពីរ ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ស្តេចកំពុង ចង្រ្កម ខ្ញុំបូជាផ្កាគិរិនេលព្រឹក្សមួយក្តាប់ ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។

តេន ចិត្តប្បសាទេន សុក្កមូលេន ចោទិតោ
តិំសកប្បសហស្សានិ ទុគ្គតិំ នុបបជ្ជហំ ។
តេវីសតិកប្បសតេ សុនន្ទោ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ឯកោ អាសិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា គិរិនេលមុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

គិរិនេលមុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(៨៨) សុមង្គលោតិ នាមេន សយម្ភូ អបរាជិតោ
បវនា(១) និក្ខមិត្វាន នគរំ បាវិសិ ជិនោ ។
បិណ្ឌចារំ ចរិត្វាន និក្ខម្ម នគរា មុនិ
កតកិច្ចោវ សម្ពុទ្ធោ សោ វសិ វនមន្តរេ ។

---
១ ម. វិបិនា ។

ខ្ញុំត្រូវកុសលមូលដាស់តឿន ខ្ញុំមិនដែលទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់ ៣០.០០០ កប្ប ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ក្នុងកប្បទី ៦.៣០០ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមសុនន្ទៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគិរិនេលមុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ គិរិនេលមុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៨៨) ព្រះជិនស្រីសយម្ភូ ទ្រង់ឈ្នះមារ ព្រះនាមសុមង្គលៈ ស្តេចចេញអំពីព្រៃ ហើយចូលទៅកាន់ទីក្រុង ។ ព្រះមុនី ស្តេចទៅបិណ្ឌបាត្រ ហើយចេញអំពីទីក្រុង លុះព្រះសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ធ្វើកិច្ចរួចហើយ ក៏គង់ក្នុងចន្លោះព្រៃ ។

អដ្ឋមំ តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

តិកណ្ណិបុប្ផំ(១) បគ្គយ្ហ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ សយម្ភុស្ស មហេសិនោ ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

ឯកាសីតិតោ កប្បេ អបរសេនសនាមកោ(២)

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិកណ្ណិបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. តិកណ្ណិកំ ។ ២ ម. អបិណ្ណសំសនាមកោ ។

តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានយកផ្កាតិកណ្ណិក្រើក បូជាដល់ព្រះពុទ្ធសយម្ភូ ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៨១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាម អបរសេនៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិកណ្ណិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ យូថិកបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១០០) បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ អាហុតីនំ បដិគ្គហោ

បវនា និក្ខមិត្វាន វិហារំ យាតិ ចក្ខុមា ។

ឧភោហត្ថេហិ បគ្គយ្ហ យូថិកំ បុប្ផមុត្តមំ

ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសឹ មេត្តចិត្តស្ស តាទិនោ ។

តេន ចិត្តប្បសាទេន អនុភោត្វាន សម្បទា

កប្បានំ សតសហស្សំ ទុគ្គតឹ នុបបជ្ជហំ ។

ឥតោ បញ្ញាសកប្បេសុ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ

សមិតនន្ទនោ នាម ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា យូថិកបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

យូថិកបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

យូថិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១០០) ព្រះជិនស្រី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ខុ ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលគ្រឿងបូជា ទ្រង់ចេញអំពីព្រៃហើយស្តេចទៅកាន់វិហារ ។ ខ្ញុំកាន់ផ្កាយូថិកាដ៏ប្រសើរ ដោយដៃទាំងពីរ យកទៅបូជាដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានព្រះហឫទ័យប្រកបដោយមេត្តា មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ខ្ញុំបានសម្បទាហើយ ។ មិនដែលទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់មួយសែនកប្ប ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៥០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំជាងជន ព្រះនាមសមិតនន្ទនៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះយូថិកបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ យូថិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

តមាលិ តិណសន្ថារោ ខណ្ឌផុល្លិ អសោកិយោ
អង្កោលកោ កិសលយោ(១) តិន្ទុកោ នេលបុប្ផិយោ
កិង្កណិកោ ច យូថិកោ(២) គាថា បញ្ញាស អដ្ឋ ច ។

តមាលបុប្ផិយវគ្គោ វីសតិមោ ។

អថ វគ្គុទ្ទានំ

ភិក្ខាទាយី បរិវារោ សេរេយ្យោ(៣) សោភិតោ តថា
ឆត្តោ(៤) ច ពន្ធុជីវី ច សុបារិចរិយោបិ ច
កុមុទោ កុដជោ ចេវ តមាលិ ទសមោ កតោ
ឆ សតានិ ច គាថានំ ឆសដ្ឋី ច តទុត្តរិ ។

ភិក្ខាវគ្គទសកំ ទុតិយសតកំ សមត្តំ ។

---

១ ម. បល្លវា ច ។ ២ ម. កិង្កណិកបុប្ផិយោ ច ។ ៣ ម. សេរេយ្យោ ។ ៤ ម. ឆត្តំ ។

ឧទ្ទាន

តមាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ តិណសន្ថារទាយកត្ថេរាបទាន ១ ខណ្ឌផុល្លិយត្ថេរាបទាន ១ អសោកបូជកត្ថេរាបទាន ១ អង្កោលកត្ថេរាបទាន ១ កិសលយបូជកត្ថេរាបទាន ១ តិន្ទុកទាយកត្ថេរាបទាន ១ នេឡបុប្ផិយបូជកត្ថេរាបទាន ១ កិង្កណិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ យូថិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ មាន គាថា ៥៨ ។

ចប់ តមាលបុប្ផិយវគ្គ ទី ២០ ។

មួយទៀត ឧទ្ទាននៃវគ្គ

ភិក្ខាទាយិវគ្គ ១ មហាបរិវារវគ្គ ១ សេរេយ្យវគ្គ ១ សោភិតវគ្គ ១ ឆត្តវគ្គ ១ ពន្ធុជីវកវគ្គ ១ សុបារិចរិយវគ្គ ១ កុមុទវគ្គ ១ កុដជវគ្គ ១ តមាលបុប្ផិយវគ្គ ១ ត្រូវជា ១០ វគ្គ មានគាថា ៦៦៦ ។

ចប់ ភិក្ខាវគ្គទសកៈ និង ទុតិយសតកៈ ។

ឯកវីសតិមោ កណិការបុប្ផិយវគ្គោ

បឋមំ កណិការបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១០១) កណិការំ(១) បុប្ផិតំ ទិស្វា ឱចិនិត្វានហំ តទា

តិស្សស្ស អភិរោបេសឹ ឱឃតិណ្ណស្ស តាទិនោ ។

ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

បញ្ចត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ អរុណបាណីតិ វិស្សុតោ

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កណិការបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កណិការបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ បឋមំ ។

---

១ ម. កណិកំ ។

កណិការបុប្ផិយវគ្គ ទី ២១

កណិការបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(១០១) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំឃើញដើមកណិការមានផ្ការីក ហើយបេះយកទៅបូជាព្រះតិស្សសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឆ្លងឱឃផុតហើយ មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ ជាតិ ព្រះនាមអរុណបាណ ល្បីល្បាញ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកណិការបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កណិការបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ មិឡេលបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

សុវណ្ណវណ្ណោ ភគវា សតរំសី បភាករោ(១)
ចង្កមនំ សមារុឡ្ហោ មេត្តចិត្តោ សិខី សភោ ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ ជោមេត្វា ញាណមុត្តមំ
មិឡេលបុប្ផំ បគ្គយ្ហ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកូនត្តឹសេ កប្បម្ហិ សុមេឃឃនវាហនោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មិឡេលបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មិឡេលបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. បតាបវា ។

មិឡេលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ២

[១០៦] ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិខី ទ្រង់មានវណ្ណៈ ដូចមាស មានរស្មីច្រើន មានពន្លឺដ៏ប្រសើរ មានមេត្តាចិត្ត មានព្រះស្មារតី ស្តេចទៅកាន់ទីចង្ក្រម ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ សរសើរនូវញាណដ៏ឧត្តម ហើយយកនូវផ្កាមិឡេលព្រឹក្ស ទៅបូជាដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។ គន្លងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ គន្លងកប្បទី ៦៩ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមសុមេឃឃនៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមិឡេលបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មិឡេលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ កឹកណិកបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

[១០៣] កាញ្ចនគ្ឃិយសង្កាសោ សព្វញ្ញូ លោកនាយកោ

ឧទកំ ឧហមោគ្គយ្ហ សិនាយិ លោកនាយកោ ។
បគ្គយ្ហ កឹកណិបុប្ផំ វិបស្សិស្សាភិរោបយឹ
ឧទគ្គចិត្តោ សុមនោ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សត្តវីសតិកប្បម្ហិ រាជា ភិមរថោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កឹកណិកបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កឹកណិកបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

កឹកណិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

[១០៣] ព្រះសព្វញ្ញូ លោកនាយក ប្រាកដស្មើដោយគ្រឿងបូជាដ៏វិការៈនៃមាស ព្រះលោកនាយក ស្តេចចុះកាន់ទឹកស្រះហើយទ្រង់ស្រង់ ។ ខ្ញុំមានចិត្តត្រេកអរ មានចិត្តរីករាយ កាន់យកនូវផ្កាកណ្ណិង ទៅបូជាដល់ព្រះវិបស្សី ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមភិមរថ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកឹកណិកបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កឹកណិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ចតុត្ថំ តរណិយត្ថេរាបទានំ

(១០៦) អត្ថទស្សី តុ ភគវា ទិបទិន្ទោ នរាសភោ
បុរក្ខតោ សាវកេហិ គង្គាតីរំ ឧបាគមិ ។
សមតិត្តិ កាកបេយ្យា គង្គា អាសិ ទុរុត្តរា
ឧត្តារយឹ ភិក្ខុសង្ឃំ ពុទ្ធញ្ច ទិបទុត្តមំ ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ តរណាយ ឥទំ ផលំ ។
តេរសេ កប្បសតេ បញ្ច សព្វោភវា អហុំ
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា(១) ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តរណិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តរណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. ឥតោ យំ បច្ឆិមកេ ភវេ អស្មឹ ជាតោហំ ព្រាហ្មណោ កុលេ សទ្ធឹ តីហិ សហាយេហិ បព្វជឹ សត្ថុ សាសនេតិ ទិស្សន្តិ ។

តរណិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១០៦) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្ថទស្សី ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាអាសភៈ មានពួកសាវ័កហែហម ស្តេចចូលទៅកាន់ឆ្នេរទន្លេគង្គា ។ ឯទន្លេគង្គា មានទឹកពេញប្រៀបល្មមក្អែកផឹកបាន ជាស្ទឹងដែលគេឆ្លងបានដោយក្រ ខ្ញុំបានចម្លងភិក្ខុសង្ឃផង ព្រះពុទ្ធដ៏ឧត្តមជាងសត្វជើងពីរផង ។ ក្នុងកប្បទី ១,៨០០ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការចម្លង ។ ក្នុងកប្បទី ១,៣០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៥ ជាតិ ព្រះនាមសព្វោភវៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតរណិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តរណិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១០៨) វិបស្សិស្ស ភគវតោ អាសឹ អារាមិកោ អហំ
និគ្គុណ្ឌិបុប្ផំ បគ្គយ្ហ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បញ្ចត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ
មហាបតាបោ នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១០៨) ខ្ញុំជាអារាមិកជនរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាម វិបស្សី បានយកផ្កាឈើគន្លឹង ទៅបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ជាធំជាងជន ព្រះនាមមហាបតាបៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនិគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ ឧទកទាយកត្ថេរាបទានំ

(១០៦) ភុញ្ជន្តំ សមណំ ទិស្វា វិប្បសន្នមនាវិលំ
ឃដេនោទកមាទាយ សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិនោ ។
និម្មលោ ហោមហំ អជ្ជ វិមលោ ខីណសំសយោ
ភវេ និព្វត្តមានម្ហិ(១) ផលំ និព្វត្តេ មម(២) ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ ឧទកំ អទទឹ តទា(៣)
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ទកទានស្សិទំ(៤) ផលំ ។
ឯកសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ ឯកោវ វិមលោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧទកទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧទកទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. និព្វត្តមានកម្មេ ។ ២ ម. សុភំ ។ ៣ ម. ចតុន្នវុតិតោ កប្បេ ឧទកំ យមទាសហំ ។ ៤ ម. ទកទានស្សិទំ ។

ឧទកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១០៦) ខ្ញុំឃើញ (នូវព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធ) ជាសមណៈ កំពុងឆាន់ បានដងទឹកថ្វាយមួយក្អម ថ្វាយដល់ព្រះសិទ្ធត្ថៈ ។ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមិនមានមន្ទិល ប្រាសចាកមន្ទិល អស់សេចក្ដីសង្ស័យ ក្នុងភពដែលខ្ញុំកើតហើយ ផលរមែងកើតដល់ខ្ញុំ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយទឹក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយទឹក ។ ក្នុងកប្បទី ៦១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមវិមលៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧទកទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧទកទាយកត្ថេរាបទាន ។

សត្តមំ សលឡមាលិយត្ថេរាបទានំ

(១០៧) កណិការំវ ជោតន្តំ និសិន្នំ បព្វតន្តរេ
ឱភាសេន្តំ ទិសា សព្វា សិទ្ធត្ថំ នរសារថឹ ។
ធនុំ អទេជ្ជំ(១) កត្វាន ឧសុំ សន្ធាយហំ តទា(២)
បុប្ផំ សវណ្ដំ ឆេត្វាន ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
ឯកបញ្ញាសិតោ កប្បេ ឯកោ អាសិំ ជុតិន្ធរោ
សព្វរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សលឡមាលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សលឡមាលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សត្តមំ ។

---

១ ម. អទេជ្ឈំ ។ ២ ម. ឧសុំ សន្នយ្ហ ហន្តទា ។

សលឡមាលិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១០៧) (ខ្ញុំបានឃើញ) ព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាសារថីទូន្មាននរជន ទ្រង់រុងរឿងដូចផ្កាកណិការ គង់នៅក្រឡុំភ្នំ ទ្រង់ញ៉ាំងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺស្វាង កាលនោះខ្ញុំសៀតព្រួញ ធ្វើធ្នូមិនឲ្យបែកជាពីរ បានកាច់ផ្កាទាំងទង បូជាព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៥១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាមជុតិន្ធរៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសលឡមាលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សលឡមាលិយត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ កោរណ្ឌបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១០៨)អក្កន្តញ្ច បទំ ទិស្វា ចក្កាលង្ការភូសិតំ
បទេនានុបទំ យន្តោ វិបស្សិស្ស មហេសិនោ ។
កោរណ្ឌំ បុប្ផិតំ ទិស្វា សមូលំ បូជិតំ មយា
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន អវន្ទិំ បទមុត្តមំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ បទបូជាយិទំ ផលំ ។
សត្តបញ្ញាសកប្បម្ហិ ឯកោ វីតមលោ អហុ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កោរណ្ឌបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កោរណ្ឌបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ អដ្ឋមំ ។

កោរណ្ឌបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១០៨) ខ្ញុំឃើញស្នាមព្រះបាទ ដែលទ្រង់ជាន់ទុក ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការគឺចក្រ ហើយដើរទៅតាមលំដាប់ នៃស្នាមព្រះបាទ របស់ព្រះមហាឥសីព្រះនាមវិបស្សី ។ ខ្ញុំបានឃើញផ្កាសៅកន្ធុ ដែលរីកល្អ ហើយបូជាទាំងឫស ខ្ញុំជាអ្នកមានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយបង្គំ ស្នាមព្រះបាទដ៏ប្រសើរ ដោយចិត្តរីករាយ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃការបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៥៧ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមវីតមលៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកោរណ្ឌបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កោរណ្ឌបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

នវមំ អាហារទាយកត្ថេរាបទានំ

[១០៩] អាហារំ មយា ទិន្នំ សិទ្ធត្ថេ លោកពន្ធុនោ

ជាយេថ បវរំ សត្ថំ ភោគេលំ វសុធំ ឥមំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា

ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។

សត្តសដ្ឋេ ឥតោ កប្បេ អហេសុំ ចតុរោ ជនា

សមន្តវរុណា នាម ចក្កវត្តី មហព្វលា ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អាហារទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អាហារទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អាហារទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(១០៩) ខ្ញុំបានថ្វាយនូវអាហារ ដល់ព្រះសិទ្ធត្ថ ជាលោកពន្ធុ (ដោយកុសលកម្មនោះ) ខ្ញុំត្រេចទៅកើតលើផែនដីទាំងមូលនោះ ។ ខ្ញុំផុតចំណងកិលេសទាំងឡាយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំដកចោលហើយ ខ្ញុំត្រេចទៅកើតកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៦៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៦ ជាតិ ព្រះនាមសមន្តវរុណដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាហារទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អាហារទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ បាបនិវារិយត្ថេរាបទានំ

(១១០) តិស្សស្ស ហិ ភគវតោ ទេវទេវស្ស តាទិនោ

ឯកច្ឆត្តំ មយា ទិន្នំ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
និវុតំ ហោតិ មេ បាបំ កុសលស្សុបសម្បទា
អាកាសេ ឆត្តំ ធារេន្តិ បុព្វកម្មស្សិទំ ផលំ ។
ចរិមំ វត្តតេ មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា
ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ឆត្តមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ឆត្តទានស្សិទំ ផលំ ។
ទ្វេសត្តតិ ឥតោ កប្បេ អដ្ឋាសីសុ ជនាធិបា
មហានិធាននាមេន រាជានោ ចក្កវត្តិនោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បាបនិវារិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បាបនិវារិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បាបនិវារិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១១០) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយឆត្រមួយ ដល់ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមតិស្សៈ ជាទេវតា របស់ទេវតា ជាតាទិបុគ្គល ។ ខ្ញុំបានឃាត់អំពើបាប ហើយបំពេញនូវអំពើកុសល ទៅតាមនិមិត្តនៃឆត្រ (ខ្ញុំ) ក្នុងអាកាស នេះជាផលនៃបុព្វកម្ម ។ ភពជាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ភពទាំងអស់ខ្ញុំបានគាស់រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនា នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយឆត្រ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយឆត្រ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ជាតិ ជាធំជាងជន ព្រះនាមមហានិទាន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបាបនិវារិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បាបនិវារិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

កណិការោ មិនេលញ្ច កិំកណិ តរណេន ច

និគ្គុណ្ឌិបុប្ផី ឧទកោ សលឡោ ច កុរណ្ឌកោ

អាធារកាធំ បាទបញ្ច អដ្ឋតាឡីស គាថិកា ។

កណិការបុប្ផិយវគ្គោ វីសតិមោ ។

ឧទ្ទាន

កណិការបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ មិនេលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១

កឹកណិកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ តរណិយត្ថេរាបទាន ១

និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ឧទកទាយកត្ថេរាបទាន ១

សលឡមាលិយត្ថេរាបទាន ១ កោរណ្ឌបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១

អាធារទាយកត្ថេរាបទាន ១ បាបនិកិរិយត្ថេរាបទាន ១

មានគាថា ៤៨ ។

ចប់ កណិការបុប្ផិយវគ្គ ទី ២០ ។

ពាវីសតិមោ ហត្ថិវគ្គោ

បឋមំ ហត្ថិទាយកត្ថេរាបទានំ

(១១១) សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ
នាគសេដ្ឋោ មយា ទិន្នោ ឦសាទន្តោ ឧរូឡ្ហវា ។
ឧត្តមត្ថំ អនុភោមិ សន្តិបទមនុត្តរំ
នាគទានំ[១] មយា ទិន្នំ សព្វលោកហិតេសិនោ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ នាគមទទឹ តទា[២]
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ នាគទានស្សិទំ ផលំ ។
អដ្ឋសត្តតិកប្បម្ហិ សោឡសាសឹសុ ខត្តិយា
សមន្តបាសាទិកា នាម ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ហត្ថិទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ហត្ថិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ឱ. ភទ្ទកំ ។ ២ ម. តទទឹតទា ។

ហត្ថិវគ្គ ទី ២២

ហត្ថិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១១១) ខ្ញុំបានថ្វាយដំរីប្រសើរ មានភ្លុកវែង មានកម្ពស់ ក្សាយាមក្លាហាន ដល់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាតាទិបុគ្គល ។ ខ្ញុំបានដល់ប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម គឺសន្តិបទដ៏ប្រសើរនេះឯង ព្រោះខ្ញុំបានថ្វាយដំរីដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ ដល់សត្វលោកទាំងពួង ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយដំរី ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយដំរី ។ ក្នុងកប្បទី ៧៨ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមសមន្តបាសាទិកៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះហត្ថិទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ហត្ថិទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ បាទបីឋិយត្ថេរាបទានំ

[១១៦] អរញ្ញកស្ស ឈាយិនោ(១) មេត្តចិត្តកបស្សិនោ(២)

ឧច្ចស្ស ភាវិតត្តស្ស អទាសិំ បាទបីឋំ អហំ ។
តេន កម្មេន ទិបទិន្ទ លោកជេដ្ឋ នរាសភ
និព្វាយាមិ អនុកោមិ ពុទ្ធកម្មស្សិទំ ផលំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករិំ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ បាទបីឋស្ស ឥទំ ផលំ ។
សត្តសត្តតិតោ កប្បេ អដ្ឋ អាសិំសុ ខត្តិយា
សុយាមា នាម នាមេន ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បាទបីឋិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បាទបីឋិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. វនិតោ ។ ២ ម. ចិត្តកបស្សិនោ ។

បាទបីឋិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(១១៦) ខ្ញុំបានថ្វាយកៅអីទ្រជើងដល់សម្ពុទ្ធ អ្នកមានមេត្តាចិត្ត មានសមាធិ នៅក្នុងព្រៃ ចម្រើនឈាន ចម្រើនធម៌ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាបុរសប្រសើរក្នុងលោក ជានរាសភៈ ខ្ញុំនឹងបាននូវព្រះនិព្វាន ដោយកម្មនោះ នេះជាផលនៃពុទ្ធកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃកៅអីទ្រជើង ។ ក្នុងកប្បទី ៧៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ជាតិ ព្រះនាមសុយាមៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបាទបីឋិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បាទបីឋិយត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ សទ្ទសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(១១៣) វេស្សភូ នាម នាមេន កិត្តិសទ្ទបុរេក្ខតោ

ទេសេតិ អរិយសច្ចានិ និព្វាបេន្តោ មហាជនំ ។

បរមការុញ្ញបត្តម្ហិ សមិតឹ អគមាសហំ

សោហំ និសិន្នកោ សន្តោ ធម្មំ អស្សោសិ សត្ថុនោ ។

តស្សាហំ ធម្មំ សុត្វាន ទេវលោកំ អគច្ឆហំ

តឹស កប្បានិ ទេវេសុ អវសឹ តត្ថហំ បុរេ ។

ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ សទ្ទសញ្ញាយិទំ ផលំ ។

ឆសដ្ឋិ ឥតោ កប្បេ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ

ឯកផុស្សិតនាមោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សទ្ទសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សទ្ទសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សទ្ទសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១១៣) ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សភូ មានកិត្តិសព្ទ ដោយការទ្រង់សម្តែងអរិយសច្ច ញ៉ាំងមហាជនឲ្យរលត់ទុក្ខ ។ ខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីករុណា បាននៅកាន់ទីប្រជុំ ខ្ញុំនោះអង្គុយស្តាប់ធម៌របស់ព្រះសាស្តា ។ លុះខ្ញុំស្តាប់ធម៌របស់ព្រះសាស្តានោះហើយ ក៏បានទៅកាន់ទេវលោក ខ្ញុំនៅក្នុងបុរីក្នុងទេវលោកនោះ អស់ ៣០ កប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាននូវសញ្ញា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃសទ្ទសញ្ញា ។ ក្នុងកប្បទី ៦៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំជាងជន ព្រះនាមឯកផុស្សិតៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសទ្ទសញ្ញកត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សទ្ទសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

ចតុត្ថំ ឯកសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(១១៦) ទុមគ្គេ បំសុកូលិកំ លគ្គំ ទិស្វាន សត្ថុនោ
អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វាន បំសុកូលំ អវន្ទហំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បញ្ចវីសេ ឥតោ កប្បេ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ
អមិត្តមទ្ទនោ នាម ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ រំសិសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(១១៧) ឧទេន្តំ សតរំសឹវ បីតរំសឹវ ភាណុមំ
ព្យគ្ឃូសភំវ បវរំ សុជាតំ បព្វតន្តរេ ។

ឯកសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១១៦) ខ្ញុំឃើញសំពត់បង្សុកូល ដែលទ័រលើចុងឈើ ក៏ផ្គងអញ្ជលីថ្វាយសំពត់បង្សុកូលរបស់ព្រះសាស្តា ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាននូវសញ្ញា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំជាងជន ព្រះនាមអមិត្តមទ្ទនៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកសញ្ញកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

រំសិសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១១៧) (ខ្ញុំបានឃើញ) ព្រះសុគតសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានរស្មីច្រើន ដូចព្រះអាទិត្យដែលទើបនឹងរះ ឬដូចព្រះចន្ទ្រមានរស្មីលឿង ព្រោះអង្គប្រសើរ ដូចខ្លាធំនិងគោឧសភ ត្រង់ចន្លោះភ្នំ ។

បាលី វិសេសញ្ញូថេរាបទាន

ពុទ្ធស្ស អានុភាវេន សោ ជិនោ ធម្មក្ខន្ធេ
វិសេ ចិត្តំ បសាទេត្វា កប្បំ សត្តុធិ ពោធយំ ។
អវសេសេសុ កប្បេសុ កុសលំ ការិតំ មយា
តេន ចិត្តប្បសាទេន ពុទ្ធានុស្សតិយាបិច ។
តិំសកប្បសហស្សេតោ យំ សញ្ញមលភឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធសញ្ញាយិទំ ផលំ ។
សត្តបញ្ញាសកប្បម្ហិ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ
សុជាតោ នាម នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វិសេសញ្ញូ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វិសេសញ្ញូថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

វិសេសញ្ញូថេរាបទាន ទី ៨

អានុភាពរបស់ព្រះពុទ្ធនោះ ប្រឹងធ្វើដល់ព្រះនាងអ្នក ខ្ញុំធ្វើចិត្ត
ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងសេដ្ឋីហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ អស់
មួយកប្ប ។ ក្នុងកប្បទាំងឡាយដ៏សេស ខ្ញុំបានធ្វើកុសល
ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះផង ដោយការរលឹកព្រះពុទ្ធគុណផង ។ ក្នុង
កប្បទី ៣០.០០០ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំ បានធ្វើសញ្ញា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល
នៃសេចក្តីសំគាល់ក្នុងព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៨៧ អំពីកប្ប
នេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ជាធំជាងជន
ព្រះនាមសុជាត ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤
វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិសេសញ្ញូត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វិសេសញ្ញូត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ សញ្ញិកត្ថេរាបទានំ

(១០៦) អស្សត្ថេ ហរិតោភាសេ សំវិរូឡ្ហម្ហិ បាទបេ

ឯកំ ពុទ្ធគតំ សញ្ញំ អលភិំ បតិស្សតោ ។

ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភិំ តទា

តស្សា សញ្ញាយ វាហសា បត្តោ មេ អាសវក្ខយោ ។

ឥតោ តេរសកប្បម្ហិ ធនិដ្ឋោ នាម ខត្តិយោ

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សញ្ញិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សញ្ញិកត្ថេរស្ស អបទានំ ឆដ្ឋំ ។

សញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១០៦) ខ្ញុំមានស្មារតីបាននូវសញ្ញាមួយ ដែលជាទីនៅ ក្នុងព្រះពុទ្ធ ត្រង់ដើមអស្សត្ថព្រឹក្ស ដែលមានស្លឹកខៀវ ដុះឡើងស្រួបស្រួល ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាននូវសញ្ញា ខ្ញុំដល់នូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ដោយអំណាចនៃសញ្ញានោះ ។ ក្នុងកប្បទី ១៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមធនិដ្ឋៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសញ្ញកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

សត្តមំ តាលវណ្ដទាយកត្ថេរាបទានំ

(១០៧) តាលវណ្ដំ មយា ទិន្នំ តិស្សស្ស ទិច្ចពន្ធុនោ

គិម្ហនិព្វាបនត្ថាយ បរិឡាហោបសន្តិយា ។

សន្និព្វាបេមិ រាគគ្គឹ ទោសគ្គិញ្ច តទុត្តរឹ

និព្វាបេមិ ច មោហគ្គឹ តាលវណ្ដស្សិទំ ផលំ ។

កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា

ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។

ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមការឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ តាលវណ្ដស្សិទំ ផលំ ។

តេសដ្ឋិម្ហិ ឥតោ កប្បេ មហានាមសនាមកោ

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តាលវណ្ដទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តាលវណ្ដទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សត្តមំ ។

តាលវណ្ដទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១០៧) ខ្ញុំបានថ្វាយផ្លិតស្លឹកត្នោត ដល់ព្រះបរមពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈ ទ្រង់ជាទិច្ចពង្ស ដើម្បីរលត់កម្ដៅ និងរម្ងាប់សេចក្ដីក្រវល់ក្រវាយ ។ ខ្ញុំបានរំលត់ភ្លើងគឺរាគៈផង ភ្លើងគឺទោសៈផង រំលត់ភ្លើងគឺមោហៈផង ដែលជាភ្លើងក្ដៅក្រៃលែងជាងនោះ នេះជាផល នៃផ្លិតស្លឹកត្នោត ។ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញកិលេសទាំងឡាយ គាស់រំលើងភពទាំងអស់ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃផ្លិតស្លឹកត្នោត ។ ក្នុងកប្បទី ៦៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាមមហានាមៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតាលវណ្ដទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តាលវណ្ដទាយកត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ កុសាដកទាយកត្ថេរាបទានំ

(១១៨) កុសាដកំ គហេត្វាន ឧបជ្ឈាយស្ស តាទិនោ(១)

មន្តញ្ញ អនុសំកាមិ   កណ្ហាគេធស្ស(២) បត្តិយា ។

អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ   អាកាសេ ចង្កមិតំ

ផុស្សំ បវរំ អគ្គំ   តិស្សំ ពុទ្ធំ គណុត្តមំ(៣) ។

កុសាដកំ បត្ថរិតំ   អក្កមន្តំ នរុត្តមំ

សមុគ្គតំ មហាវីរំ   លោកជេដ្ឋំ នរាសភំ ។

ទិស្វា តំ លោកបជ្ជោតំ វិមលំ ចន្ទសន្និភំ

អវន្ទិំ សត្ថុនោ បាទេ   វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ អទាសិំ កុសាដកំ

ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ   កុសាដកស្សិទំ ផលំ ។

សត្តសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ ឯកោ អាសិំ ជនាធិបោ

សុនន្ទោ នាម នាមេន   ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។

---

១ ម. ឧបជ្ឈាយស្សហំ តុម ។ ២ ឥ. ធម្ម គេធស្ស ។ ៣ ម. គណុត្តមំ ។

កុសាដកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១១៨) ខ្ញុំយកសាដកតាក្រក់ (សាដកសាច់ក្រាស់) ហើយសំគាល់ចំពោះ ក្នុងទិសទាំងបួននៃព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ដើម្បីដល់នូវការទ្រាយន្ទូរកល ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធព្រះនាមតិស្សៈ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលីគឺកិលេស ល្អទទួលនូវគ្រឿងបូជា ព្រះអង្គខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រសើរលើសលុប ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ឧត្តមជាទីពឹង ។ លុះខ្ញុំបានឃើញព្រះមហាវីរៈ ជានរៈដ៏ឧត្តម ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ជាច្បងក្នុងលោក ជាគនសោភៈ ទ្រង់ជាន់សំពត់សាដកគឺតាក្រក់ ដែលខ្ញុំក្រាលហើយ ព្រះអង្គបំភ្លឺលោក ដូចព្រះចន្ទ ទ្រង់ប្រាសចាកមន្ទិល បានថ្វាយបង្គំព្រះបាទ របស់ព្រះសាស្ដាដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយសាដកតាក្រក់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយសាដកតាក្រក់ ។ ក្នុងកប្បទី ៦៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំជាងជន ព្រះនាមសុនន្ទៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អក្កន្តសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អក្កន្តសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ សប្បិទាយកត្ថេរាបទានំ

(១១៩) និសិន្នោ បាសាទវរេ នារីគណបុរក្ខតោ
ព្យាធិតំ សមណំ ទិស្វា អភិនាមេសហំ ឃរំ
ឧបវិដ្ឋំ មហាវីរំ ទេវទេវំ នរាសភំ
សប្បិតេលំ មយា ទិន្នំ សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិនោ ។
បស្សទ្ធទរថំ ទិស្វា វិប្បសន្នមុខិន្ទ្រិយំ
វន្ទិត្វា សត្ថុនោ បាទេ អនុសំសាវយឹ បុរេ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអក្កន្តសញ្ញកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អក្កន្តសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

សប្បិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(១១៩) ខ្ញុំអង្គុយក្នុងប្រាសាទដ៏ប្រសើរ មានពួកនារីចោមរោម បានឃើញព្រះសមណៈជាមហាវីរៈ ជាទេវតាដ៏ប្រសើរ ជានរាសភៈ ទ្រង់មានអាពាធ ស្តេចចូលមកជិត ខ្ញុំក៏នាំមកកាន់ផ្ទះ ខ្ញុំបានថ្វាយសប្បិនិងប្រេង ដល់ព្រះសិទ្ធត្ថមហេសី ។ ខ្ញុំឃើញ (ព្រះអង្គ) មានក្រវល់ក្រវាយរម្ងាប់ហើយ មានមុខិន្ទ្រិយស្រស់បស់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបាទារបស់ព្រះសាស្តា ហើយដើរទៅខាងមុខ ។

ទិស្វា មំ សុបសន្នំ ឧគ្គិយក តាវទេ កតោ

ឧគំ អព្ភុគ្គមិ វីរោ ហំសរាជាវ អម្ពរេ ។

ឆន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ សប្បិតេលស្សិទំ ផលំ ។

ឥតោ សត្តរសេ កប្បេ ទុតិតេជនាមកោ

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សប្បិទាយកោ ថេរោ

ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សប្បិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ព្រះវីរសមណៈ ទ្រង់ដល់នូវត្រើយនៃធម៌ ទ្រង់ឃើញខ្ញុំនោះ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាស្មោះ ក៏ហោះឡើងកាន់អាកាស ដូចស្តេចហង្សហើរទៅក្នុងអាកាស ។ ក្នុងកប្បទី ៩៦ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយសប្បិនិងប្រេង ។ ក្នុងកប្បទី ១៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាមទុតិទេវៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសប្បិទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សប្បិទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ តាបនិវារិយត្ថេរាបទានំ

(១៦០) បិយទស្សិស្ស ភគវតោ ចង្កមំ សោធិតំ មយា
ឧល្លោកេហិ បដិច្ឆន្នំ   វាតាតបនិវារណំ ។
តាហំ វិជ្ជុត្ថាយ   កុសលស្សូបសម្បទា
កិលេសានំ បហានាយ   បទហឹ សត្ថុសាសនេ ។
ឥតោ ឯកាទសេ កប្បេ   អគ្គិទេវោតិ វិស្សុតោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តាបនិវារិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តាបនិវារិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តាបនិវារិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១៦០) ខ្ញុំផ្សារទីចង្ក្រម បិទបាំងដោយដើមបបុស ជាគ្រឿងការពារខ្យល់និងកម្តៅថ្ងៃ ដើម្បីព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមបិយទស្សី ។ ខ្ញុំតម្កល់ទុកនូវការបំពេញកុសល ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការរៀននូវវិជ្ជា ដើម្បីលះបង់នូវកិលេសទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ។ ក្នុងកប្បទី ១១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមអគ្គិទេវៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតាបនិវារិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តាបនិវារិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

ហត្ថិ បានធិ សច្ចញ្ច ឯកសញ្ញី ច រំសិយោ(១)
សន្ធិតោ តាលវណ្ដី(២) ច តថា អក្កន្តសញ្ញកោ(៣)
សប្បិ បាបនិវារី ច ចតុបញ្ញាស គាថកាតិ ។

ហត្ថិវគ្គោ ឆត្តឹសតិមោ ។

---

១ ឱ. រំសិកោ ។ ២ ម. តាលវណ្ដិ ។ ៣ ម. អក្កន្តសញ្ញិកោ ។

ឧទ្ទាន

ហត្ថិទាយកត្ថេរាបទាន ១ បានធិទាយកត្ថេរាបទាន ១ សច្ចសញ្ញកត្ថេរាបទាន ១ ឯកសញ្ញកត្ថេរាបទាន ១ រំសិសញ្ញកត្ថេរាបទាន ១ សន្ធិតត្ថេរាបទាន ១ តាលវណ្ដទាយកត្ថេរាបទាន ១ អក្កន្តសញ្ញកត្ថេរាបទាន ១ សប្បិទាយកត្ថេរាបទាន ១ បាបនិវារិយត្ថេរាបទាន ១ មានគាថា ៥៤ ។

ចប់ ហត្ថិវគ្គ ទី ៣៦ ។

ខេមសិការោ អាលម្ពនទាយកវគ្គោ

បឋមំ អាលម្ពនទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦១) អត្ថទស្សិស្ស ភគវតោ លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ
អាលម្ពនំ មយា ទិន្នំ ទ្វិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
ធរណឹ បដិបជ្ជាមិ វិបុលំ សាគរូបមំ
បាណេសុ ច ឥស្សរិយំ វត្តេមិ វសុធាយ ច ។
កិលេសា ឈាបិតា មយ្ហំ ភវា សព្វេ សមូហតា
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥតោ ទ្វេសដ្ឋិកប្បម្ហិ តយោ អាសិំសុ ខត្តិយា
ឯកាបស្សិតនាមា តេ ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អាលម្ពនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អាលម្ពនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អាលម្ពនទាយកវគ្គ ទី ២៣

អាលម្ពនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៦១) ខ្ញុំបានថ្វាយបង្អែកដៃ ដល់ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមអត្ថទស្សី ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់នឹងធឹង ជាធំជាងពួកសត្វជើងពីរ ជាតាទិបុគ្គល ។ ខ្ញុំគ្រប់គ្រងផែនដីធំទល់នឹងសាគរ ញុំាងឥស្សរិយយសឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងពួកសត្វផង លើផែនដីសុទ្ធផង ។ ខ្ញុំដុតបំផ្លាញកិលេសទាំងឡាយហើយ គាស់រំលើងភពទាំងពួងចោលហើយ បានដល់វិជ្ជា ៣ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ព្រោះកុសលកម្មនេះ ។ ក្នុងកប្បទី ៦២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ អង្គ ព្រះនាមឯកាបស្សិតៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាលម្ពនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អាលម្ពនទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ អជិនទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦៦) ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ គណសត្ថារកោ អហំ

អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ អាហុតីនំ បដិគ្គហំ ។
ចម្មខណ្ឌំ មយា ទិន្នំ សិខិនោ លោកពន្ធុនោ
តេន កម្មេន ទ្វិបទិន្ទ លោកជេដ្ឋ នរាសភ ។
សម្បត្តឹ អនុភោត្វាន កិលេសេ ឈាបយឹ អហំ
ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ អជិនំ យំ អទាសហំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ អជិនស្ស ឥទំ ផលំ ។
ឥតោ បញ្ចសតេ កប្បេ រាជា អាសឹ សុទាយកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

អជិនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៦៦) ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាបុរសអ្នកក្រាលកម្រាលសម្រាប់គណៈ បានឃើញព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលីគឺរាគៈ ជាទីទទួលនូវគ្រឿងបូជា ។ ខ្ញុំបានថ្វាយកំណាត់ស្បែកខ្លា ដល់ព្រះសិខីជាលោកពន្ធុ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ខ្ញុំបានទទួលនូវសម្បត្តិ ហើយដុតបំផ្លាញ នូវពួកកិលេស ដោយកម្មនោះ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយស្បែកខ្លា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយស្បែកខ្លា ។ ក្នុងកប្បទី ៥០០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសុទាយកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អជិនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អជិនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ ទ្វេរតនិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៣) មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិំ អរញ្ញេ កាននេ អហំ
អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ អាហុតីនំ បដិគ្គហំ ។
មំសបេសិំ មយា ទិន្នា វិបស្សិស្ស មហេសិនោ
សទេវកស្មិំ លោកស្មិំ ឥស្សរំ ការយាមហំ ។
ឥមិនា មំសទានេន រតនំ និព្វត្តតេ មម
ទុវេ មេ រតនា លោកេ ទិដ្ឋធម្មស្ស បត្តិយា ។
តេហំ សព្វេ អនុភោមិ(១) មំសទានស្ស បត្តិយា
គត្តញ្ច មុទុកំ មយ្ហំ បញ្ញា និបុណវេទិនី ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ មំសមទទិំ តទា(២)
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ មំសទានស្សិទំ ផលំ ។

១ ម. អនុភោមិ ។ ២ ឱ. អទំ ។

បានឮថា ព្រះអជិនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អជិនទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទ្វេរតនិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៦៣) កាលពីមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹគនៅក្នុងព្រៃធំ បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រាសចាកធូលីគឺកិលេស ជាទីទទួលនូវគ្រឿងបូជា ។ ខ្ញុំបានថ្វាយដុំសាច់ដល់ព្រះវិបស្សីមហេសី ខ្ញុំបាននូវភាពជាធំក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក ។ រតនៈកើតឡើងដល់ខ្ញុំ ដោយការថ្វាយនូវសាច់នេះ រតនៈពីរយ៉ាងក្នុងលោក កើតឡើងដល់ខ្ញុំ ដោយចំណែកនៃផលបច្ចុប្បន្ន ។ ខ្ញុំប្រើប្រាស់នូវរតនៈទាំងអស់នោះ ដោយចំណែកនៃការថ្វាយសាច់ ខ្លួនរបស់ខ្ញុំទន់ផង ទាំងបញ្ញា (របស់ខ្ញុំ) ក៏ជឿនូវធម៌ដ៏ល្អិតផង ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយសាច់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃមំសទាន ។

ឥតោ ឆដ្ឋកេ កប្បេ ឯកោ អាសិំ ជនាធិបោ
មហារោហិតនាមោ សោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ទ្វេរតនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ទ្វេរតនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។
ទសមំ ភាណវារំ ។

បញ្ចមំ អារក្ខទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦៦) សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ វេទិកា ការិតា(១) មយា
អារក្ខោ ច មយា ទិន្នោ សុគតស្ស មហេសិនោ ។
តេន កម្មវិសេសេន ន បស្សេ(២) ភយភេរវំ
កុហិញ្ចិ ឧបបន្នស្ស តាសោ មយ្ហំ ន វិជ្ជតិ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ វេទិំ ការយិំ បុរេ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ វេទិកាយ ឥទំ ផលំ ។

---
១ ម. មេ ការាបិតា ។ ២ ម. ន បស្សិំ ។

ក្នុងកប្បទី ៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំនោះបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ជាធំជាងជន ព្រះនាមមហារោហិត ទ្រង់មាន កម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទ្វេរតនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ទ្វេរតនិយត្ថេរាបទាន ។
ចប់ ភាណវារៈ ទី ១០ ។

អារក្ខទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៦៦) ខ្ញុំឲ្យគេធ្វើបង្កាន់ដៃ ថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ មួយទៀត ខ្ញុំថ្វាយការរក្សាចំពោះព្រះសុគត មហាឥសី ។ ដោយផលនៃកម្មពិសេសនោះ ខ្ញុំមិនដែលឃើញភ័យ ដែលគួរខ្លាច ខ្ញុំដែលកើតក្នុងទីណា ៗ មិនដែលមាន សេចក្តីតក់ស្លុតឡើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានឲ្យគេធ្វើបង្កាន់ដៃ ថ្វាយព្រះពុទ្ធក្នុង កាលមុន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបង្កាន់ដៃ ។

ឥតោ ឆដ្ឋម្ហិ កប្បម្ហិ មហាបស្សនសនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អាវដ្ដទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អាវដ្ដទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ អព្យាធិកត្ថេរាបទានំ

(១៤៨) វិបស្សិស្ស ភគវតោ អគ្គិសាលំ អទាសហំ
ព្យាធិតានញ្ច អាវសំ ឧណ្ហោទកប្បដិគ្គហំ ។
តេន កម្មេន យំ មយ្ហំ អត្តភាវេ សុនិម្មិតោ
ព្យាធាហំ នាភិជានាមិ បុញ្ញកម្មស្សិទំ ផលំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ សាលមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ អគ្គិសាលាយិទំ ផលំ ។

ក្នុងកប្បទី ៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមមហាបស្សនៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាវដ្ដទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អាវដ្ដទាយកត្ថេរាបទាន ។

អព្យាធិកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៤៨) ខ្ញុំបានថ្វាយរោងភ្លើង ដល់ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សីផង បានប្រគេនរោងសម្រាប់ទទួលទឹកក្តៅដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺផង ។ អត្តភាពរបស់ខ្ញុំដែលបុញ្ញកម្មនិម្មិតល្អហើយ ដោយកម្មណា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ជម្ងឺដោយកម្មនោះ នេះជាផលនៃបុញ្ញកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយរោងភ្លើង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃរោងភ្លើង ។

ឥតោ ច សត្តមេ កប្បេ   ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ(១)
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អត្យធិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អត្យធិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ វកុលបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៦)នារទោ(២) ឥតិ មេ នាមំ កស្សបោ ឥតិ មំ វិទូ
អទ្ទសំ សមណានគ្គំ   វិបស្សឹ ទេវសក្កតំ
អនុព្យញ្ជនសំ(៣) ពុទ្ធំ   អាហុតីនំ បដិគ្គហំ
វកុលបុប្ផំ(៤) បគ្គយ្ហ   ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

១ ឱ. ឯកោសឹ មនុជាធិបោ ។ ២ ឱ. តារោ ។ ៣ ម. អនុព្យញ្ជនសំ ។ ៤ ម. ពកុលបុប្ផំ

កន្លងហើយ ៧ កប្បអំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំជាងជនទាំងឡាយ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអត្យធិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អត្យធិកត្ថេរាបទាន ។

វកុលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៦៦) ខ្ញុំឈ្មោះនារទៈ តែគេស្គាល់ខ្ញុំថាកស្សបៈ ខ្ញុំបានឃើញព្រះវិបស្សីសម្ពុទ្ធ ជាកំពូលនៃពួកសមណៈ ដែលទេវតាតែងធ្វើសក្ការៈហើយ ជាព្រះពុទ្ធ ប្រសើរដោយអនុព្យញ្ជនៈ ជាទទួលនូវគ្រឿងបូជា ខ្ញុំយកផ្កាវកុលបូជាដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ។ កន្លងហើយ ៩១ កប្បអំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

ចតុសត្តតិតោ កប្បេ រេមសោ នាម ខត្តិយោ
អាមុត្តមាលាភរណោ សយោគ្គពលវាហនោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វកុលបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វកុលបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ សោណកោឡិវិសត្ថេរាបទានំ

(១៤៧) ឧយ្យានភូមិំ និយ្យន្តោ អទ្ទសំ លោកនាយកំ
វេជសកំ មហោភាន សោវណ្ណំ សាធុនិម្មិតំ ។
សីយំ ករោ សមារុឡ្ហ ហត្ថេទ្ធកោ អហំ
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសិំ សិទ្ធោ លោកពន្ធុនោ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុប្ផូជាយិទំ(១) ផលំ ។
សត្តវីសេ ឥតោ កប្បេ ឯកោ អាសិំ ជនាធិបោ
មហាបតាបោ នាមេន ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។

១ ឱ. ពុប្ផូបាយិំ ។

ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាក្សត្រព្រះនាម រេមសៈ តាក់តែងប្រដាប់ផ្កានិងគ្រឿងអលង្ការ ប្រកបដោយយាន និងពលពាហនៈ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវកុលបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វកុលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

សោណកោឡិវិសត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៤៧) ខ្ញុំដើរទៅកាន់ទីឧទ្យាន បានឃើញព្រះលោកនាយក កំពុងតែចង្ក្រមលើទីចង្ក្រមដែលធ្វើដោយមាស ដែលគេនិម្មិតល្អហើយ ។ ខ្ញុំដើរទៅដោយស្រួល ឡើងជិះដំរី ហើយបូជាផលព្រះពុទ្ធ ព្រោះតាមសិទ្ធិ ជាលោកពន្ធុ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំជាងជន ព្រះនាមមហាបតាបៈ ប្រកបដោយកម្លាំងច្រើន ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សោវណ្ណកិង្កណិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សោវណ្ណកិង្កណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សត្តមំ ។

អដ្ឋមំ មិញ្ជវដំសកិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៨) និព្វុតេ លោកនាថម្ហិ   សិខិម្ហិ វទតំ វរេ
វដំសកេហិ អាកិណ្ណំ   ពោធិបូជំ អកាសហំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ   យំ បូជមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ពោធិបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ ឆព្វីសតិកប្បេ   អហុ មេឃព្ភនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសោវណ្ណកឹង្កណិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សោវណ្ណកឹង្កណិយត្ថេរាបទាន ។

មិញ្ជវដំសកិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៦៨) កាលព្រះលោកនាថព្រះនាមសិខី ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំបានធ្វើការបូជាដើមពោធិព្រឹក្ស ដេរដាសដោយផ្កា ប្រដាប់ក្បាល ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើបូជាដោយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការពោធិបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមមេឃព្ភៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មញ្ចដិសកិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មញ្ចដិសកិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

៨មំ សុកតាវេឡិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៨) អសិតោ នាម នាមេន មាលាការោ អហំ តទា

អាវេឡំ ឧគ្គហេត្វាន រញ្ញោ ទាតុំ វជាមហំ ។

អសម្បត្តោម្ហិ រាជានំ អទ្ទសំ សិខិនាយកំ

ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន ពុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ ។

ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិរោបយិំ

ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

បញ្ចវីសេ ឥតោ កប្បេ រាជា ហោមិ មហព្ពលោ

វេភារោ នាម នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុកតាវេឡិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុកតាវេឡិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បានឮថា ព្រះមញ្ចដិសកិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មញ្ចដិសកិយត្ថេរាបទាន ។

សុកតាវេឡិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៦៨) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាអ្នកក្រងផ្កា ឈ្មោះអសិតៈ កាន់ក្រងផ្កាប្រដាប់ក្បាលទៅ ដើម្បីនឹងថ្វាយស្តេច ។ ខ្ញុំមិនទាន់ដល់ស្តេច ក៏បានឃើញព្រះសិខីនាយក ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ ត្រេកអរ បូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ដោយចិត្តរីករាយ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមវេភារៈ ប្រកបដោយកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុកតាវេឡិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុកតាវេឡិយត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ ឯកវន្ទនិយត្ថេរាបទានំ

(១៣០) ឧសភំ បវរំ វីរំ   វេស្សភុំ វិជិតាវិនំ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ   ពុទ្ធសេដ្ឋំ អវន្ទហំ ។

ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ   យំ កម្មមករឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   វន្ទនាយ ឥទំ ផលំ ។

ចតុសដ្ឋិ កប្បម្ហិ   វិគតានន្ទនាមកោ

សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកវន្ទនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកវន្ទនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឯកវន្ទនិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១៣០) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះនាមវេស្សភូ ជាឧសភៈដ៏ប្រសើរ ទ្រង់មានព្យាយាម ទ្រង់ឈ្នះមារ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយបង្គំ ។ ក្នុងកប្បទី ៦៤ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមវិគតានន្ទៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកវន្ទនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកវន្ទនិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

អាលម្ពនញ្ច អជិនំ ទ្វិរតនារក្ខទាយកោ

អព្យាធិវក្កុលសោណ្ណំ មិញ្ជំ សុកាវេឡុវន្ទំ

បញ្ចបញ្ញាស គាថាយោ គណិតា អត្ថទស្សិភិ ។

អាលម្ពនទាយកវគ្គោ តេវីសតិមោ ។

ឧទ្ទាន

អាលម្ពនទាយកត្ថេរបទាន ១ អជិនទាយកត្ថេរបទាន ១ ទ្វេរតនិយត្ថេរបទាន ១ អារក្ខទាយកត្ថេរបទាន ១ អព្យា-ធិកត្ថេរបទាន ១ វក្កុលត្ថេរបទាន ១ សោវណ្ណ-វដំសកិយត្ថេរបទាន ១ មិញ្ជវដំសកិយត្ថេរបទាន ១ សុក-តាវេឡិយត្ថេរបទាន ១ ឯកវន្ទិយត្ថេរបទាន ១ មាន គាថា ៥៥ ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញ ឃើញនូវប្រយោជន៍បានរាប់ ហើយ ។

ចប់ អាលម្ពនទាយកវគ្គ ទី ២៣ ។

ចតុវីសោ ឧទកាសនទាយិវគ្គោ

បឋមំ ឧទកាសនទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៣១) អារាមទ្វារា និក្ខម្ម ផលកំ សន្ថរឹ អហំ
ឧទកញ្ច ឧបដ្ឋាសឹ ឧត្តមត្ថស្ស តាទិនោ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមកាសឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ អាសនេ ឧទកេ ឥទំ ផលំ ។
ឥតោ បណ្ណរសេ កប្បេ អភិសាមសមវ្ហយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧទកាសនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧទកាសនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទកាសនទាយិវគ្គ ទី ២៤

ឧទកាសនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៣១) ខ្ញុំចេញទៅអំពីទ្វារអារាម បានក្រាលបន្ទះក្តារផង តម្កល់ទឹកទុកផង ដើម្បីសេចក្តីប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃអាសនៈនិងទឹក ។ ក្នុងកប្បទី ១៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមអភិសាមៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧទកាសនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧទកាសនទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ ភាជនទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៣៦) នគរេ ពន្ធុមតិយា កុម្ភការោ អហំ តទា
ភាជនំ អនុបាលេសឹ ភិក្ខុសង្ឃស្ស តាវទេ ។
ឯកនវុតិតោ កប្បេ ភាជនំ អនុបាលយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ភាជនស្ស ឥទំ ផលំ ។
តេបញ្ញាសេ ឥតោ កប្បេ អនន្តជលិតាមកោ(១)
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ភាជនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ភាជនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ សាលបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៣៧) អរុណវតិយា នគរេ អហោសឹ បូវិកោ តទា
ឃរំ ទ្វារេន គច្ឆន្តំ សិខិនំ អទ្ទសំ ជិនំ ។

១ ម. អនន្តជលិតនាមកោ ។

ភាជនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៣៦) កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាជាងស្មូនឆ្នាំង នៅក្នុងក្រុងពន្ធុមតី បានរក្សាភាជនរបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានរក្សាភាជន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃភាជន ។ ក្នុងកប្បទី ៥៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមអនន្តជលិ ប្រកបដោយរតនៈ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះភាជនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ភាជនទាយកត្ថេរាបទាន ។

សាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៣៧) កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាអ្នកធ្វើនំ នៅក្នុងក្រុងអរុណវតី បានឃើញព្រះជិនស្រី ព្រះនាមសិខី ស្តេចនិមន្តតាមទ្វាររបស់ខ្ញុំ ។

ពុទ្ធស្ស គច្ឆតោ បច្ឆា សាលបុប្ផំ អទាសហំ
សព្វញ្ញុស្ស ពុទ្ធស្ស វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយិំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ សាលបុប្ផស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ ចុទ្ទសកប្បម្ហិ អហោសឹ អមិតញ្ជលោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សាលបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សាលបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ តតិយំ ។

ចតុត្ថំ កិលញ្ជទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៣៦) តិវរាយំ បុរេ រម្មេ នឡការោ អហំ តទា
សិទ្ធត្ថេ លោកបជ្ជោតេ បសន្នា ជនតា តហឹ ។

ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានបាចផ្កាព្រោះលើព្រះពុទ្ធ ហើយថ្វាយផ្កាសាលព្រឹក្ស ដល់ព្រះសព្វញ្ញុ ដែលកំពុងស្តេចទៅតាមផ្លូវដោយព្រះអង្គ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃផ្កាសាលព្រឹក្ស ។ ក្នុងកប្បទី ១៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមអមិតញ្ជលៈ ព្រមបរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកំឡាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសាលបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

កិលញ្ជទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១៣៦) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាអ្នកតម្បាញកញ្ជែង នៅក្នុងនគរ ជាទីរមណីយដ្ឋាន ពួកជនបានជ្រះថ្លាចំពោះព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រទីបនៃលោក ក្នុងទីនោះ ។

ចតុត្ថំ ...ត្ថេរាបទានំ

ឬដក្ខុំ លោកនាថស្ស ភិក្ខុញ្ញំ បរិយេសតំ

កុដ្ឋុកុម្ភំ ការេត្វាន ភិក្ខុញ្ញំ អទទឹ អហំ ។

ចតុន្នវុតិតោ កប្បេ យំ កម្មមករឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ភិក្ខុញ្ញស្ស ឥទំ ផលំ ។

សត្តសត្តតិកប្បម្ហិ ...

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ភិក្ខុញ្ញទាយកោ ថេរោ

ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

...ត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ វេទិការកត្ថេរាបទានំ

(១៣៨) វិបស្សិនោ ភគវតោ ពោធិយា បាទបុត្តមេ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ ការេសឹ វេទិកំ អហំ ។

ឯកនវុតិតោ កប្បេ ការេសឹ វេទិកំ អហំ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ វេទិកាយ ឥទំ ផលំ ។

...ត្ថេរាបទាន ទី ៤

ប្រជុំផងនៅស្វុធឹកកន្ទុល ដើម្បីថ្វាយព្រះលោកនាថ ខ្ញុំបាន ស្រុកទួលផលក្នុងផងអ្នកធ្វើក្នុងបុផា ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃកន្ទុល ។ ក្នុងកប្បទី ៧៧ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមជលទ្ធរៈ ប្រកបដោយរតនៈ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះភិក្ខុញ្ញទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ភិក្ខុញ្ញទាយកត្ថេរាបទាន ។

វេទិការកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៣៨) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានធ្វើរានវេទិការឿន ត្រង់ដើមពោធិព្រឹក្ស ដ៏ប្រសើរ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើរានវេទិការឿន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃរានរឿន ។

ឥតោ ឯកាទសេ កប្បេ អាសាសី សុរិយស្សមោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡាភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វេទិការកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វេទិការកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ វណ្ណការកត្ថេរាបទានំ

(១៣៦) នគរេ អរុណវតិយា វណ្ណការោ អហំ តទា
ចេតិយេ ទុស្សភណ្ឌានិ នានាវណ្ណំ រជេសហំ(១) ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ វណ្ណំ រជយិំ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ វណ្ណទានស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ តេវីសតិកប្បេ ចន្ទូសមសនាមកោ(២)
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។

១ ម. រជេ អហំ ។ ២ ឱ. វណ្ណសមនាមកោ ។

ក្នុងកប្បទី ១១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសុរិយស្សមៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវេទិការកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វេទិការកត្ថេរាបទាន ។

វណ្ណការកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៣៦) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាជាងជ្រលក់ ក្នុងក្រុងអរុណវតី បានជ្រលក់គ្រឿងប្រដាប់ដាក់សំពត់ ក្នុងចេតិយឲ្យមានពណ៌ផ្សេងៗ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានជ្រលក់ពណ៌ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃវណ្ណទាន ។ ក្នុងកប្បទី ២៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមចន្ទូ-សមៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វណ្ណការកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វណ្ណការកត្ថេរស្ស អបទានំ ឆដ្ឋំ ។

សត្តមំ បិយាលប្ផលិយត្ថេរាបទានំ

(១៣៧) មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិំ អរញ្ញេ កាននេ អហំ
បិយាលំ ផលិតំ ទិស្វា គតមគ្គេ ខិបឹ អហំ ។
ពុទ្ធស្ស បត្តំ បគ្គយ្ហ បិយាលប្ផលមទាសហំ
មគ្គេ គតស្ស ពុទ្ធស្ស វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ផលមភិបូជយឹ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវណ្ណការកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វណ្ណការកត្ថេរាបទាន ។

បិយាលប្ផលិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៣៧) កាលពីមុន ខ្ញុំបានកើតជាព្រានព្រៃ នៅក្នុងព្រៃធំ បានឃើញដើមព្រយីងដែលមានផ្លែរីក ក៏បានបោះ ទៅក្នុងផ្លូវដើរ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានកាន់យកបាត្រ របស់ព្រះពុទ្ធ ហើយថ្វាយផ្លែព្រយីងដល់ព្រះពុទ្ធ ដែលទ្រង់ពុទ្ធដំណើរក្នុងផ្លូវ (នោះ) ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្លែ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះ ជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បិយាលបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បិយាលបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមំ អម្ពយាគទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៣៨) សកោ សិប្បំ អបច្ចេន្តោ អគមំ កាននំ អហំ
សម្ពុទ្ធំ យន្តំ ទិស្វាន អម្ពយាគំ អទាសហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ អម្ពយាគស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អម្ពយាគទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អម្ពយាគទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បានឮថា ព្រះបិយាលបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បិយាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

អម្ពយាគទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៣៨) ខ្ញុំកាលសេពគប់វិជ្ជិត ក្នុងសិល្បៈរបស់ខ្លួន បានដើរទៅក្នុងព្រៃធំ ខ្ញុំឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ កំពុងធ្វើព្រះដំណើរទៅ ក៏ថ្វាយនូវការបូជាដោយផ្លែស្វាយ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាដោយផ្លែស្វាយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអម្ពយាគទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អម្ពយាគទាយកត្ថេរាបទាន ។

នវមំ ជគតិការកត្ថេរាបទានំ

(១៣៩) និព្វុតេ លោកនាថម្ហិ អត្ថទស្សីនរុត្តមេ
ជគតិ ការិតា មយ្ហំ ពុទ្ធស្ស ថូបមុត្តមេ(១) ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ យំ កម្មមការឹ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ជគតិយា ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ជគតិការកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ជគតិការកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ ភិសិទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦០) កុញ្ជរោហំ បុរេ អាសឹ តិរកយំ បុរុត្តមេ
ឯកា ភិសិ មយា ទិន្នា សយម្ភុំ អបរាជិតំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ភិសមទទឹ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ភិសិទានស្សិទំ ផលំ ។

---

១ ឱ. បសន្នចិត្តោ សុមនោ ជគតិ ការិតា មយាតិ ឥមេ បាឋា ទិស្សន្តិ ។

ជគតិការកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(១៣៩) កាលព្រះអត្ថទស្សីជាលោកនាថ ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកនរៈ ព្រះអង្គបរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំបានឲ្យគេធ្វើរានផែនដី ត្រង់កន្លែងព្រះស្តូបដ៏ប្រសើរ របស់ព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ១,៨០០ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃផែនដី ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះជគតិការកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ជគតិការកត្ថេរាបទាន ។

ភិសិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១៦០) ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំកើតជាដំរីដែក ក្នុងក្រុងតិរក ជាបុរីដ៏ប្រសើរ ខ្ញុំបានថ្វាយកំប៉ិតព្រៃមួយ ដល់ព្រះសយម្ភូ ទ្រង់ឈ្នះកិលេស ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយកំប៉ិតព្រៃ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយកំប៉ិតព្រៃ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វាសិទាយកោ ថេរោ ឥមា

គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វាសិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

ឧទកាសនំ ភាជនំយោ សាលបុប្ផី កិលញ្ជកោ(១)

វេទិកា វណ្ណការោ ច បិយាលអម្ពយាគតោ

ជគតី វាសិទាយី(២) ច គាថា តីស ច អដ្ឋ ចាតិ ។

ឧទកាសនទាយិវគ្គោ បញ្ចចត្តាលីសោ ។

---

១ ឱ. ឧទកាសនភាជនំ សាលបុប្ផី កិលញ្ជកោតិ ... ។ ២ ឱ. វាសិកោ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ

ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបាន

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវាសិទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវ

គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វាសិទាយកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

គឺ ឧទកាសនទាយកត្ថេរាបទាន ១ ភាជនទាយកត្ថេរាបទាន ១

សាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ កិលញ្ជទាយកត្ថេរាបទាន ១ វេទិ-

កាទាយកត្ថេរាបទាន ១ វណ្ណការកត្ថេរាបទាន ១ បិយាលបុប្ផិ-

យត្ថេរាបទាន ១ អម្ពយាគទាយកត្ថេរាបទាន ១ ជគតិការ-

កត្ថេរាបទាន ១ វាសិទាយកត្ថេរាបទាន ១ មានគាថា ៣៨ ។

ចប់ ឧទកាសនទាយិវគ្គ ទី ៤៥ ។

បញ្ចវីសោ តុវរទាយកវគ្គោ

បឋមំ តុវរដ្ឋិទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦១) មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសឹ អរញ្ញេ កាននេ អហុំ(១)
តំ ទិស្វា វុដ្ឋមានាយ(២) សង្ឃស្ស អទទឹ អហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ តុវរដ្ឋិស្សិទំ ផលំ(៣) ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តុវរដ្ឋិទាយកោ(៤) ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តុវរដ្ឋិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ បឋមំ ។

ទុតិយំ នាគកេសរិយត្ថេរាបទានំ

(១៦២) ធនុំ អទេជ្ឈំ(៥) កត្វាន វនមជ្ឈោគហឹ អហំ
កេសរំ ឱសរំ ទិស្វា បតបត្តំ(៦) សមុដ្ឋិតំ ។
ឧភោ ហត្ថេហិ បគ្គយ្ហ សិរេ កត្វាន អញ្ជលឹ
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសឹ តិស្សស្ស លោកពន្ធុនោ ។

---

១ ម. កាននេហំ ។ ២ ឱ. វរិត្តា តុវរមាទាយ ។ ៣ ម. តុវរស្ស ឥទំ ផលំ ។
៤ ម. តុវរទាយកោ ។ ៥ ម. អទ្វេជ្ឈំ ។ ៦ ម. បតបត្តំ ។

តុវរទាយកវគ្គ ទី ២៥

តុវរដ្ឋិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៦១) ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹគ នៅក្នុងព្រៃធំ ខ្ញុំបានឃើញផ្លែកញ្ញាណនោះ មានសម្បុរក្រហម ហើយនាំយកទៅប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃគ្រាប់កញ្ញាណ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតុវរដ្ឋិទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តុវរដ្ឋិទាយកត្ថេរាបទាន ។

នាគកេសរិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៦២) ខ្ញុំធ្វើធ្នូមិនឲ្យមានពីរហើយ ដើរចូលទៅក្នុងព្រៃ បានឃើញដើមខ្ទឹង មានផ្កាកេសរ ដែលតាំងឡើងមានពន្លាំង ខ្ញុំកាន់យកដោយដៃទាំងពីរ ធ្វើអញ្ជលីលើត្បូង បានបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈ ជាលោកពន្ធុ ។

ខេត្តុបមេ តេ ករោម្យ   យំ បុព្វេ កិរមយី(១)
ទុក្ខំ តាកិជាតាធិ   គុន្នុវជាយំធិ ដលិ ។
សត្តសត្តតិមេ ករោម្យ   សរោញ្ញាណាតាមពោ(២)
សត្តរតនសម្បន្នោ   ឥន្ទ្រាទិត្ត មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា   ធាតុកោសរិយោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ធាតុកេសរិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ ឧទ្ធិរកេសរិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៣) ជាតស្សរស្ស បុរតោ   វារិជំ ផលកុត្តមំ
អជ្ជុនំ នេវតេ   ពុទ្ធំ អពិលញ្ចនេ ។
ទុណ្ណោ កេសរី(៣) ពុទ្ធំ   វិប្បសន្នេន ចេតសា
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសិ   តិស្សស្ស លោកពន្ធុនោ ។

១ ម. បុព្វកិច្ចមិទំ ។ ២ ម. មេលស្តនិទ្ទកប្បម្ហិ សត្តកេសរនាមកា ជនា ទីស្សន្តិ ។
៣ ម. កេសរី ។

ក្នុងកប្បទី ៩៦ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៧៧ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសារោមក្ខណៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធាតុកេសរិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធាតុកេសរិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ធិរកេសរិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៦៣) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាសត្វរាជសីហ៍ នៅក្នុងកណ្តាលជាតស្រះ កាលនោះខ្ញុំបានឃើញ (ព្រះសម្ពុទ្ធ) ជាទេវតាដ៏ប្រសើរ កំពុងស្តេចយាងទៅកាន់ទីអាកាស ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានកាន់យកកេសរ (ផ្កាឈូក) ហើយចំពោះ ហើយបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈ ជាលោកពន្ធុ ។

ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
តេសត្តតិម្ហិ កប្បម្ហិ សត្តបត្តសនាមកោ(១)
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា នាគកេសរិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

នាគកេសរិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ វិរិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៦) ខីណាសវសហស្សេហិ និយ្យាតិ លោកនា-
យកោ
វិរិបុប្ផំ បគ្គយ្ហ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

---

១ ឱ. សត្តកេសរនាមកា ។

កន្លងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ កន្លងកប្បទី ៧៣ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសត្តបត្តៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនាគកេសរិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ នាគកេសរិយត្ថេរាបទាន ។

វិរិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៦៦) ព្រះលោកនាយក ទ្រង់ធ្វើពុទ្ធដំណើរ ជាមួយនឹងព្រះខីណាស្រពមួយពាន់អង្គ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាវិរិព្រឹក្សទៅបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ។ កន្លងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ កុដិធូបកត្ថេរាបទានំ

[១៦៨] សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ អហោសឹ កុដិគោបកោ
កាលេន កាលំ ធូបេសឹ(១) បសន្នោ សេហិ បាណិភិ ។
ចតុន្នវុតិតោ កប្បេ យំ ធូបមកាសឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ធូបទានស្សិទំ(២) ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុដិធូបកោ(៣) ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កុដិធូបកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ប. ធូបេសិំ ។ ២ ម. ធូមទានស្សិទំ ។ ៣ ឱ. កុដិធូមកោ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនិគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ និគ្គុណ្ឌិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

កុដិធូបកត្ថេរាបទាន ទី ៥

[១៦៨] ខ្ញុំជាអ្នករក្សាកុដិ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ខ្ញុំជ្រះថ្លា បានបូជាធូបដោយដៃរបស់ខ្លួន តាមកាលដ៏សមគួរ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃធូបទាន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុដិធូបកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កុដិធូបកត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ បណ្ណទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦៦) បាកមេខ នមចេខ សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិនោ
បណ្ណាទំ មយា ទិន្នំ នទុត្តមស្ស តាទិនោ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បានមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បណ្ណទានស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បណ្ណទាយកោ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បណ្ណទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ ធាតុបូជកត្ថេរាបទានំ

(១៦៧) និព្វុតេ លោកនាថម្ហិ សិទ្ធត្ថម្ហិ នរុត្តមេ
ឯកធាតុ មយា លទ្ធា ទ្វិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។

បណ្ណទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៦៦) ខ្ញុំបានចំអិនស្លឹកឈើ មិនក្រៀមផែង បានប្រគេនបាត្រ ដល់ព្រះមហេសី ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ បានព្រះទ័យត្រេក មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានឲ្យទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយបាត្រ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបណ្ណទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បណ្ណទាយកត្ថេរាបទាន ។

ធាតុបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៦៧) កាលព្រះលោកនាថ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ឧត្តមជាងពួកនរៈ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំបានព្រះធាតុមួយអង្គ របស់ព្រះសិទ្ធត្ថៈ ព្រះអង្គប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ ជាតាទិបុគ្គល ។

តាហំ ធាតុំ គហេត្វាន ពុទ្ធស្សាទិច្ចពន្ធុនោ
បញ្ចវស្សេ បរិចរឹ ឋិតំវ ទ្វិបទុត្តមំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ធាតុមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ធាតុបដ្ឋហនេ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ធាតុបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ធាតុបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សត្តមំ ។

អដ្ឋមំ សត្តសត្តលិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

[១៤៨] សត្តសត្តលិបុប្ផានិ សីសេ កត្វានហំ តទា
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសឹ វេស្សភុស្ស មហេសិនោ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បុប្ផបូជាយិទំ ផលំ ។

ខ្ញុំកាន់យកព្រះធាតុនោះ របស់ព្រះពុទ្ធជាផៅពង្ស នៃព្រះអាទិច្ច ហើយបម្រើ អស់ ៥ ឆ្នាំ ដូចកាលបម្រើព្រះអង្គជាបុគ្គលឧត្តម ជាងពួកនរៈ កាលទ្រង់គង់ព្រះជន្មនៅឡើយដែរ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះធាតុ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបម្រើព្រះធាតុ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធាតុបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ធាតុបូជកត្ថេរាបទាន ។

សត្តសត្តលិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

[១៤៨] ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានក្រងផ្កាថ្កុលទាំងឡាយ ៧ កម្រង ដាក់លើក្បាល ហើយបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាម វេស្សភូ ព្រះអង្គប្រសើរជាងពួកនរៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាផ្កា ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សត្តសត្តលិបុប្ផបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សត្តសត្តលិបុប្ផបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ ពិម្ពិជាលបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៤៩) បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ សយម្ភូ អគ្គបុគ្គលោ
ចតុសច្ចំ បកាសេតិ ទេសេតិ(១) អមតំ បទំ ។
ពិម្ពិជាលកបុប្ផានិ បុថុ កត្វានហំ តទា
ពុទ្ធស្ស អភិរោបេសិំ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
អដ្ឋសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ ចតុរោ កិញ្ជកេសរា
សត្តរតនសម្បន្នា ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. ទេសេសិ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសត្តសត្តលិបុប្ផបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សត្តសត្តលិបុប្ផបូជកត្ថេរាបទាន ។

ពិម្ពិជាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៤៩) ព្រះជិនស្រីសយម្ភូ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាអគ្គបុគ្គល ទ្រង់ប្រកាសនូវសច្ចៈ ៤ សម្ដែងនូវអមតបទ គឺព្រះនិព្វាន ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំធ្វើផ្កាពិម្ពិជាលព្រឹក្សជាន ប្រមាណច្រើន បូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាតាទិបុគ្គល ។ ក្នុងកប្បទី ៦៨ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៤ ជាតិ ព្រះនាមកិញ្ជកេសរៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិម្ពិជាលបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិម្ពិជាលបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ ឧទ្ទាលទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៨០) កកុធោ នាម នាមេន សយម្ភូ អបរាជិតោ

បវនា(១) និក្ខមិត្វាន អនុប្បត្តោ មហានទឹ ។

ឧទ្ទាលកំ គហេត្វាន សយម្ភុស្ស អទាសហំ

សំយតស្សុជុភូតស្ស បសន្នមនសោ អហំ ។

ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បុប្ផទានស្សិទំ ផលំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧទ្ទាលទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧទ្ទាលទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វិបិនា ។

បានឮថា ព្រះតិម្ពិជាលបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិម្ពិជាលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១៨០) ព្រះសយម្ភូ ទ្រង់ព្រះនាមថា កកុធៈ ស្តេចចេញអំពីព្រៃធំ បានដល់នូវស្ទឹងធំ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា កាន់យកផ្កាកន្ទ្រើក ថ្វាយដល់ព្រះសយម្ភូ ទ្រង់ជាអ្នកសង្រួម មានព្រះទ័យត្រង់ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបុប្ផទាន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧទ្ទាលទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧទ្ទាលទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទុក្ខំ

ទុក្ខខិលាតមុត្យលា ភិរិញារុជិទ្ធបរោគា

បត្តោ ជាតុសត្តលិយោ គិត្ថិ ទុក្ខលក្ខណ ៩

សត្តត្តិំសតិ តាជាយោ គណិតាយោ វិភាវិតាតិ ។

ទុក្ខាវិភង្គោ បញ្ចចត្តាឡីសោ ។

ទុក្ខ

ទុក្ខដែលកើតព្រោះជាតិ ១ ទុក្ខកើតព្រោះជរា ១ ទុក្ខកើតព្រោះព្យាធិ ១ ទុក្ខកើតព្រោះមរណៈ ១ ទុក្ខ ... ១ ... ១ ... ១ ... ១ ... ១ មានគាថា ៣៧ ដែលសត្វត្រូវផ្ទាល់ក្នុងលោក បានសំដែងហើយ ។

ចប់ ទុក្ខាវិភង្គ ទី ៤៥ ។

ឆព្វីសតិមោ ថោមកវគ្គោ

បឋមំ ថោមកត្ថេរាបទានំ

(១៩១) ទេវលោកេ ឋិតោ សន្តោ វិបស្សិស្ស មហេ-
សិនោ

ធម្មំ សុណាន ឧទិតោ(១) ឥមំ វាចំ អភាសហំ

នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ នមោ តេ បុរិសុត្តម

ពហុជ្ជនំ តារយសិ ទេសេន្តោ អមតំ បទំ ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ វាចំ អភណឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ថោមនាយ ឥទំ ផលំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ថោមកោ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ថោមកត្ថេរស្ស អបទានំ បឋមំ ។

---

១ ម. សុណតិ ឧទេរិតោ ។

ថោមកវគ្គ ទី ២៦

ថោមកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៩១) ខ្ញុំជាទេវតាឋិតនៅក្នុងទេវលោក បានស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះពុទ្ធ ជាមហាឥសី ព្រះនាមវិបស្សី តាមចិត្តរីករាយ ហើយបានពោល នូវវាចានេះថា បពិត្រព្រះអង្គជាបុរស អាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមនមស្ការ ចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះ អង្គជាបុរសឧត្តមខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំសូមនមស្ការ ចំពោះព្រះអង្គ ព្រះ អង្គសំដែងនូវអមតបទ គឺព្រះនិព្វាន តែងចំលងសត្វដ៏ច្រើន (ឲ្យដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន) ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពី កប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានពោល វាចា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសរសើរ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបាន ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំ បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះថោមកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ថោមកត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ ឯកាសនទាយកត្ថេរាបទានំ (១)

(១៩២) វិជហិត្វា ទេវវណ្ណំ សភរិយោ ឥធាគមិ
អធិការំ កត្តុកាមោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សាសនេ ។
ទេវលោ នាម នាមេន បទុមុត្តរសាវកោ
តស្ស ភិក្ខា មយា ទិន្នា វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករិំ តទា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ បិណ្ឌបាតស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកាសនទាយកោ ថេរោ
ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកាសនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ ចិតកបូជកត្ថេរាបទានំ

(១៩៣) អានន្ទោ នាម សម្ពុទ្ធោ សយម្ភូ អបរាជិតោ
អារញ្ញេ បរិនិព្វាយិ អមនុស្សម្ហិ កាននេ ។

---

១ ភិក្ខាទាយកត្ថេរាបទានន្តិ យុត្តតរំ ។

ឯកាសនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៩២) ខ្ញុំព្រមទាំងភរិយា បានលះបង់នូវភេទនៃទេវតា ហើយមកក្នុងមនុស្សលោកនេះ ព្រោះត្រូវការធ្វើនូវការកសាងកុសលក្នុងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ មានសាវ័ករបស់ព្រះបទុមុត្តរៈ ឈ្មោះទេវលៈ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយភិក្ខាដល់ព្រះទេវលៈនោះ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបិណ្ឌបាត ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកាសនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកាសនទាយកត្ថេរាបទាន ។

ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៩៣) ព្រះសយម្ភូសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឈ្នះកិលេស ព្រះនាមអានន្ទ ទ្រង់បរិនិព្វានក្នុងព្រៃធំ ដែលមិនមានមនុស្ស ។

ទេវលោកា ឥធាគន្ត្វា ចិតំ កត្វាន តទា
សរីរំ តស្ស ឈាបេសិំ សក្ការញ្ច អកាសហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ចិតកបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ចិតកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ចតុត្ថំ ចម្បកបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៩៤) ហិមវន្តស្សាវិទូរេ វិកតោ នាម(១) បព្វតោ
តស្ស វេមជ្ឈេ វសតិ សមណោ ភាវិតិន្ទ្រិយោ ។
ទិស្វាន តស្សោបសមំ វិប្បសន្នេន ចេតសា
តីណិ ចម្បកបុប្ផានិ គហេត្វាន សមោកិរឹ ។

១ ម. វិកតោ នាម ។

ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំចុះអំពីទេវលោកមកក្នុងទីនេះ ធ្វើជើងថ្ករបូជាសរីរៈហើយ ធ្វើសក្ការៈហើយ ក្នុងព្រៃនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃពុទ្ធ–បូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចិតកបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ។

ចម្បកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១៩៤) មានភ្នំមួយឈ្មោះវិកតៈ នៅជិតព្រៃហិមពាន្ត មានសមណៈមួយអង្គ មានឥន្ទ្រិយស្រគត់ស្រគំ គង់នៅកណ្តាលភ្នំនោះ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានឃើញសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ របស់សមណៈនោះ ទើបកាន់យកផ្កាចម្បា ៣ ទង ចូលទៅរោយរាយ ។

ចតុត្ថំ សត្តបាដលិយត្ថេរាបទានំ

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សត្តបាដលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សត្តបាដលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ សត្តបាដលិយត្ថេរាបទានំ

(១៩៩) កណិការំវ ជោតន្តំ និសិន្នំ បព្វតន្តរេ
សត្តបាដលិបុប្ផានិ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសត្តបាដលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សត្តបាដលិយត្ថេរាបទាន ។

សត្តបាដលិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៩៩) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ មានរស្មីរុងរឿង ដូចផ្កាកណិការ ទ្រង់គង់ត្រង់ចន្លោះភ្នំ ខ្ញុំបានថ្វាយផ្កាប្រទាលៀង ៧ ទងដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សត្តបាដលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សត្តបាដលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ ឧបាហនទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៣៦) អហោសឹ ចន្ទនោ នាម សម្ពុទ្ធស្សត្រជោ តទា
ឯកោបាហនោ មយា ទិន្នោ ពោធឹ សម្បជ្ជ មេ តុវំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បាទុំ អទទឹ តទា(១)
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ឧបាហនស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧបាហនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧបាហនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. បាហនំ ទទឹ ។

បានឮថា ព្រះសត្តបាដលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សត្តបាដលិយត្ថេរាបទាន ។

ឧបាហនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៣៦) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំឈ្មោះចន្ទនៈ ជាបុត្ររបស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំថ្វាយស្បែកជើងមួយសម្រាប់ (ដោយបំណងថា) សូមព្រះអង្គញុំាងពោធិញ្ញាណឲ្យសម្រេចដល់ខ្ញុំ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយស្បែកជើង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃស្បែកជើង ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧបាហនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧបាហនទាយកត្ថេរាបទាន ។

សង្ខិបំ បញ្ញវិច្ឆកព្ភោជនទានំ

(១៥៧) បញ្ជរិកំ ការិត្វាន រជយំ បដិមទ្ធតំ
អទ្ទសំ សមណានន្ទំ ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតំ ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ បរមាយ ច បីតិយា
ឧភោ ហត្ថេហិ បគ្គយ្ហ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយឹ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បុប្ផបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ តេសត្តតិកប្បេ ឯកោ អាសិំ មហីបតិ
ជោតិយោ នាម នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បញ្ជរិទ្ធជោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បញ្ញវិច្ឆកព្ភោជនត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ញរិច្ឆកព្ភោជនទាន ទី ៣

(១៥៧) ខ្ញុំធ្វើខ្លាឃ្មុំជាកញ្ច្រែង (ទើកក្បាល) ហើយនាំទៅកាន់ព្រៃ បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធជាប្រសើរលើសជាងពួកសមណៈ មានពួកភិក្ខុសង្ឃហែហមហើយ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ដោយបីតិយ៉ាងក្រៃលែង ហើយកាន់យកដោយដៃទាំងពីរ បូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុតែខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាផ្កា ។ ក្នុងកប្បទី ៧៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំលើផែនដី ព្រះនាមជោតិយៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបញ្ញរិច្ឆកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បញ្ញរិច្ឆកព្ភោជនទាន ។

អដ្ឋមំ បណ្ណទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៥៨) បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ វាកចីរធរោ អហំ
អលោណបណ្ណភក្ខោម្ហិ និយមេសុ ច សំវុតោ ។
បាតរាសេ អនុប្បត្តេ សិទ្ធត្ថោ ឧបគញ្ឆិ មំ
តាហំ ពុទ្ធស្ស បាទាសិំ បសន្នោ សេហិ បាណិភិ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បណ្ណមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បណ្ណទានស្សិទំ ផលំ ។
សត្តវីសតិ កប្បម្ហិ រាជា អាសិ យមត្ថិយោ[១]
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បណ្ណទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បណ្ណទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សយត្ថិយោ ។

បណ្ណទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៥៨) ខ្ញុំស្លៀកសម្ពត់សំបកឈើ នៅជិតភ្នំហិមពាន្ត ជាអ្នកចាំអាហារស្លឹកឈើ មិនមានរសប្រៃផង សង្រួមក្នុងការប្រព្រឹត្តទាំងឡាយផង ។ ក្នុងវេលាបាយព្រឹក ព្រះសិទ្ធត្ថ-សម្ពុទ្ធស្តេចចូលមករកខ្ញុំ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយបន្លែស្លឹកឈើនោះ ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយស្លឹកឈើ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយស្លឹកឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ២៧ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមយមត្ថិយៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបណ្ណទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បណ្ណទាយកត្ថេរាបទាន ។

នវមំ កុដិទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៥៤) វិបិនំ ចារី សម្ពុទ្ធោ រុក្ខមូលេ វសី តទា
បណ្ណសាលំ ករិត្វាន អទាសឹ អបរាជិតេ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បណ្ណកុដិកំ អទា(១)
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ កុដិទានស្សិទំ ផលំ ។
អដ្ឋតឹសេ ឥតោ កប្បេ សោឡសាសឹសុ ភវិតោ
សព្វត្ថ អភិវស្សីតិ វុទ្ធេ បណ្ណវត្តិតោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កុដិទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កុដិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. អទំ ។

កុដិទាយកត្ថេរាបទាន ទី៩

(១៥៤) កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធស្តេចយាងត្រាច់ក្នុងព្រៃ គង់នៅទៀបគល់ឈើ ខ្ញុំក៏បានធ្វើបណ្ណសាលាថ្វាយដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ឈ្នះកិលេស ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយបណ្ណកុដិ (ខ្ទមស្លឹក) ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយកុដិ ។ ក្នុងកប្បទី ៣៨ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ជាតិ ព្រះនាមអភិវស្សីដូចគ្នា ក្នុងលោកទាំងមូល ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុដិទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កុដិទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ អគ្គបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

[១៦០] សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធំ និសិន្នំ បព្វតន្តរេ
ឱភាសយន្តំ រំសិយា សិខិំ សិខិំ យថា ។
អគ្គជំ បុប្ផមាទាយ ឧបគច្ឆិំ នរុត្តមំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ ពុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ ។
ឯកត្តិំសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បញ្ចវីសតិកប្បម្ហិ អហោសិ មិត្តឃាតកោ(១)
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អគ្គបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អគ្គបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ ទសមំ ។

---

១ ម. អមិតោ គតោ ។

អគ្គបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១៦០) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចមាស គង់នៅចន្លោះភ្នំ ទ្រង់ភ្លឺស្វាងដោយរស្មី ដូចអណ្តាតភ្លើង ។ ខ្ញុំកាន់យកផ្កាក្តុលជាតិដែលកើតមុនគេ ហើយចូលទៅរកព្រះសម្ពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរជាងនរជន ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានបូជាដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមមិត្តឃាតកៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអគ្គបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អគ្គបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

ធោវនោ ពិន្ទុចិតកាំ ធម្បនោ សត្តរសលិ
ធានុមញ្ហរិ ធណ្ហាកុ កុដិនោ អក្ខុបុប្ផិយោ
តាជាយោ គណិកា ចេត្ត បរិក្ខារញ្ញិសមេវ ៥ ។
ធោវនរត្ថា ឆ្អឹសនិមោ ។

ឧទ្ទាន

ជោមកស្លេកបតាន ១ ភិក្ខុតាយកស្លេកបតាន ១ ចំនក-
ប្អូនកស្លេកបតាន ១ ធម្មកបុប្ផយស្លេកបតាន ១ សត្តឥផល-
យស្លេកបតាន ១ ខុណនាគាយកស្លេកបតាន ១ មញ្ជរិប្អូនក-
ស្លេកបតាន ១ បណ្ណាតាយកស្លេកបតាន ១ កុដិតាយកស្លេក-
បតាន ១ អក្ខុបុប្ផយស្លេកបតាន ១ ទាំងអស់ ៦១ ដែលអ្នក
ប្រាជ្ញកប់ទៅយកនូវគ្នានេះ ។

ចប់ ធោវនវត្ថុ ទី ៦៦ ។

សត្តវីសោ បទុមុក្ខេបវគ្គោ

បឋមំ អាកាសុក្ខិបិយត្ថេរាបទានំ

(១៦១) សុវណ្ណវណ្ណំ សិទ្ធត្ថំ គច្ឆន្តំ អន្តរាបណេ
ជលជគ្គេ ទុវេ គយ្ហ   ឧបគច្ឆឹ នរាសភំ ។
ឯកញ្ច បុប្ផំ បាទេសុ   ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស និក្ខិបឹ
ឯកញ្ច បុប្ផំ បគ្គយ្ហ   អាកាសេ ឧក្ខិបឹ អហំ ។
ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   បុប្ផបូជាយិទំ ផលំ ។
ឥតោ ពត្តឹសកប្បម្ហិ[១]   ឯកោ អាសឹ មហីបតិ
អន្តលិក្ខករោ នាម   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អាកាសុក្ខិបិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អាកាសុក្ខិបិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. ទ្វត្តឹសកប្បម្ហិ ។

បទុមុក្ខេបវគ្គ ទី ២៧

អាកាសុក្ខិបិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៦១) ខ្ញុំ (បានឃើញ) ព្រះសិទ្ធត្ថសម្ពុទ្ធ មានវណ្ណៈដូចមាស កំពុងនិមន្តទៅក្នុងចន្លោះផ្សារ ក៏កាន់យកផ្កាឈូក ២ ទង ចូលទៅរកព្រះពុទ្ធជានរាសភៈ ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវផ្កាមួយទង ទៀបព្រះបាទានៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ហើយកាន់យកនូវផ្កាមួយទងបោះឡើងទៅនាអាកាស ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាផ្កា ។ ក្នុងកប្បទី ៣២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ជាម្ចាស់ផែនដី ព្រះនាមអន្តលិក្ខករៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាកាសុក្ខិបិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អាកាសុក្ខិបិយត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ តេលមក្ខិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៦) សិទ្ធត្ថេ ភគវតិ ទិបទិន្ទេ នរាសភេ
ពោធិយា វេទិកាយាហំ តេលំ មក្ខេសិ តាវទេ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ តេលំ មក្ខយឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ មក្ខនាយ ឥទំ ផលំ ។
ចតុវីសេ ឥតោ កប្បេ សុចក្ខុ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តេលមក្ខិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តេលមក្ខិយត្ថេរស្ស អបទានំ ទុតិយំ ។

តេលមក្ខិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៦៦) កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ជានរសភៈ បរិនិព្វានហើយ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំបានលាបប្រេងត្រង់វេទិកាពោធិព្រឹក្ស ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានលាបប្រេង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការលាបប្រេង ។ ក្នុងកប្បទី ២៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសុចក្ខុ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតេលមក្ខិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តេលមក្ខិយត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ អន្ត្យបន្ធិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៣) តិស្សស្ស ខោ(១) ភគវតោ ពោធិយា បាទបុត្តមេ
អន្ត្យបន្ធំ មយា ទិន្នំ ធរណីរុហបាទបេ ។
ឆន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បន្ធមភិរោបយឹ(២)
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពោធិបូជាយិទំ ផលំ ។
បញ្ចវីសេ ឥតោ កប្បេ ទេវលោ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អន្ត្យបន្ធិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អន្ត្យបន្ធិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. តិស្សស្សាហំ ។ ២ ម. ពន្ធមភិរោបយឹ ។

អន្ត្យបន្ធិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៦៣) ខ្ញុំបានថ្វាយក្បាច់អន្ត្យបន្ធ ចំពោះពោធិព្រឹក្ស ដ៏ឧត្តម របស់ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមតិស្សៈ ដែលជាឈើដុះលើផែនដី ។ ក្នុងកប្បទី ៩៦ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយអន្ត្យបន្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាពោធិព្រឹក្ស ។ ក្នុងកប្បទី ២៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមទេវលៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអន្ត្យបន្ធិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អន្ត្យបន្ធិយត្ថេរាបទាន ។

ចតុត្ថំ ទីបទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦៤) ទេវភូតោ អហំ សន្តោ ឱរុយ្ហ បថវឹ តទា
បទីបេ បញ្ច បាទាសឹ បសន្នោ សេហិ បាណិហិ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទីបមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ទីបទានស្សិទំ ផលំ ។
បញ្ចបញ្ញាសេ ឥតោ កប្បេ ឯកោ អាសឹ មហីបតិ
សមន្តចក្ខុ នាមេន ចក្កវត្តី មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ទីបទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ទីបទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទីបទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១៦៤) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាទេវតា ចុះមកកាន់ផែនដី មានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយប្រទីប ៥ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយប្រទីប ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយប្រទីប ។ ក្នុងកប្បទី ៥៥ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ជាម្ចាស់ផែនដី ព្រះនាមសមន្តចក្ខុ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទីបទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ទីបទាយកត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ វិឡាលិទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦៨) ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ រោម. .ក នាម បព្វតោ
តម្ហិ បព្វតបាទម្ហិ សមណោ ភាវិតិន្ទ្រិយោ ។
វិឡាលិយោ(១) គហេត្វាន សមណស្ស អទាសហំ
អនុមោទិ មហាវីរោ សយម្ភូ អបរាជិតោ
វិឡាលិ តេ មម ទិន្នា វិប្បសន្នេន ចេតសា
ភវេ និព្វត្តមានម្ហិ ផលំ និព្វត្តតុ តវ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ វិឡាលិមទាសហំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ វិឡាលិយា ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា វិឡាលិទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

វិឡាលិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ពិឡាលិយោ ។

វិឡាលិទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៦៨) មានភ្នំមួយឈ្មោះរោមសៈ នៅជិតព្រៃហិមពាន្ត ព្រះពុទ្ធជាសមណៈមួយអង្គ មានឥន្ទ្រិយស្រេចស្រង់ (គង់នៅ) ជើងភ្នំនោះ ។ ខ្ញុំយកដំឡូងនិវេទ្ឋា ទៅប្រគេនព្រះសមណៈ ឯព្រះសយម្ភូ ជាមហាវីរៈ ទ្រង់ឈ្នះកិលេស បានអនុមោទនាថា អ្នកមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយដំឡូងនិវេទ្ឋា ផលនាអនាគត ផលនៃដំណើរកើតឡើងដល់អ្នក ក្នុងកាលដែលអ្នកកើត ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយដំឡូង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃដំឡូងនិវេទ្ឋា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិឡាលិទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ វិឡាលិទាយកត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ មច្ឆទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៦៦) ចន្ទភាគានទីតីរេ អហោសឹ ឧក្កុសោ តទា
មហន្តំ មច្ឆំ បគ្គយ្ហ សិទ្ធត្ថស្ស មុនិនោ អទំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ មច្ឆមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ មច្ឆទានស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មច្ឆទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មច្ឆទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

មច្ឆទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៦៦) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាសត្វឆ្មក នៅលើឆ្នេរស្ទឹងចន្ទភាគា ខ្ញុំបានយកត្រីធំ ថ្វាយដល់ព្រះមុនីព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយត្រី ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយត្រី ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមច្ឆទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មច្ឆទាយកត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ ជវហង្សកត្ថេរាបទានំ

(១៦៧) ចន្ទភាគានទីតីរេ អាសឹ វនចរោ តទា

សិទ្ធត្ថំ អទ្ទសំ ពុទ្ធំ គច្ឆន្តំ អនិលញ្ជសេ ។

អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វាន ឱរោហេត្វា មហាមុនឹ

សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា អភិវន្ទឹ លោកនាយកំ ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ អវន្ទឹ នរាសភំ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ វន្ទនាយ ឥទំ ផលំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ជវហង្សកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ជវហង្សកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ជវហង្សកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៦៧) កាលនោះ ខ្ញុំត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃ ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងចន្ទភាគា បានឃើញព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធត្ថ និមន្តទៅក្នុងអាកាស ។ ខ្ញុំផ្គងអញ្ជលី ហើយក្រាបទូលព្រះមហាមុនី ហើយញុំាងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា បានថ្វាយបង្គំព្រះលោក-នាយក ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយបង្គំនូវព្រះនរាសភៈ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយបង្គំ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះជវហង្សកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ជវហង្សកត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ សលលបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៦៨) ចន្ទភាគានទីតីរេ អហោសិំ កិន្នរោ តទា
វិបស្សឹ អទ្ទសំ ពុទ្ធំ រំសិជាលសមាកុលំ ។
បសន្នចិត្តោ សុមនោ បរមាយ ច បីតិយា
បគ្គយ្ហ សលលំ បុប្ផំ វិបស្សិស្ស ឱកិរឹ អហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សលលបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សលលបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សលលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៦៨) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាកិន្នរ នៅក្បែរឆ្នេរស្ទឹងចន្ទភាគា បានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយបណ្តាញនៃរស្មី ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយដោយបីតិយ៉ាងក្រៃលែង បានកាន់យកផ្កាស្រល់ រោយរាយថ្វាយចំពោះព្រះវិបស្សី ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសលលបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សលលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

នវមំ ឧបាគតាសយត្ថេរាបទានំ

(១៦៩) ហិមវន្តស្ស បស្សម្ហិ សរោ អាសិ សុនិម្មិតោ
តត្ថាហំ រក្ខសោ អាសិំ ហេឋសីលោ ភយានកោ ។
អនុកម្បកោ ការុណិកោ វិបស្សី លោកនាយកោ
មមុទ្ធរិតុកាមោ សោ អាគញ្ឆិ មម សន្តិកោ ។
ឧបាគតំ មហាវីរំ ទេវទេវំ នរាសភំ
អាសយា អភិនិក្ខម្ម អវន្ទឹ សត្ថុនោ អហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ វន្ទឹ បុរិសុត្តមំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ វន្ទនាយ ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឧបាគតាសយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឧបាគតាសយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧបាគតាសយត្ថេរាបទាន ទី ៩

(១៦៩) មានស្រះដែលធម្មជាតិនិម្មិតល្អហើយ នៅកណ្ដាលព្រៃហិមពាន្ត ឯខ្ញុំកើតជារាក្សសក្នុងស្រះនោះ ជាអ្នកមានក្រាលសំឡុតគួរខ្លាច ។ ព្រះលោកនាយក ព្រះនាមវិបស្សី ទ្រង់មានសេចក្ដីអនុគ្រោះ មានសេចក្ដីករុណា ប្រាថ្នានឹងស្រង់ខ្ញុំ ព្រះអង្គស្ដេចយាងមក ក្នុងសំណាក់របស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំ (ឃើញ) ព្រះមហាវីរៈ ជាទេវតាដ៏ក្រៃលែង ទ្រង់ជានរាសភៈ ស្ដេចចូលមកហើយ ទើបខ្ញុំចេញអំពីលំនៅ បានថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសាស្ដា ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធជាបុរសប្រសើរ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃការថ្វាយបង្គំ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧបាគតាសយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧបាគតាសយត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ តរណិយត្ថេរាបទានំ

[១៧០] សុវណ្ណវណ្ណោ សម្ពុទ្ធោ វិបស្សី នាម
នាយកោ(១)
នទីតីរេ ឋិតោ សត្ថា ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតោ ។
នាវា ច វិជ្ជតេ តត្ថ សន្តារណី មហណ្ណវេ
នទិយា អភិនិក្ខម្ម តារេសិំ លោកនាយកំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ តារេសិំ នរុត្តមំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ តារណាយ ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តរណិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តរណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វិបស្សី ទក្ខិណារហានំ វិទូតិ ។

តរណិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

[១៧០] ព្រះសម្ពុទ្ធលោកនាយកជាសាស្តា ព្រះនាមវិបស្សី មានវណ្ណៈដូចមាស មានភិក្ខុសង្ឃចោមរោម ទ្រង់ឋិតនៅឆ្នេរស្ទឹង ។ ទូកសម្រាប់ចម្លងក្នុងស្ទឹង ដែលមានអន្លង់ធំនោះក៏មិនមាន ទើបខ្ញុំចេញអំពីស្ទឹង មកចម្លងព្រះលោកនាយក ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានចម្លងព្រះនរុត្តមសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការចម្លង ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតរណិយត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តរណិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

អឌ្ឍចន្ទី តេលចន្ទី ច ទីបទោ ច វិឡាលិទោ មច្ឆោ ជវហំសសឡលទោ រក្ខសោ តរណោ ធម្ម- រុចិ គាថាយោ ចេត្ថ សង្ខាតា តាឡីសមេកាធិ ច ។

អឌ្ឍចន្ទិវគ្គោ សត្តមោ ។

ឧទ្ទាន

អាកាសុក្ខិបិយត្ថេរាបទាន ១ តេលមក្ខិយត្ថេរាបទាន ១ អឌ្ឍចន្ទិយត្ថេរាបទាន ១ ទីបទាយកត្ថេរាបទាន ១ វិឡា- លិទាយកត្ថេរាបទាន ១ មច្ឆទាយកត្ថេរាបទាន ១ ជវហ- ង្សកត្ថេរាបទាន ១ សឡលបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ឧបាគត- ហាសនិយត្ថេរាបទាន ១ តរណិយត្ថេរាបទាន ១ ត្រូវ ជា ១០ និងគាថា ៦១ លោកអ្នកប្រាជ្ញបានរាប់ហើយ ក្នុងវគ្គនេះ ។

ចប់ អឌ្ឍចន្ទិយវគ្គ ទី ៥៥ ។

អដ្ឋវីសតិមោ សុវណ្ណពិព្ពោហនវគ្គោ

បឋមំ សុវណ្ណពិព្ពោហនិយត្ថេរាបទានំ

(១៩១) ឯកាសនំ មហាមនិ បសន្នោ សេហិ បាណិហិ
ពិព្ពោហនញ្ច ទទាសិំ ឧត្តមត្ថស្ស បត្តិយា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ ពិព្ពោហនមទាសហំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពិព្ពោហនស្សិទំ ផលំ ។
ឥតោ តេសដ្ឋិមេ កប្បេ អសមោ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុវណ្ណពិព្ពោហនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សុវណ្ណពិព្ពោហនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុវណ្ណពិព្ពោហនវគ្គ ទី ២៨

សុវណ្ណពិព្ពោហនិយត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៧១) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយកាសនៈមួយ ដោយដៃរបស់ខ្លួន និងថ្វាយខ្នើយ ដើម្បីសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយខ្នើយ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃខ្នើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៦៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាក្សត្រចក្រពត្តិ ព្រះនាមអសមៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុវណ្ណពិព្ពោហនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សុវណ្ណពិព្ពោហនិយត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ តិលមុដ្ឋិយត្ថេរាបទានំ

(១៧៦) មម សង្កប្បមញ្ញាយ សត្ថា លោកគ្គនាយកោ

មនោមយេន កាយេន ឥទ្ធិយា ឧបសង្កមិ ។

សក្ការំ ឧបសង្កន្តិំ វន្ទិត្វា បុរិសុត្តមំ

បសន្នចិត្តោ សុមនោ តិលមុដ្ឋិមទាសហំ ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ តិលមុដ្ឋិយិទំ ផលំ ។

ឥតោ សោឡសកប្បម្ហិ កន្ទិយោ នាម(១) ខត្តិយោ

សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តិលមុដ្ឋិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តិលមុដ្ឋិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. សន្និភោ នាម ។

តិលមុដ្ឋិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៧៦) ព្រះសាស្តាជាអគ្គនាយកក្នុងលោក ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ បានស្តេចមកដោយកាយសម្រេចដោយចិត្ត ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ជាបុរសប្រសើរបំផុត ដែលកំពុងស្តេចចូលមក ហើយថ្វាយល្ង មួយក្តាប់ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយល្ង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃល្ងមួយក្តាប់ ។ ក្នុងកប្បទី ១៦ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមកន្ទិយៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិលមុដ្ឋិយត្ថេរមានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តិលមុដ្ឋិយត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ បញ្ញោធិកិយត្ថេរាបទានំ

(១៧៣) មហាសមុទ្ទំ និស្សាយ វសតិ បព្វតុត្តរេ

បច្ចុគ្គមន កាមហំ   ធញ្ញោជកមជាសហំ ។

សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិនោ   សយម្ភុស្សានុកម្បកោ(១)

បុប្ផធញ្ញោជកំ ធត្វា   កាចំ សក្កច្ចំ មោធហំ ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ   ធញ្ញោជកមទំ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   ធញ្ញោជកស្សិទំ ផលំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ធញ្ញោជកិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បញ្ញោធិកិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ឱ. សព្វសត្តានុកម្បកោ ។

បញ្ញោធិកិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៧៣) ព្រះសមុទ្ទខាងកើតដ៏នៅត្រើយខាងក្នុង អាស្រ័យមហាសមុទ្ទ ខ្ញុំបានជាអ្នកបុណ្យ ក្រោកទៅទទួល ហើយបានប្រគេនប្រគល់ ខ្ញុំបានប្រគេនប្រគល់ ដល់ព្រះសយម្ភូ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ព្រះអង្គស្វែងរកគុណធំ ទ្រង់មានសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ បានទទួលយកនូវហត្ថសម្ពិ ផល់មួយកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយប្រគល់ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃប្រគល់ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបញ្ញោធិកិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បញ្ញោធិកិយត្ថេរាបទាន ។

បត្តំ អក្កមនទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៧៤) កោណ្ឌញ្ញស្ស ភគវតោ លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ

អកក្កសស្ស ចិត្តស្ស(១) និព្ពុតស្ស ឈាយិនោ។

សព្ពោកាសវិភត្តស្ស   សព្ពលោកហិតេសិនោ

អក្កមនំ មយា ទិន្នំ   និព្ពុតស្ស តាទិនោ ។

អបរិមេយ្យេ ឥតោ កប្បេ   អក្កមនមទាសហំ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   អក្កមនស្សិទំ ផលំ ។

ឥតោ បណ្ណរសេ កប្បេ   វិបុលា នាម(២) ខត្តិយោ

សត្តរតនសម្បន្នោ   ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អក្កមនទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អក្កមនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. អកក្កសចិត្តស្ស ។ ២ ម. វិបុលា នាម ។

អក្កមនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១៧៤) ខ្ញុំបានថ្វាយជាំបន្ទក់ឡែក ដល់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមកោណ្ឌញ្ញៈ ព្រះអង្គមានពលៈទៅគ្រប់ហើយ ជាតាទិបុគ្គល មានព្រះទ័យមិនកក្រក់ មិនមានដំណើរយឺត យូរពីកិលេស ព្រះអង្គមានឈាន ប្រព្រឹត្តក្នុងឱកាសៈទាំងពួង ទ្រង់ស្វែងរកប្រយោជន៍ ដល់សត្វលោកទាំងពួង ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វដទៃ ទ្រង់មិនញាប់ញ័រ ។ ក្នុងកប្បប្រមាណមិនបាន អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុតែខ្ញុំ បានថ្វាយជាំបន្ទក់ឡែក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃជាំបន្ទក់ឡែក ។ ក្នុងកប្បទី ១៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមវិបុលៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអក្កមនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អក្កមនទាយកត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ ឯកញ្ជលិយត្ថេរាបទានំ

(១៧៩) ឧទុម្ពរេ វសន្តស្ស និយកេ បណ្ណសន្ថរេ
វុត្ថាកាសោ មយា ទិន្នោ សមណស្ស មហេសិនោ ។
វិបស្សិស្ស និបកស្ស លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោ
អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វាន សន្ថរំ ពុទ្ធសន្ថរំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ការំ ពុទ្ធសន្ថរំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ សន្ថរស្ស ឥទំ ផលំ ។
ឥតោ ចុទ្ទសកប្បម្ហិ អហោសិំ មនុជាធិបោ
ឯកញ្ជលិកោ នាម ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកញ្ជលិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកញ្ជលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឯកញ្ជលិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៧៩) ខ្ញុំបានប្រគេនឱកាសជាទីនៅ លើកម្រាលស្លឹកឈើដែលខ្ញុំតាំងទុក ដល់ព្រះសមណៈ (ព្រះនាមវិបស្សី) ទ្រង់ស្វែងរកគុណធំ កាលគង់នៅជិតដើមល្វា ។ ខ្ញុំផ្គងអញ្ជលី ហើយក្រាលកម្រាលស្លឹក ថ្វាយព្រះវិបស្សីសម្ពុទ្ធ ជាធំជាងសត្វលើផែនដី ជាទីពឹងនៃសត្វលោក ជាតាទិបុគ្គល ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកម្រាលស្លឹក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃកម្រាល ។ ក្នុងកប្បទី ១៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាធំជាងពួកមនុស្ស ព្រះនាមឯកអញ្ជលិកៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកញ្ជលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកញ្ជលិយត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ បោត្ថទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៩៦) សត្ថារំ ធម្មមារព្ភ សង្ឃញ្ចាបិ មហេសិនោ
បោត្ថទានំ មយា ទិន្នំ ទក្ខិណេយ្យេ អនុត្តរេ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បោត្ថទានស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បោត្ថទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បោត្ថទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ ចិតកបូជកត្ថេរាបទានំ

(១៩៧) ចន្ទភាគានទីតីរេ អនុសោតំ វជាមហំ
សត្ត មាលុវបុប្ផានិ ចិតការោបយឹ អហំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ ចិតកំ យំ អបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ចិតបូជាយិទំ ផលំ ។

បោត្ថទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៩៦) ខ្ញុំប្រារព្ធព្រះសាស្តាផង ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង បានប្រគេនបោត្ថទាន (សម្ពត់សំបកឈើ) ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធមហេសី ជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គល ដ៏ប្រសើរ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបោត្ថទាន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបោត្ថទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បោត្ថទាយកត្ថេរាបទាន ។

ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៩៧) ខ្ញុំដើរទៅតាមទីបណ្ដោយខ្សែទឹក លើឆ្នេរស្ទឹងចន្ទភាគា ខ្ញុំបានយកផ្កាជ្រៃ ៧ ដាក់បូជាជើងថ្ករ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាជើងថ្ករ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាជើងថ្ករ ។

សត្តសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ បដិជគ្គសនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្វលោ(១) ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ចិតកបូជកោ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ចិតកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អដ្ឋមំ អាលុវទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៧៨) បព្ភារេ ហិមវន្តម្ហិ មហាសិន្ធុ សុទស្សនោ
តត្ថទ្ទសំ វីតរាគំ សប្បភាសំ(២) សុទស្សនំ ។
បរោបសមេ យុត្តំ ទិស្វា វិម្ហិតមានសោ
អាលុវំ តស្ស បាទាសិំ បសន្នោ សេហិ បាណិភិ ។

១ ម. សត្តាសុំ បញ្ញត្តិនោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. សុបភាសំ ។

កន្លងកប្បទី ៦៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមបដិជគ្គៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចិតកបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ។

អាលុវទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៧៨) មានស្ទឹងធំមួយ ឈ្មោះសុទស្សនៈ នៅក្បែរភ្នំហិមពាន្ត ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសុទស្សនៈ មានរស្មីល្អ ប្រាសចាករាគៈ គង់នៅក្បែរស្ទឹងនោះ ។ លុះខ្ញុំឃើញព្រះអង្គ ប្រកបដោយសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ យ៉ាងក្រៃលែង ខ្ញុំមានចិត្តស្ងើចជ្រះថ្លា បានថ្វាយល្មើក ជាស្បៀង ដល់ព្រះសុទស្សនៈអង្គនោះ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។

ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ អាលុវមទាសហំ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ អាលុវស្ស ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អាលុវទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អាលុវទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវមំ បុណ្ឌរីកត្ថេរាបទានំ

(១៩៤) កោមសោ នាម នាមេន សយម្ភូ សព្វកោ(១) តទា
បុណ្ឌរីកំ មយា ទិន្នំ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ បុណ្ឌរីកមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បុណ្ឌរីកស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

១ ម. សុព្ពតោ ។

ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្លែល្ហុង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃផ្លែល្ហុង ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាលុវទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អាលុវទាយកត្ថេរាបទាន ។

បុណ្ឌរីកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(១៩៤) ក្នុងកាលនោះ ព្រះសយម្ភូ ព្រះនាមកោមសៈ មានរស្មីល្អ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយផ្កាឈូកស ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្កាឈូកស ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយឈូកស ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បុណ្ណកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បុណ្ណកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ តរណិយត្ថេរាបទានំ

(១៨០) មហាបថម្ហិ វិសមេ សេតុ ការាបិតំ មយា
តរណត្ថាយ លោកស្ស បសន្នោ សេហិ បាណិភិ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ សេតុំ ការយិំ មយា
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ សេតុទានស្សិទំ ផលំ ។
ចតុបញ្ញាសិតោ កប្បេ ឯកោ អាសិំ សមោគធោ(១)
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា តរណិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

តរណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សមោគតោ ។

បានឮថា ព្រះបុណ្ណកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បុណ្ណកត្ថេរាបទាន ។

តរណិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១៨០) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានស្ថាបនាស្ពាន ត្រង់ផ្លូវធំ ដែលមានជង្ហុក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការឆ្លង នៃសត្វលោក ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានស្ថាបនាស្ពាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការធ្វើស្ពាន ។ ក្នុងកប្បទី ៥៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមសមោគធៈ ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះតរណិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ តរណិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទានំ

សោវណ្ណំ តិលមុដ្ឋិ ច   ចង្កោដកាព្ភញ្ជមញ្ជលិ
ពោត្ថកោ ចិតកាលុវោ   ឯកបុណ្ឌរិ តរណោ
ឆចត្តាឡីស គាថាយោ   គណិតាយោ វិភាវិភិ ។

សុវណ្ណពិម្ពោហនវគ្គោ អដ្ឋចត្តាលីសមោ ។

ឯកាទសមំ ភាណវារំ ។

ឧទ្ទាន

សុវណ្ណពិម្ពោហនិយត្ថេរាបទាន ១ តិលមុដ្ឋិយត្ថេរាបទាន ១
ចង្កោដកិយត្ថេរាបទាន ១ អព្ភញ្ជនទាយកត្ថេរាបទាន ១
ឯកញ្ជលិយត្ថេរាបទាន ១ ពោត្ថទាយកត្ថេរាបទាន ១ ចិត-
កបូជកត្ថេរាបទាន ១ អាលុវទាយកត្ថេរាបទាន ១ បុណ្ឌរីក-
ត្ថេរាបទាន ១ តរណិយត្ថេរាបទាន ១ ជាគាថា ៤៦
ដែលអ្នកប្រាជ្ញរាប់ហើយ ។

ចប់ សុវណ្ណពិម្ពោហនវគ្គ ទី ៤៨ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ១១ ។

ឯកូនតឹ្តសោ បណ្ណទាយកវគ្គោ

បឋមំ បណ្ណទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៨១) បណ្ណសាលេ និសិន្នោម្ហិ បណ្ណភោជនភោជនោ

ឧបវិដ្ឋញ្ច មំ សន្តំ ឧបាគញ្ឆិ មហាឥសិ ។

សិទ្ធត្ថោ លោកបជ្ជោតោ សព្វលោកតិកិច្ឆកោ

តស្ស បណ្ណំ មយា ទិន្នំ និសិន្នស្ស បណ្ណសន្ថរេ ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បណ្ណមទទឹ តទា

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បណ្ណទានស្សិទំ ផលំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បណ្ណទាយកោ ថេរោ

ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បណ្ណទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បណ្ណទាយកវគ្គ ទី ២៩

បណ្ណទាយកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៨១) ខ្ញុំអង្គុយនៅក្នុងបណ្ណសាលា បរិភោគនូវស្លឹកឈើជាភោជន ព្រះសម្ពុទ្ធជាមហាឥសី ស្តេចចូលមកកាន់ខ្ញុំដែលកំពុងអង្គុយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ជាប្រទីបក្នុងលោក ព្រះអង្គជាគ្រូពេទ្យ នៃសត្វលោកទាំងអស់ ខ្ញុំបានថ្វាយស្លឹកឈើចំពោះព្រះអង្គ ដែលទ្រង់គង់នៅលើកម្រាលស្លឹកឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយស្លឹកឈើ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយស្លឹកឈើ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបណ្ណទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បណ្ណទាយកត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ ផលទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៨៦) សិនេរុសមសន្តោសោ ធរណីធរសាទិសោ(១)

វុដ្ឋហិត្វា សមាធិម្ហា ភិក្ខាយ មមុបដ្ឋិតោ ។
ហរីតកំ អាមលកំ អម្ពំ ជម្ពុំ វិភេតកំ
កោលំ ភល្លាតកំ ពេល្លំ ផារុសកផលានិ ច ។
សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិស្ស សព្វលោកានុកម្បិនោ
តញ្ច សព្វំ មយា ទិន្នំ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ផលំ អទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ផលទានស្សិទំ ផលំ ។
សត្តបញ្ញាសិតោ កប្បេ ឯកជ្ឈោ នាម ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ផលទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ផលទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សត្តមំ ។

១ ម. ធរណីសមសាទិសោ ។

ផលទាយកត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៨៦) ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធត្ថ មានព្រះទ័យសន្តោស ស្មើដោយភ្នំសិនេរុ ធ្ងន់ប្រៀបដោយធរណី ស្ដេចចេញចាកសមាធិ ហើយទ្រង់ស្ដេចចូលទៅរកខ្ញុំដើម្បីភិក្ខា ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានប្រគេនផ្លែឈើទាំងអស់នោះគឺ ផ្លែសម៉ កន្ទួតព្រៃ ស្វាយ ព្រីង ផ្លែសម៉ពិភេក ពុទ្រា ពពាល ស្រគំ ព្នៅ និងផ្លែមាក់ប្រាង ដល់ព្រះមហាឥសីព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ព្រះអង្គមានសេចក្ដីអនុគ្រោះ ដល់សត្វលោកទាំងពួង ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែឈើ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លែឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ៥៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមឯកជ្ឈៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះផលទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ បច្ចុគ្គមនិយត្ថេរាបទានំ

[១៨៣] សីហំ យថា វនចរំ និសភាជានិយំ យថា

កកុធំ វិលសន្តំវ អាគច្ឆន្តំ នរាសភំ ។

សិទ្ធត្ថំ លោកបជ្ជោតំ សព្វលោកតិកិច្ឆកំ

អកាសឹ បច្ចុគ្គមនំ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ(១) កប្បេ បច្ចុគ្គមំ អកាសហំ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បច្ចុគ្គមនិទំ ផលំ ។

សត្តវីសេ ឥតោ កប្បេ ឯកោ អាសឹ ជនាធិបោ

បរិកេតិ នាមេន ចក្កវត្តិ មហព្វលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បច្ចុគ្គមនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បច្ចុគ្គមនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. ឯកនវុតិតោ ។

បច្ចុគ្គមនិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៨៣) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានធ្វើនូវការក្រោកទទួលព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ព្រះអង្គជាប្រទីបរបស់លោក ជាអ្នកព្យាបាលសត្វលោកទាំងពួង ទ្រង់ជានរាសភៈ ទ្រង់ស្តេចមក ដូចសត្វសីហៈត្រាច់ទៅក្នុងព្រៃ ឬដូចនិសភាជានេយ្យ ឬក៏ដូចលំពង់ដ៏ថ្កាន់ល្អាស់ល្អន់ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានក្រោកទទួលព្រះនរាសភៈ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការក្រោកទទួល ។ ក្នុងកប្បទី ២៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ព្រះនាមបរិកេតៈ ជាធំជាងជន ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបច្ចុគ្គមនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បច្ចុគ្គមនិយត្ថេរាបទាន ។

ចតុត្ថំ ឯកបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៨៤) ឧក្កិណម្ហិ ទុករម្ហិ បិសាចោ អាសហំ តទា
អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ បីតរំសិំវ ភាណុមំ ។
វិបស្សិស្ស នរគ្គស្ស សព្វលោកហិតេសិនោ
ឯកបុប្ផំ មយា ទិន្នំ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឯកបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឯកបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឯកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១៨៤) កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាបិសាចនៅត្រង់ទីច្រាំងស្ទឹង បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមិនមានធូលីគឺរាគៈ ដូចជាព្រះអាទិត្យមានរស្មីលឿង ។ ខ្ញុំបានថ្វាយផ្កាមួយ ចំពោះព្រះវិបស្សី ព្រះអង្គប្រសើរជាងនរៈ ទ្រង់ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ដល់សត្វលោកទាំងពួង ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ប្រកបដោយតាទិគុណ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឯកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ មយវិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ

(១៨៩) ចន្ទភាគនទិយា តីរេ សយម្ភូ អបរាជិតោ

សមាធឹ សោ សមាបន្នោ វិប្បសន្នោ អនាវិលោ ។

ទិស្វា បសន្នោ សុមនោ សម្ពុទ្ធំ អបរាជិតំ

តាហំ មយវិបុប្ផេន សយម្ភុំ ពូជយឹ តទា ។

ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុប្ផមភិពូជយឹ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា មយវិបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

មយវិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

មយវិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៨៩) ព្រះសយម្ភូ ដែលពួកមារផ្ចាញ់មិនបាន មានឥន្ទ្រិយជាទីថ្លាស្អាត មិនមានកករល្អក់ ព្រះអង្គទ្រង់ចូលកាន់សមាធិ ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងចន្ទភាគា ។ កាលនោះ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធដែលពួកមារផ្ចាញ់មិនបាន ហើយបូជាព្រះសយម្ភូអង្គនោះ ដោយផ្កាមយ–ព្រឹក្ស ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមយវិបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ មយវិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឆដ្ឋំ ឧបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទានំ

[១៨៦] រថិយំ បដិបជ្ជន្តំ អាហុតីនំ បដិគ្គហំ
វិបស្សិំ មហាវីរំ លោកជេដ្ឋំ នរាសភំ ។
បញ្ញាសាបិយតស្សាហំ(១) សព្វលោកហិតេសិនោ
ឧបដ្ឋាកោ មយា ទិន្នោ សិទ្ធត្ថស្ស មហេសិនោ ។
បដិគ្គហេត្វាន សម្ពុទ្ធោ និយ្យាតេសិ មហាមុនិ(២)
ឧដ្ឋាយ អាសនា តម្ហា បក្កាមិ បាចីនាមុខោ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ ឧបដ្ឋាកមទំ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ឧបដ្ឋានស្សិទំ ផលំ ។
សត្តបញ្ញាសិតោ កប្បេ ពលសេនសនាមកោ
សត្តរតនសម្បន្នោ ចក្កវត្តិ មហព្ពលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. បក្កាមិ សក្កសស្សាហំ ។ ២ ម. មហាឥសិ ។

ឧបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៨៦) ខ្ញុំបានឃើញព្រះមហាវីរ ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់ជានរាសភៈ ទ្រង់ទទួលនូវគ្រឿងបូជា ស្តេចទៅតាមច្រក ។ ខ្ញុំបានថ្វាយឧបដ្ឋាកម្នាក់ ដល់ព្រះមហេសី ព្រះនាមសិទ្ធត្ថ ដែលខ្ញុំបានឲ្យគេនិមន្ត ព្រះអង្គស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ ដល់សត្វលោកទាំងពួង ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញប្រសើរ ទ្រង់ទទួលហើយប្រគល់ឲ្យវិញ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈនោះ មានព្រះភក្ត្របែរចេញទៅកាន់បូព៌ទិស ហើយទ្រង់ចៀសចេញទៅ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយឧបដ្ឋាក ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយឧបដ្ឋាក ។ ក្នុងកប្បទី ៥៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមពលសេនៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ អបទានិយត្ថេរាបទានំ

(១៨៧) អបទានំ សុគតានំ កិត្តយិហំ មហេសិនំ
បាទេ ច សិរសា វន្ទឹ បសន្នោ សេហិ បាណិហិ ។
ទេ្វនវុតេ ឥតោ កប្បេ អបទានំ បកិត្តយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ កិត្តនាយ ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អបទានិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អបទានិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទាន ។

អបទានិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៨៧) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា សម្តែងនូវអបទាន (រឿង) របស់ ព្រះសុគតទាំងឡាយ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបាទាទាំងពីរ ដោយត្បូងនិងដៃរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុ ដែលខ្ញុំ បានសម្តែង នូវអបទាន ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសម្តែង ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអបទានិយត្ថេរ មានអាយុ បានបន្លឺនូវ គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អបទានិយត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ សត្តាហបព្វជិតត្ថេរាបទានំ

(១៤៨) វិបស្សិស្ស ភគវតោ សង្ឃោ សក្កតមានិតោ
ព្យសនំ មេ អនុប្បត្តំ ញាតិភេទោ(១)តទា អហុ
បព្វជ្ជំ ឧបគន្ត្វាន ព្យសនូបសមាយហំ
សត្តាហាភិរតោ តត្ថ សត្ថុសាសនកម្យតា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យមហំ បព្វជឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ បព្វជ្ជាយ ឥទំ ផលំ ។
សត្តសដ្ឋិម្ហិតោ កប្បេ សត្ត អាសុំ មហីបតី
សុនេក្ខម្មាតិ ញាយន្តិ ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សត្តាហបព្វជិតោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សត្តាហបព្វជិតត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ឱ. ញាតិភេទោ ។

សត្តាហបព្វជិតត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៤៨) ក្នុងកាលមុន មានព្រះសង្ឃរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ដែលទេវតានិងមនុស្សធ្វើសក្ការៈ រាប់អានហើយ ខ្ញុំដល់នូវសេចក្ដីវិនាស ព្រោះបែកពួកញាតិ ខ្ញុំចូលទៅកាន់ផ្នួស ដើម្បីរម្ងាប់ទុក្ខព្រួយព្រោះសេចក្ដីវិនាសនោះ ខ្ញុំត្រេកអរក្នុងផ្នួសនោះ អស់ ៧ ថ្ងៃ ព្រោះប្រាថ្នាបំពេញកិច្ចក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្ដា ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបួស ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃបព្វជ្ជា ។ ក្នុងកប្បទី ៦៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ជាម្ចាស់ផែនដី គេតែងស្គាល់ថា ព្រះបាទសុនេក្ខម្មៈ ប្រកបដោយកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសត្តាហបព្វជិតត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សត្តាហបព្វជិតត្ថេរាបទាន ។

នវមំ ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទានំ

(១៨៩) វេតម្ភិនីតិ(១) មេ នាមំ បិតុ សន្តំ មមំ តទា
មម ហត្ថំ គហេត្វាន ឧបានយិ មហាមុនឹ
ឥមេ ចំ ឧទ្ទិសិយន្តិ ពុទ្ធា លោកគ្គនាយកា
តេហំ ឧបដ្ឋឹ សក្កច្ចំ បសន្នោ សេហិ បាណិហិ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ ពុទ្ធេ បរិចរឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ឧបដ្ឋានស្សិទំ ផលំ ។
តេវីសតិ ឥតោ កប្បេ ចតុរោ អាសុ ខត្តិយា
សមណុបដ្ឋកា នាម ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វេតម្ភិនិ ។

ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(១៨៩) កាលនោះ ខ្ញុំឈ្មោះវេតម្ភុនី បិតារបស់ខ្ញុំក៏ឈ្មោះវេតម្ភុនីដែរ បិតាខ្ញុំដឹកដៃខ្ញុំចូលទៅរកព្រះមហាមុនី ឯព្រះមហាមុនី សម្ដែងប្រាប់ខ្ញុំថា ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនេះ ជាអគ្គនាយកក្នុងលោក ខ្ញុំជ្រះថ្លា បានបម្រើព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ដោយគោរព ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបម្រើព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបម្រើ ។ ក្នុងកប្បទី ២៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៤ ជាតិ មានព្រះនាមសមណុបដ្ឋាកៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទាន ។

ទសមំ បុព្វង្គមនិយត្ថេរាបទានំ

(១៨០) ចុល្លាសីតិសហស្សានិ បព្វជិំសុ អកិញ្ចនា
តេសំ បុព្វង្គមោ អាសិំ ឧត្តមត្ថស្ស បត្តិយា ។
សកា សមោហា(១) ចេតេ វិបស្សន្នមនាវិលំ
ឧបដ្ឋហិំសុ សក្កច្ចំ បសន្នា សេហិ បាណិហិ ។
ទិណាសក វត្តពោសា ការកាត្វា មហាសក
ជរីសុ ខេត្តចិត្តេន សយម្ភូ អបរាជិតា ។
តេសំ ឧបដ្ឋហិត្វាន សម្ពុទ្ធានំ បដិស្សតោ
មរណញ្ច អនុប្បត្តា ទេវត្តញ្ច អគច្ឆសេ ។
ឆត្តុវេ តតោ កាលេ យំ សីលមនុបាលយិំ
ទុក្កតី ជាតិជាតិ សញ្ញមស្ស ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

១ ម. សហិ ។

បុព្វង្គមនិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

(១៨០) ពួកយើង ៨៤.០០០ នាក់ មិនមានសេចក្តីកង្វល់ បានបួសហើយ ដើម្បីសម្រេចនូវប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំឯង ជាប្រធាន របស់កុលបុត្រទាំងនោះ ។ ឯកុលបុត្រទាំងនោះនៅ មានកនៈនឹងមោហៈ តែមានចិត្តជ្រះថ្លា បានបម្រើព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលមានតម្រិះថ្លាស្អាត មិនមានកករល្អក់ ដោយគោរព ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ព្រះសយម្ភូទាំងឡាយដែលពួកមារ ផ្ចាញ់មិនបាន ព្រះអង្គធ្វើព្រះទីណាស្រេក មានទោសៈធ្លាក់ចោលហើយ មានសោឡសកិច្ចធ្វើរួចហើយ មិនមានអាសវៈ តែងឲ្យយាមរក្សាចិត្ត ។ ពួកយើងបានបម្រើព្រះសម្ពុទ្ធទាំងនោះ ដោយសេចក្តីគោរពក្រែង លុះដល់មរណៈក៏បាន ទៅកាន់អត្តភាពជាទេវតា ។ ក្នុងកប្បទី ៨៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានរក្សាសីល ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសង្រួមក្នុងសីល ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ទសមំ

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បុព្វង្គមនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បុព្វង្គមនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

បណ្ណំ ផលំ ឧគ្គមនិយោ ឯកបុប្ផី ច មាឃវោ

ឧបដ្ឋាកោបទានញ្ច បព្វជ្ជា ច ឧបដ្ឋិតំ ។

បុព្វង្គោ ច គាថាយោ អដ្ឋតាលីស កិត្តិតា ។

បណ្ណទាយកវគ្គោ ឯកូនបញ្ញាសោ ។

ទី១០

បានឮថា ព្រះបុព្វង្គមនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បុព្វង្គមនិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

បណ្ណទាយកត្ថេរាបទាន ១ ផលទាយកត្ថេរាបទាន ១ បច្ចុគ្គមនិយត្ថេរាបទាន ១ ឯកបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ មឃវបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ ឧបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទាន ១ អបទានិយត្ថេរាបទាន ១ សត្តាហបព្វជិតត្ថេរាបទាន ១ ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកត្ថេរាបទាន ១ បុព្វង្គមនិយត្ថេរាបទាន ១ មានគាថា ៤៨ ដែលលោកប្រជុំសម្តែងទុកហើយ ។

ចប់ បណ្ណទាយកវគ្គ ទី ៤៩ ។

ចិតកបូជកវគ្គោ

បឋមំ ចិតកបូជកត្ថេរាបទានំ

(១៩១) អជិតោ នាម នាមេន អហោសិ ព្រាហ្មណោ តទា
អាហុតឹ យិដ្ឋុកាមោហំ នានាបុប្ផំ សមានយឹ ។
ជលន្តំ ចិតកំ ទិស្វា សិខិនោ លោកពន្ធុនោ
តញ្ច បុប្ផំ សមានេត្វា ចិតកេ ឱកិរឹ អហំ ។
ឯកត្តឹសេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិបូជយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
សត្តវីសេ ឥតោ កប្បេ សត្តាសុំ ផុជាចិតា
សុបជ្ជលិតនាមា តេ ចក្កវត្តី មហព្វលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ចិតកបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ចិតកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ចិតកបូជកវគ្គ ទី ៣០

ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ទី ១

(១៩១) កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះអជិតៈ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងបូជានូវគ្រឿងបូជា បានប្រមូលផ្កាផ្សេងៗ ។ ខ្ញុំឃើញជើងថ្ករ ដែលកំពុងឆេះរឿង របស់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមសិខី ព្រះអង្គជាផៅពង្សនៃសត្វលោក ហើយយកផ្កានោះមករោយលើជើងថ្ករ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ជាធំជាងពួកមនុស្ស ព្រះនាមសុបជ្ជលិតៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចិតកបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ។

ទុតិយំ បុប្ផធារកត្ថេរាបទានំ

(១៩៦) វាកចីរធរោ អាសឹ អជិនុត្តរវាសិតោ
អភិញ្ញា បញ្ច និព្វត្តា ចន្ទស្ស បរិមជ្ជកោ ។
វិបស្សឹ លោកបជ្ជោតំ ទិស្វា អភិគតំ មមំ
បារិច្ឆត្តកបុប្ផានិ ធារេសឹ សត្ថុនោ អហំ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិធារយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ធារណាយ ឥទំ ផលំ ។
សត្តាសីតិម្ហិតោ កប្បេ ឯកោ អាសឹ មហីបតិ
សមន្តធរណោ នាម ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា បុប្ផធារកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

បុប្ផធារកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បុប្ផធារកត្ថេរាបទាន ទី ២

(១៩៦) ខ្ញុំស្លៀកសម្ពត់សម្បកឈើ ដណ្តប់សម្ពត់ស្បែកខ្លា ញ៉ាំងអភិញ្ញា ៥ ឲ្យកើត ជាអ្នកស្ទាបអង្អែលព្រះចន្ទបាន ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះវិបស្សី ព្រះអង្គបំភ្លឺលោក ដែលកំពុងស្តេចមកកាន់សំណាក់របស់ខ្ញុំ ទើបខ្ញុំបាំងផ្កាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្សថ្វាយព្រះសាស្តា ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបាំងផ្កាថ្វាយ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបាំងផ្កា ។ ក្នុងកប្បទី ៨៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ជាម្ចាស់ផែនដី ព្រះនាមសមន្តធរណៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុប្ផធារកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ បុប្ផធារកត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ ឆត្តទាយកត្ថេរាបទានំ

(១៨៣) បុត្តោ មម បព្វជិតោ កាសាយវសនោ តទា
សោ ច ពុទ្ធត្តសម្បត្តោ និព្វុតោ លោកបូជិតោ ។
វិចិនន្តោ សកំ បុត្តំ អាគមឹ[១] បច្ឆតោ អហំ[២]
និព្វុតស្ស មហន្តស្ស ចិតកំ អគមាសហំ ។
បគ្គយ្ហ អញ្ជលឹ តត្ថ វន្ទិត្វា ចិតកំ អហំ
សេតច្ឆត្តញ្ច បគ្គយ្ហ អារោបេសឹ អហំ តទា ។
ទ្វេនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ឆត្តមភិរោបយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ឆត្តទានស្សិទំ ផលំ ។
បញ្ចវីសេ ឥតោ កប្បេ សត្ត អាសុំ ជនាធិបា
មហារហសនាមា តេ ចក្កវត្តី មហព្ពលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ឆត្តទាយកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ឆត្តទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. អគមឹ ។ ២ ម. តហំ ។

ឆត្តទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(១៨៣) កាលនោះ កូនរបស់ខ្ញុំបួស ស្លៀកសំពត់កាសាយៈ កូននោះបានដល់ភាពជាព្រះពុទ្ធ ដែលសត្វលោកបូជា បានបរិនិព្វានហើយ ។ ខ្ញុំស្វែងរកកូនរបស់ខ្លួន ក៏ទៅកាន់ជើងថ្ករ របស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជាកូនរបស់ខ្ញុំ ដែលបរិនិព្វានហើយ នៅខាងក្រោយគេ ។ កាលនោះ ខ្ញុំផ្គងអញ្ជលី ថ្វាយបង្គំជើងថ្ករត្រង់កន្លែងនោះ ហើយខ្ញុំកាន់ស្វេតច្ឆត្រថ្វាយ ។ ក្នុងកប្បទី ៩២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាឆត្រ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយឆត្រ ។ ក្នុងកប្បទី ២៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្ដេចចក្រពត្តិ ៧ ជាតិ ជាធំជាងជន ព្រះនាមមហារហៈ ដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឆត្តទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ឆត្តទាយកត្ថេរាបទាន ។

ចតុត្ថំ សព្វសញ្ញកត្ថេរាបទានំ

(១៩៤) អនុត្តរត្ថិ អាមិតេ្ច បសាទោ វិបុលោ អហុ
ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស លោកម្ហិ ជាតុការេ មហេសិនោ ។
សព្វមសេ្សាសយាំ(១) តត្ថ ឧឧបស្សាមិ តំ ជិនំ
អរណញ្ញេ អនុប្បត្តោ ពុទ្ធសញ្ញមនុស្សរឹ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញមលភឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សព្វសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សព្វសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. យោកសាមសេ្សាសយាំ ទិស្សតិ ។

សព្វសញ្ញកត្ថេរាបទាន ទី ៤

(១៩៤) កាលព្រះអាទិត្យមិនទាន់រះឡើង សេចក្តីជ្រះថ្លា យ៉ាងទូលាយ ចំពោះព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គស្វែងរកគុណធំ កំពុងកើតមានក្នុងលោក ។ ខ្ញុំបានឮសំឡេង ប្រកាសថា ព្រះពុទ្ធច្រាស់ហើយ ក្នុងពេលនោះ តែខ្ញុំមិនបាន ឃើញព្រះជិនស្រីនោះឡើយ លុះដល់ខ្ញុំជិតនឹងមរណកាល ខ្ញុំបានចាប់យកនឹកដល់ព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានខ្ជាប់ពុទ្ធសញ្ញា ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសព្វសញ្ញកត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សព្វសញ្ញកត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចមំ កោសិសនិក្ខេបកត្ថេរាបទានំ

(១៩៨) អាភមទ្វាភ ចិត្តម្ម   កោសិសំ សន្ថតំ មយា

អនុភោមិ សកំ កម្មំ   បុព្វកម្មស្សិទំ ផលំ ។

អាជានិយា ភគជក   សិវិកា សីឃវាហនា

អនុភោមិ សព្វមេតំ   កោសិសស្ស ឥទំ ផលំ ។

អហោ ការំ បរមការំ   សុខេត្តេ សុកតំ មយា

សង្ឃេ កតស្ស ការស្ស   ន អញ្ញំ កលមគ្ឃតិ ។

ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ សិសំ សន្ថរឹ អហំ

ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ   សន្ថរស្ស ឥទំ ផលំ ។

ចតុសត្តតិកប្បម្ហិ   សុបតិដ្ឋិតនាមកោ

ឯកោ អាសឹ មហាតេជោ   ចក្កវត្តី មហព្វលោ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ

ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

កោសិសនិក្ខេបកត្ថេរាបទាន ទី ៥

(១៩៨) ខ្ញុំបានក្រាលកម្រាលប្រដាប់ជើង ចេញអំពីផ្កា តាក (ក្នុងចំពោះសង្ឃ) ខ្ញុំបានសោយផលកុសលកម្មរបស់ខ្លួន នេះ នេះជាផលនៃបុព្វកម្ម ។ ខ្ញុំបាននូវយានៈទាំងអស់ នុះ គឺសេះអាជានេយ្យ រថនិងសិវិកា និងសេះលឿន ជាពាហនៈដ៏លឿន នេះជាផលនៃកម្រាលប្រដាប់ជើង ។ ឱ គ្រឿងសក្ការៈជាសក្ការៈដ៏ឧត្តម ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយប្រពៃ ចំពោះបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ល្អ គ្រឿងសក្ការៈដទៃមិនដល់មួយចំណិតនៃសក្ការៈ ដែលខ្ញុំធ្វើចំពោះសង្ឃឡើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានក្រាលកម្រាលប្រដាប់ជើង ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃកម្រាល ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ មួយអង្គ ព្រះនាមសុបតិដ្ឋិតៈ ទ្រង់មានតេជៈច្រើន មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កោសិសនិក្ខេបកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

កោសិសនិក្ខេបកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ ចន្ទនបូជកត្ថេរាបទានំ

[១៩៦] បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ   អហោសិំ កិន្នរោ តទា
អទ្ទសំ វិរជំ ពុទ្ធំ   បីតរំសិំវ ភាណុមំ ។
ឧបេតោមិ តទា ពុទ្ធំ   វិបស្សិំ លោកនាយកំ
ចន្ទំ តគរំ ភចំ   បាទេ ឱសិញ្ចហំ តទា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ   យំ ជនំ អភិបូជយិំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ   ពុទ្ធបូជាយិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ   វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា   កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ចន្ទនបូជកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ចន្ទនបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បានឮថា ព្រះកោសិសនិក្ខេបកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ កោសិសនិក្ខេបកត្ថេរាបទាន ។

ចន្ទនបូជកត្ថេរាបទាន ទី ៦

[១៩៦] កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាកិន្នរ នៅភ្នំហិមពាន្ត បានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រាសចាកធូលីកិលេស ដូចជាព្រះអាទិត្យមានរស្មីលឿង ។ កាលនោះ ខ្ញុំចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ព្រះអង្គជានាយកនៃសត្វលោក ហើយប្រោះនូវខ្លឹមចន្ទន៍និងក្រស្នា លើព្រះបាទាក្នុងកាលនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជាព្រះពុទ្ធ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចន្ទនបូជកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចន្ទនបូជកត្ថេរាបទាន ។

សត្តមំ ទេសកិត្តកត្ថេរាបទានំ

(១៤៨) ឧបសាឡ្ហកនាមោហំ អហោសឹ ព្រាហ្មណោ
តទា

កាននំ វនមោគ្គយ្ហ លោកជេដ្ឋំ អបស្សហំ
ទិស្វាន វន្ទឹ បាទេសុ លោកាហុតិបដិគ្គហំ
បសន្នចិត្តោ សុមនោ ពុទ្ធោ អនុត្តរោ អយំ ។
កាននា អភិនិក្ខម្ម ពុទ្ធសេដ្ឋំ អនុស្សរឹ
[illegible] កិត្តយិត្វាន កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទហំ ។
ចតុន្នវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ពុទ្ធមភិកិត្តយឹ
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ កិត្តនាយ ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា ទេសកិត្តកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

ទេសកិត្តកត្ថេរស្សាបទានំ សត្តមំ ។

៦៣៦

ទេសកិត្តកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(១៤៨) ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះ ឧបសាឡ្ហកៈ ខ្ញុំចូលទៅកាន់ព្រៃធំ បានឃើញព្រះលោកនាថ ជាធំលោកៈ ជាប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ហើយខ្ញុំក្រាបថ្វាយបង្គំទៀបព្រះបាទ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ប្រោស ជាខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ ក៏ចេញចាកទៅ ។ ខ្ញុំចេញចាកព្រៃនោះ ក៏បានរលឹកដល់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ខ្ញុំបានសរសើរនូវព្រះអង្គនោះ ហើយរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ៩៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានកោតសរសើរនូវព្រះអង្គ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសរសើរ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទេសកិត្តកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ទេសកិត្តកត្ថេរាបទាន ។

អដ្ឋមំ សរណាគមនិយត្ថេរាបទានំ

(១៩៨) បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ អហោសិំ លុទ្ទកោ តទា
វិបស្សិំ អទ្ទសំ ពុទ្ធំ លោកជេដ្ឋំ នរាសភំ ។
ឧបាសិត្វាន សម្ពុទ្ធំ វេយ្យាវច្ចមកាសហំ
សរណញ្ច ឧបាគច្ឆិំ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ សរណំ អគច្ឆហំ(១)
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ សរណាយ ឥទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សរណាគមនិយោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

សរណាគមនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

---

១ ម. សរណំ ឧបគច្ឆហំ ។

សរណាគមនិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(១៩៨) កាលនោះ ខ្ញុំកើតជាព្រានព្រៃ នៅតាមភ្នំហិមពាន្ត បានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ព្រះអង្គជាច្បងក្នុងលោក ជានរាសភៈ ។ ខ្ញុំចូលទៅជិតព្រះសម្ពុទ្ធ ធ្វើនូវការបម្រើ ទាំងបានថ្វាយខ្លួនជាឧបាសក ដល់សរណៈ (ក្នុងសំណាក់) នៃព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ប្រកបដោយតា-ទិគុណ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានដល់សរណៈ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃសរណៈ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសរណាគមនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ដែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ សរណាគមនិយត្ថេរាបទាន ។

នវមំ អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរាបទានំ

(៥៩៩) រោមសោ នាម នាមេន ទានវេ ឥតិ វិស្សុតោ
អម្ពបិណ្ឌោ មយា ទិន្នោ វិបស្សិស្ស មហេសិនោ ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ យំ អម្ពមទទឹ តទា
ទុគ្គតឹ នាភិជានាមិ អម្ពទានស្សិទំ ផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អម្ពបិណ្ឌិយោ ថេរោ ឥមា
គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ អនុសំសាវកត្ថេរាបទានំ

(៦០០) បិណ្ឌាយ ចរមានាហំ វិបស្សឹ អទ្ទសំ ជិនំ
ឧឡុង្គភិក្ខំ អទាសឹ ទិបទិន្ទស្ស តាទិនោ ។

អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៥៩៩) ខ្ញុំឈ្មោះរោមសៈ ដែលគេស្គាល់គ្នាថាទានវៈ ខ្ញុំបានថ្វាយផ្លែស្វាយមួយដុំ ដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ព្រះអង្គដែលស្វែងរកគុណដ៏ធំ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្លែស្វាយ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លែស្វាយ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ។

អនុសំសាវកត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៦០០) ខ្ញុំបានឃើញព្រះជិនស្រី ព្រះនាមវិបស្សី កំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត បានថ្វាយបាយមួយវែក ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ទ្រង់ប្រកបដោយតាទិគុណ ។

បសន្នចិត្តោ សុមនោ អភិវាទេសហំ តទា
អនុសំសាវយី ពុទ្ធំ ឧត្តមត្ថស្ស បត្តិយា ។
ឯកនវុតេ ឥតោ កប្បេ អនុសំសាវយី អហំ
ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ អនុសំសាវនាផលំ ។
បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា អនុសំសាវកោ ថេរោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថាតិ ។

អនុសំសាវកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឧទ្ទានំ

ចិតកំ ចារិឆត្តញ្ច សទ្ទំ គោសីសសន្ថរំ
បទំ បទេសំ សរណំ អនុសំសាវកោបិច
សត្តតាឡីសគាថាយោ(១) គណិតាយោ វិភាវិភិ ។

ចិតកបូជកវគ្គោ ទសមោ ។

១ ម. អដ្ឋតាឡីសគាថាយោតិ ទិស្សតិ ។

កាលនោះ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយបង្គំ ពោលសរសើរព្រះសម្ពុទ្ធ ដើម្បីសម្រេចនូវប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានសរសើរព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសរសើរ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអនុសំសាវកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ អនុសំសាវកត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

ចិតកបូជកត្ថេរាបទាន ១ បុប្ផធារកត្ថេរាបទាន ១ ឆត្តធារកត្ថេរាបទាន ១ សទ្ទសញ្ញកត្ថេរាបទាន ១ គោសីសនិក្ខេបកត្ថេរាបទាន ១ បទបូជកត្ថេរាបទាន ១ ទេសកិត្តិកត្ថេរាបទាន ១ សរណគមនិយត្ថេរាបទាន ១ អម្ពបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ១ អនុសំសាវកត្ថេរាបទាន ១ មានគាថា ៤៧ ដែលលោកអ្នកប្រាជ្ញរាប់ហើយ ។

ចប់ ចិតកបូជកវគ្គ ទី ៣០ ។

អដ្ឋិ វគ្គទានំ

កណិកាលេ ហត្ថិនោ អាលម្ពុឧកាសរំ
កុរុំ ជោមកោ ចេវ ឧព្ភេទំ សីសុបចាទិ ។
បណ្ណកោ ចិត្តម្ពី ច កាជាយោ ចេវ សព្វសោ
ចត្តារិ ច សកាមីហ ឯកាបញ្ញាសចេវ ច ។
ពញ្ចសេ សត សព្វ ត្ថាសត្តតិ គន្ធារិ
តិស សតានិ បតានិ កណិកា អត្ថសង្ខិតា ។

និដ្ឋិតំ សតកំ សមត្តំ ។

មួយទៀត ឧទ្ទាននៃវគ្គ

គណីកាឡុម្ពិយវគ្គ ១ ហត្ថិវគ្គ ១ កាលម្ពុនតាយកវគ្គ ១ ទទ-
កាសនតាយវគ្គ ១ កុរុតាយវគ្គ ១ ជោមកវគ្គ ១ ឧព្ភេទ-
វគ្គ ១ សីសុបតានវគ្គ ១ បណ្ណតាយវគ្គ ១ ចិត្តកម្ពុជកវគ្គ
១ គន្ធីវគ្គនេះ មានគាថា ៦៩១ ដោយសព្វគ្រប់ ។ គាថា
ទាំងអស់ ១៦៨ វគ្គ លើសពីនោះ ៧៦ ទៀតផង នៃបទ
១៣០ ដែលអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកឃើញនូវប្រយោជន៍ បាន
ពោលហើយ ។

ចប់ សត្តកៈទី ៣១ ។